

HET LAND VAN NEVELE

SEPTEMBER
2008

JAARGANG
XXXIX

AFLEVERING
3

Verantwoordelijke uitgever: J. LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

INHOUD LAND VAN NEVELE

A. BOLLAERT, Kunst in het Land van Nevele (IV). Striptekenaar Gilbert Declercq	3
A. VAN MALDEGHEM, Geschiedenis van de koorzang in Nevele en in het Land van Nevele (slot)	8
Verslagen	47

INHOUD MENSEN VAN TOEN

A. STEVENS, Aan de vooravond van een catastrofe. Onderzoek naar de emigratie en beroepenstructuur in de gemeente Landegem aan de hand van de bevolkingsregisters van 1846-1870 (slot)	61
Uitnodiging	95

KUNST IN HET LAND VAN NEVELE (IV)¹

STRIPTEKENAAR GILBERT DECLERCQ

De avonturen van stripfiguren als 'Rud Hart' en 'Jody Barton' deden tijdens de laatste decennia van vorige eeuw menig kinderhart sneller kloppen. De man achter deze twee figuren was striptekenaar Gilbert Declercq, van wie binnenkort de strip *Landverhuizers*² opnieuw verschijnt als vervolgverhaal in de 'Gazette van Detroit'. De kunstenaar stond de publicatie ervan belangeloos af aan deze Vlaams Amerikaanse krant. Gilbert Declercq woont sinds enkele jaren in de Cyriel Buyssestraat in Nevele en is gehuwd met Katrien Laloo, kleindochter van de Brugse beeldhouwer Rik Laloo. Ze hebben twee kinderen: Evi en Simon.

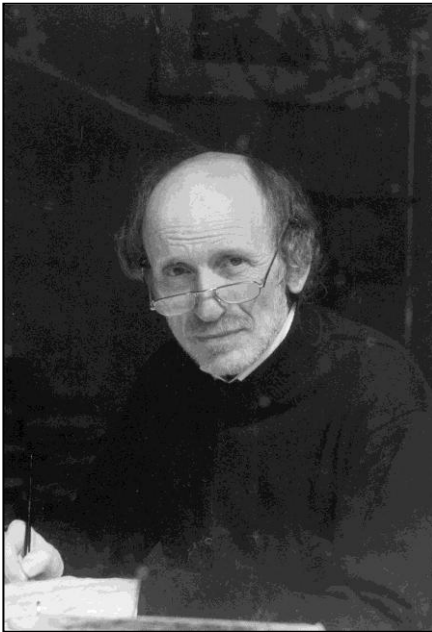
Gilbert Declercq werd op 24 oktober 1946 in Zwijnaarde bij Gent geboren als jongste van vier zonen. Van zijn vader erfde hij de liefde voor de natuur en de kunst. Zijn moeder had een verfijnde smaak en een zekere artistieke aanleg en hield van mooie en originele dingen. Hoewel hij een uitstekend leerling was op school, kon men de kleine Gilbert niet beter plezieren dan met tekenmateriaal en tekenblokken. Luchtvaart en vliegtuigen waren zijn grote passie. Als vijftienjarige maakte hij een realistisch kortverhaal van 4 bladzijden 'De D-558-2 Skyrocket' dat hij opstuurde naar de redactie van 'Kuifje'. Omdat het werkje reeds ingekleurd was en nog geen echt profes-

¹ In de reeks Kunst in het Land van Nevele verschenen reeds: Jan Burssens (jg. XXVIII, afl. 3), Jules Van Wanzeele (jg. XVIII, afl. 4), Moni.Ca (jg. XXIX, afl. 4).

² Het is de Engelse versie die in de Gazette van Detroit zal verschijnen. Er bestaat ook een licht gewijzigde Duitse versie *ENZI, ein Koffer voller Hoffnung*, uitgegeven bij Edition Greflinger, die deel uitmaakt van de permanente tentoonstelling "Erlebnisswelt Auswanderung" in het museumschip Cap San Diego dat in de Hamburger Landungsbrücken ligt. Het is een tentoonstelling die op een zeer realistische manier het leven van de emigranten schetst. Voor de realisatie van deze strip kon de kunstenaar beroep doen op de medewerking van Robert Vervoort, de grote verzamelaar van de Red Star Line die zo'n 4000 voorwerpen bezit van deze Antwerps-Amerikaanse rederij. De Red Star Line of Société Anonyme de Navigation Belge-Américaine (S.A.N.B.A.) onderhield met 23 schepen een geregelde dienst Antwerpen-New York en soms een dienst Antwerpen-Philadelphia. De rederij Red Star Line bracht tussen 1873 en 1935 zo'n drie miljoen migranten vanuit Antwerpen naar de Nieuwe Wereld. De maatschappij ging failliet in 1935 ten gevolge van de beurscrash van 1929. Op dit ogenblik loopt in het Nationaal Scheepvaartmuseum, Steenplein 1, 2000 Antwerpen de tentoonstelling *Antwerpen = Amerika = Red Star Line* – en dit tot 28 december 2008.

sioneel niveau had, kon het niet worden opgenomen in het tijdschrift. Maar de redactie van 'Ons Volkske', die ook deel uitmaakte van de Kuifjes-redactie besloot om enkele maanden later, inmiddels 1963, toch het verhaal te publiceren en te honoreren.

Na zijn lager middelbare studies studeerde Declercq aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Gent eerst sierkunsten en erna animatiefilm (dit onder de leiding van Raoul Servais, de latere winnaar van de Gouden Palm op het filmfestival van Cannes). Hij mocht zich de eerste gediplomeerde mannelijke animatiefilmer van de Gentse Academie noemen. Er wordt hem de kans geboden om bij de tekenfilmstudio Belvision te gaan werken maar hij kiest voor zijn persoonlijke vrijheid en gaat in 1971 aan de slag bij dagblad 'Het Volk' dat sinds 1963 zijn eigen stripblaadje 'Ohee' uitgaf. Hij zal er gedurende zeven jaar elke week de cover tekenen, het begin van zijn free-lance bestaan. Rond dezelfde periode realiseert hij in opdracht de korte tekenfilm *No, Thank you*.

*Gilbert Declercq in zijn atelier
(Foto Gilbert Declercq)*

Gilbert Declercq raakt in de ban van beroemde Amerikaanse illustratoren als Norman Rockwell, Al Parker, Tom Lovell, enz... en volgt gedurende drie jaar een heel professioneel opgezette schriftelijke tekencursus bij de Famous Artists School.

Zijn eerste echt vervolgverhaal verscheen in 1974 in de Franstalige krant 'Le Soir' onder de titel *Hugo des Ombres* naar een scenario van André-Paul Duchâteau.

Daarnaast maakt hij illustraties voor vrouwenbladen zoals 'Mimosa', 'Rosita', 'Libelle' en 'Het Rijk der Vrouw' en was hij werkzaam als stripauteur, schilder en illustrator en verschenen er strippublicaties (meestal in eigen scenario) in diverse dag- en

weekbladen die ook soms ondertekend werden met het pseudoniem *Gi-decq*.

Nadat 'Ohee' in 1977 ophield te bestaan, werkte hij voor de 'Gazet van Antwerpen' en tekende er o.a. *Het geheim van de witte tijger* naar een scenario van John Flanders en Serge Bertran. Verder realiseerde hij de verhalen *Terry Trom*, *Devoon en Carboon* en *Miss Puntje*. Zijn echte doorbraak als striptekenaar kwam er in 1977 met de reeks *Rud Hart* in het Nederlandse stripblad 'Eppo', de Nederlandse concurrent van de Belgische bladen 'Kuifje' en 'Robbedoes'. Het was voor hem de verwezenlijking van een oude droom: een vliegenierstrip zoals *Buck Danny* en *Dan Cooper* met spanning, escapisme, exotisme, enz. Aan de samenwerking kwam een einde toen de uitgever in 1982 besliste een soberder blaadje uit te geven en de Vlaamse tekenaars mochten opstappen.

Midden de jaren tachtig ging Declercq opnieuw samenwerken met 'Gazet van Antwerpen'. *Rud Hart* werd de wekelijkse bijdrage voor de jeugd maar na enkele jaren werd de samenwerking na een directiewissel eenzijdig door de krant verbroken. Vanaf 1985 werkte hij o.a. voor 'Robbedoes' waarvoor hij de serie *Avalon* tekende naar een scenario van Marck en voor het weekblad 'Kuifje' waar Bob De Moor op dat ogenblik artdirector was. Men wilde een strip over schepen en in 1991 creëerde hij naar eigen scenario de stripfiguur *Jody Barton*. Toen ook het weekblad 'Kuifje' ophield te bestaan maakt hij nog sporadisch verhalen zoals voor 'Snoecks Almanach' en voor speciale gelegenheden zoals het album *Een koffer vol hoop* dat verscheen naar aanleiding van de tentoonstelling Landverhuizers georgani-

*Kaft van de strip Space shuttle
gekaapt, uitgegeven bij N.V. De
Vlijt, Antwerpen, 1986.
(Foto Gilbert Declercq)*

seerd in 2002 in het Nationaal Scheepvaartmuseum te Antwerpen. Sinds 2005 schreef en tekende hij voor de Standaard Uitgeverij een stripbewerking van het wereldvermaarde werk van Charles Dickens: Oliver Twist en tekent hij, eveneens naar eigen scenario voor het Nederlandse meisjesmagazine 'Tina' ook een aantal verhalen.

Gilbert Declercq is niet enkel een fantastisch striptekenaar maar ook een uitstekend schilder en een begenadigd en uitstekend aquarellist. Vanaf 1969 stelde hij o.a. tentoon in het Museum Leon De Smet (Deurle), de Galerie Vyncke-Van Eyck (Gent) en het Nationaal Scheepvaartmuseum (Antwerpen), maar ook in Oostenrijk (Dornbirn, Innsbruck en Wenen), in Duitsland (Hamburg), in Engeland (The Mall Galleries in Londen) en in de Verenigde Staten (The Museum of American Illustration en The Maritime Gallery in Mystic Seaport). Hij won verscheidene nationale en internationale prijzen voor zijn aquarellen, ondermeer bij The International Artist in Watercolor Competition in Londen. Deze wedstrijd werd o.a. gejureerd door het prestigieuze Engelse Royal Watercolor Society. Werken van hem zijn o.a. in bezit van het Museum Onze-Lieve-Vrouw ter Potterie (Brugge), het Nationaal Instituut voor de Zeevisserij, het Nationaal Scheepvaartmuseum en de stad Innsbruck in Oostenrijk. Sinds 1984 is hij artist member van de Society of Illustrators, de Amerikaanse beroepsvereniging voor illustratoren in New York. Belangrijke opdrachtgevers die een beroep deden op het illustratietalent van Declercq zijn ondermeer: Dai Nippon, Greenpeace, Märklin, Readers's Digest, Hamburg-Mannheimer Versicherung, Tyrolia-Verlag en Daimler Chrysler.

De veelzijdigheid van Gilbert Declercq komt ook tot uiting in andere realisaties. Zo ontwierp hij in 2002 en 2007 kostuums voor de nieuwe groepen van de praalstoet van de Gouden Boom in Brugge. Hij werkte er ook mee aan het Reiefeest in 2004. Ook in Gent is hij actief. Zo is hij de ontwerper van een tiental praalwagens van de stoet die dit jaar op 21 september door de straten van Gent trekt n.a.v. het 200-jarig bestaan van de Floraliën.

André Bollaert
Poesele

Geraadpleegde bronnen en literatuur

DEBRUYNE J., *Gilbert Declercq een passioneel palet*, Lannoo Tielt, 2000.

www.gilbertdeclercq.be

www.stripinfo.be

www.comitevoorinitiatief.be/activiteiten/2007/goudenboom/kostuums.html

www.literatuurplein.nl/persdetail

en.wikipedia.org/wiki/Gilbert_Declercq

Het Nieuwsblad van 25 augustus 2007: 'Het moet mooi en historisch authentiek zijn' (Olivier Scheir).

Diverse contacten met de kunstenaar.

GESCHIEDENIS VAN DE KOORZANG IN NEVELE EN IN HET LAND VAN NEVELE (slot)

Willy De Neve leidt het kerkkoor tijdens conciliaire storm

Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-65) bracht de definitieve doorbraak van de volkstaal in de liturgie. De 'Heilige Mis' werd nu een 'Eucharistieviering' genoemd.

Eerst behielp men zich met losse blaadjes, zoals een folder met de vaste gezangen van Guido Philipeth (1967), maar om de samenhang te bevorderen kwamen er nieuwe liedboeken. In 1969 kocht men het rode boekje 'Eucharistie' voor alle gelovigen. Soms leerde Willy De Neve, organist te Nevele sinds begin 1964, tijdens de zondagseucharistie een nieuw lied aan, terwijl zijn zoon Marc hem verving aan het orgel. In 1972 kocht men het liedboek 'Zingenderwijze' voor de kerkzangers. Het boekje bevatte liederen die vlot door het volk konden meegezongen worden zoals 'Nu gaan de bloemen nog dood'. Wat later werd ook de grote groene 'Zingt Jubilate' voor de zangers aangekocht.

Bij de inhuldiging van deken Leo Sanders in 1971 begeleidde Alex van Maldeghem op verzoek van koster-organist Willy De Neve zijn zuster Angeli-que die solo zong. Als soliste zong ze op hoogdagen het 'Ave Maria' van Schubert, het 'Ave Verum' van Mozart of het 'Largo' van Händel. Vrouwen waren nu volwaardige kerkzangers, ook op gewone zondagen. Ter gelegenheid van het feest van Sint-Cecilia nodigde de deken het parochiekoor uit in de dekenij voor een etentje. De volgende jaren gebeurde dit, mede door de aangroei van het koor, in een zaal en werd het feest meestal voorafgegaan door een gezongen eucharistie. Helaas stierf deken Leo Sanders reeds op 31 mei 1973. Frans De Paepe, van 1973 tot 1978 de laatste deken van Nevele, voerde de Latijnse gezangen weer in op de hoogdagen en de requiemmis tijdens uitvaarten.

Angeli-que van Maldeghem zong op 20 mei 1977 tijdens haar huwelijksmis solo het 'Ave Maria' van Gounod. Terwijl de getuigen tekenden werd het 'Dankgebed voor gehuwden' van Almier Latte uitgevoerd. Deze componist speelde op het orgel werken van Wagner en Bach. Vanaf dan tot in 2003 bespeelde Alex van Maldeghem, leerling van Almier Latte, op hoogdagen het orgel, aanvankelijk enkele liederen, later de hele eucharistieviering. Ook na haar huwelijk bleef Angeli-que lid van het koor want voortaan waren ook gehuwde dames welkom in het kerkkoor.

Het kerkzangkoor van Nevele geeft bloemen aan Walter Haelvoet en Angelique van Maldeghem ter gelegenheid van hun huwelijk in 1977. Marleen De Neve, Marc De Neve, Pascal Goeteyn, Colette Van Respaille, Luc Van Wontergem, Willy De Neve, Catherine Van Respaille, André Huys, Katleen Vereecke, Anneleen Wullaert, (Patricia van Maldeghem?) en Chantal Van Wontergem.

In 1977 hernam Willy De Neve de tweestemmige Latijnse mis van Lorenzo Perosi (1872-1956)¹. Zangers uit die tijd waren, naast enkele eerder genoemden, Marleen de Neve, Beatrice De Schuyter, Rika, An, Patrick (zong solopartij Perosi) en Jan Schelstraete, kinderen van Irené Schelstraete-Gaudissabois, Eric Cleve, Chantal en Luc Van Wonterghem, Katleen Cornelis, Marijke Van Kerrebroeck, Katrien en Ann de Keyser, Emmy Maebe, Katleen Vereecken, Wendy Scheiris, Catherine en Colette Van Respaille, Anita De Dapper, Katleen De Clerck, Chantalle Coddens, Ann De Vriese en de gezusters Patricia en Christiana Van Maldeghem. De vrouwen zongen de eerste stem, de mannen de tweede.

¹ Hervormde de kerkzang in opdracht van Paus Pius X en werd later kardinaal.

Benjamin Wullaert aan het roer van de kerkzang

Marc De Neve volgde zijn vader op als dienstdoend koster-organist. Ook hij volgde praktijklessen bij Almier Latte. Ondertussen werd Benjamin Wullaert de nieuwe dirigent. Hij was in zijn jeugd actief in de koninklijke fanfare 'De Leiezonen' van Machelen en in het kerkkoor aldaar en werd te Nevele kerkzanger na zijn huwelijk met Yvette Martens.

Het repertorium werd uitgebreid. Men leerde tal van éénstemmige liederen voor de gewone zondagen, maar ook meerstemmige, zoals de twee-stemmige vierde mis van Alfons Moortgat². Zijn Latijnse 'Missa quarta' was muzikaal zeer modern; zijn zeer levendige 'Gloria' werd uitgevoerd in huwelijksmissen.

*Het kerkzangkoor van Nevele bij het afscheid van zuster Christel in 1982.
Maurice Wille, Alex van Maldeghem, Angelique van Maldeghem,
Marc De Neve, Chantal Van Wontergem, Erik Cleve, Katleen Cornelis,
Wendy Haelvoet (kind), zuster Christel, Benjamien Wullaert,
Bea Vandenheede, EH Thieleman, Marijke Van Kerrebroek,
Antoinette De Pourq, Geert De Waele, Katrien De Keyser, An De Keyser,
Georges Vandeputte, Els Cornelis.*

² Was omstreeks 1900 kapelmeester te Halle.

E.H. André Cosijns, pastoor van Nevele, stelde in 1978 een bestuur van het kerkzangkoor samen. Voorzitster was toen Angelique van Maldeghem. Het bestuur stelde, in overleg met de pastoor, het repertorium samen. Antoinette De Pourcq, toneelspeelster en later KVLV-voorzitster, kwam in 1979 de gelederen vervoegen. In hetzelfde jaar trad ook Bea Van den Heede toe tot het koor. Verder zuster Christel, die spoedig verplaatst werd naar Deftinge, Katleen Dias, Mout Van Daele, Anita De Dapper, Denise De Boever, Béatrice De Keyzer, Véronique Vermeulen, Geert Sameyn, Nico Santens en Dirk Arnauw.

Op de aanstellingsviering van pastoor Karel Tieleman op 8 maart 1981 zong men onder meer het 'U zij de glorie' van Händel. Onder het impuls van de pastoor bleef een Latijns repertorium bestaan: naast het Latijnse Requiem op begrafenissen, zong men op hoogdagen nog steeds één of meer gregoriaanse gezangen. Zo werd het 'Pater Noster' (Onze Vader) ingeoefend en later veelvuldig gezongen op begrafenissen. Verscheidene jaren trad het koor op in een tent op Kerrebroekkermis. Het voltallige koor zong ook op de huwelijkmis van koorleden, zoals te Meigem op 25 juni 1983 bij het huwelijk van koster-organist Marc De Neve. Steeds nieuwe liederen werden aangeleerd, zoals de 'Deutsche Messe' van Franz Schubert in tweestemmige versie. Tot het repertorium hoorde ook het 'Mariaklokje' (per uitzondering driestemmig) om te zingen op 15 augustus, feest van Maria-Ten-Hemelopneming. In 1984 werden Roza Van de Walle en haar dochter Els Hautekeete opgenomen in het koor. Als twaalfjarige zong Els solo een kerstlied tijdens een kersteucharistie. Yvette Martens, echtgenote van de dirigent, werd opnieuw koorlid, samen met haar zonen Jan en Tom Wullaert en haar dochter Anneleen. Andere zangers uit die periode zijn Kurt van Maldeghem, Els Cornelis, Nathalie Van Hullebusch, Dorine Cleve, Wim Verstraete, Annemie Van Laere, Hilde Dhaenens, Christelle en Pascale Goeteyn, Nele De Winne, Gino Cocquyt, Geert en Katleen De Waele en Hilde De Vriese.

Pausbezoek en Mariajaar

Enkele koorleden zongen mee met het massakoortje te Sint-Denijs-Westrem tijdens het bezoek van Paus Johannes Paulus II op 17 mei 1985. Tijdens de inleidende repetities in de kathedraal werd o.m. het 'Onze Vader' van Paul Schollaert aangeleerd, de latere directeur van het Lemmensinstituut. Mede daardoor koos men daarna verder voor opgewekte liederen aangeleerd op

de pastorale dagen van het bisdom Gent in het K.I.H.O.³ of in het Sint-Bavo-instituut. Voorbeelden zijn 'Bouw mijn Kerk weer op' van Kelly Geirnaert, in 1986 en wat later 'Door de wereld gaat een woord', tekst van J. Wit op een Israëlische melodie. Het kerkkoor koos voor de hoogdagen meer en meer aangepaste tweestemmige liederen zoals 'Heer Jezus rees uit 't graf' op muziek van Händel. Op 29 juni 1986 zong het kerkkoor tijdens de verbroedering van de Landelijke Gilden van Nevele en Weelde.

Het Mariajaar 1987-1988 hernieuwde de aandacht voor de Heilige Maagd in de kerkzang. De zanggroep pakte nu het zestiende-eeuwse 'Ave Maria' van Jacob Arcadelt aan. Dit vierstemmig Marialied zonder ritme werd hier driestemmig gezongen. Tijdens een voettocht langs de vaart naar Bachtgrot op 24 mei 1988, die werd herhaald in 1989 en 1990, werd het bidden van de rozenkrans onderweg afgewisseld met het zingen van Marialiederen. Tijdens de daaropvolgende eucharistie hief men het vrij harde 'Onze Lieve-Vrouw der lage landen' van Emiel Hullebroeck aan dat een allusie maakt op de naoorlogse repressie (Lieve Vrouwe, zie de wonde, die Uw dierbaar Volk ontwijdt) en het smekende 'Moeder door de hemel ruist' (Laat Uw kind, Maria, niet verloren gaan).

Op 14 augustus 1988 was er een openluchtmis aan de kapel van de Oostbroek te Nevele ter gelegenheid van de slotplechtigheid van het Mariajaar. Enigszins berustend zong men 'Lief Vrouwke, ik kom niet om te bidden'. Vol verwachting zong men 'O Maagd, zo rein, zo schoon. Eens zie ik U hierboven'. Liederens als 'Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen' werden vanzelfsprekend uit volle borst meegezongen.

Nieuwe zangers zijn: Veerle Hautekeete, de gezusters Caroline, Sabine, Eveline en Cathérine Huys, Els De Smul, Coen Kimberley, Katja Van De Voorde, Inge t'Jampens, Benny Van Tornhout, Greet Dewulf, Joseph Vos, Roger De Keyser, Hubert Hoebeke en Johan Goedertier. Verder Johans echtgenote Hilde Ghyselen en Ann Verhegghen. Christiana van Maldeghem viel al eens in als koorleidster en leerde midden tachtiger jaren het jeugdlied 'Met open handen' aan.

³ Katholiek Instituut voor Hoger Onderwijs.

Kerkzangkoor: een zeer druk programma

Tijdens de oecumenische bidweek op een zondag rond 20 januari was er aandacht voor andere christelijke kerken. Tijdens een eucharistie zong het kerkkoor 'Mogen allen één zijn'.

Er werd vaak gezongen op Aswoensdag. Tot het eind van de jaren negentig startte het seizoen van de wielertoeristen met een eucharistie. Zo zong men op 12 maart 1988 tweestemmig 'Samen trekken mensen op naar God, de Heer'. Een aantal keren werd weer aandacht geschonken aan de H. Jozef. 'Wie deugdzaam wil leven' werd uitgevoerd in maart 1988 en in 1995. 'Nederig stille timmerman' kwam in maart 1993. Op het feest van de Kruisoplegging in het voorjaar zong men in aanwezigheid van de plechtige communicanten 'Ik neem het kruis op'. Op Palmzondag werd gezongen tijdens de palmprocessie in de kerk. In 1989 ging de processie voor het laatst uit buiten de kerk. Op paasmaandag in de namiddag werden zieken en bejaarden op de gezongen eucharistieviering uitgenodigd. Tot 2002 was er een tweestemmige eucharistieviering op kermiszonondag eind augustus of begin september. Zo zong men in 1990 het Duitse 'Wer nur den lieben Gott lässt walten' van Johan Sebastian Bach. Op de Nationale Ziekendag, voor het eerst op 17 september 1989 ingericht, werden zieken en ouderen naar de gezongen eucharistie uitgenodigd. Begin van de jaren negentig was er een hernieuwde belangstelling voor Christus Koning, op het einde van het kerkelijk jaar, met aangepaste liederen, zoals in 1992 het tweestemmige 'Geprezen zij onze God' van J. Brüderschaft (1708).

Bij de viering van 40 jaar CMBV op 15 september 1990 was er een plechtige meerstemmige Latijnse eucharistie. Op 2 december 1990 zong men onder meer het 'Weesgegroet' op het 65-jarig jubileum van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen. Voor gewone zondagen leerde men het Kyriale (vaste gedeelten van de eucharistie) van J. Schrooten. In 1991 werd het vastenlied 'Kies het zijspoor' van Paul Schollaert gezongen dat handelde over de vrouwen in de bijbel.

Door de daling van het wekelijkse kerkbezoek en het aantal priesters verdween na Pasen 1993 de gezongen hoogmis. Beslist werd voortaan op zaterdagavond te zingen, eerst om 17.30 uur, daarna om 18 uur. Het aloude 'Asperges me' of in de paastijd het 'Tempore Paschale' vielen weg. Deze liederen werden bij het begin van de hoogmis gezongen tijdens de besprenkeling met wijwater.

Er was een gezongen eucharistie voor vrede in ex-Joegoeslavië in januari

1993. Tijdens de vasten van dat jaar was er aandacht voor het woonrecht met 'Wonen overal'. Er was een meerstemmig optreden op het feest van de bakkers de dinsdag na Pasen en een herdenkingseucharistie voor koning Boudewijn op 22 augustus 1993. De Broodvermenigvuldiging in 1994 werd herdacht met het vastenlied 'Wie heeft brood genoeg'. In dat jaar werd een klein orgel aangekocht om de wekelijkse kerkzang vooraan in de kerk te vergemakkelijken.

Christiana van Maldeghem dirigente van het kerkkoor

Begin 1994 werd Christiana van Maldeghem dirigente van het kerkkoor. Ze schaafde aan de reeds vroeger aangeleerde werken en leerde ook nieuwe gezangen aan. Het waren kerstliederen als het Napolitaanse 'Quanno nascito nino', bewerkt door J. Wilmots, 'Mos Craciun', een Roemeens kerstlied van D.G. Chiric en een tweestemmige Latijnse kerstmis, gebaseerd op muziek van bekende kerstliederen. Men zong enkele liederen uit het Franse oecumenisch centrum Taizé, zoals een 'Gloria' in canon⁴, 'het 'Zonnelied van Sint-Franciscus' van Angelo Branduardi en een 'Kyriale'⁵ in de volkstaal, hier tweestemmig uitgevoerd, van Marc Van den Broeck. De achtste gregoriaanse mis werd opnieuw aangeleerd. Het kerkkoor kreeg toen versterking uit Poesele. Koorlid werd de nog jonge Melanie Rogge, verder Willy Mortier, Ann De Vriese, Olga Bossouw, Rita Van De Walle, Chantal Ghijsels en Greta Van Parijs. De Nevelaars David Van Rostenberghe en Steven Claeys kwamen het koor versterken. Steven speelde soms vooraan in de kerk op het kleine orgel bij voorkeur moderne ritmische muziek.

Kerkzangers voor de vrede

Op 6 september 1994, ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de Bevrijding van ons land werd in aanwezigheid van de overlevende oudstrijders, de gemeentelijke autoriteiten en vele aanwezigen, een plechtige eucharistie opgedragen. Gezongen werd onder meer het Bosnisch-Kroatische 'Maria, koningin van de vrede', dit is een lied van Stanko Vasilj uit het jonge bedevaartsoord Medjugorje. Tot slot zong men het Europese Volkslied, het 'Vredeslied' van Ludwig van Beethoven, waarna de Brabantse en de Vlaamse Leeuw werden gespeeld. Het kerkkoor zong tijdens de wijding van de vlag en vijftigste verjaardag van de Nationale Strijders-

⁴ De zangers zingen eenzelfde tekst, maar starten niet gelijk.

⁵ Vaste gedeelten van de eucharistieviering.

bond⁶, afdeling Nevele op 4 mei 1996. Kerkszangers verzorgen de jaarlijkse herdenking van de gesneuvelden op 11 november. Ze zijn ook meestal aanwezig op het jaarlijkse 'Te Deum' op de zondagen na 21 juli en 15 november. Het lied 'U Heer zij lof gebracht' wordt gebracht bij het einde van de eucharistie, voor het spelen van de volksliederen.

Nevelse zangers werken samen

Ter gelegenheid van de Vlaamse feestdag, georganiseerd door de Gemeentelijke Raad voor Cultuurbeleid Nevele trad het kerkkoor van Nevele op in de gemeentenzaal van Nevele op 8 juli 1994, samen met het Volkskoor van Landegem, het Sint-Pieterskoor van Hansbeke en de Solsleuteltjes (zie verder). Dit laatste koor bracht onder meer 'Dikkertje Dap' en 'Mamatula'. Het kerkkoor zong enkele kerkliederen. Tijdens een samenzang brachten ze 'Kempenland' van A. Preudhomme en 'Dan mocht de beiaard spelen' van Peter Benoit. Het optreden werd besloten met een daverende Vlaamse Leeuw.

Kerkszangers van de parochie Nevele en ook zangers uit andere Nevelse deelgemeenten trokken op 29 oktober 1994 mee naar Voeren als versterking van het Hansbeekse Sint-Pieterskoor. Ze traden op tijdens het jubileumconcert van het Gemengd Zangkoor 'Mulinga' in de feestzaal 'Der Koostaal' te Moelingen. Ze zongen in afwezigheid van de toenmalige plaatselijke burgemeester het 'El Condor Pasa' van William Reed en ze besloten met een vierstemmig 'Gebed voor het Vaderland' van Gaston Feremans. De toekomstige leden van de muziekgroep 'Fantom', Wouter, Hillert en Servaas Bingé⁷ gaven tijdens de busreis reeds een staaltje van hun kunnen. Begin januari 1995 werd Johan Verminnen gehuldigd voor zijn vijftwintigjarige zangcarrière. Lieder en als 'Verdronken Vlinder' en 'Daar is de lente' werden opgevoerd in de bovenzaal van het gemeentehuis te Nevele en een verslag van de plechtigheid werd uitgezonden door AVS-televisie.

⁶ De Nationale Strijdersbond, afdeling Nevele werd opgericht op 12 november 1944. In de vooroorlogse periode waren er te Nevele Vlaamse Oud-Strijders (VOS) 'De Leiezonen'.

⁷ Ze namen op 8 januari 2006 met 'Hier sta ik' deel aan de preselecties van het Eurosongfestival.

Het einde van een millennium

Het was een gewoonte dat het kerkkoor op de avond van Witte Donderdag vanaf het Gloria zonder orgel zong. Op het einde van de dienst was er een rondgang in de kerk, terwijl men het Latijnse 'Pange Lingua' zong en tenslotte zong men aan een zijaltaar, het Hofken, het 'Tantum Ergum'.

Vanaf 1996 werkten verscheidene parochies samen. In dat jaar was er een gemeenschappelijke eucharistie te Vosselare en vanaf dan afwisselend in een andere kerk. De dienst van Goede Vrijdag wordt steeds a capella⁸ gezongen, vroeger in de eigen parochiekerk, sinds de jongste eeuwwisseling ook wisselend in verscheidene parochies. In de vorige eeuw was er ook eucharistie op Stille Zaterdag, met de viering van het licht, maar zonder instrumentale begeleiding. Soms zong het hele koor, soms zong Marc De Neve solo onder meer 'Licht van Christus'. Vanaf het Gloria werd het orgel feestelijk ingezet en zong het voltallige koor paasliederen.

Tijdens gezinseucharistievieringen waarop de plechtige communicanten werden uitgenodigd, zong het kerkkoor tweestemmig meestal delen van de mis van Schubert. Onder meer tijdens zo een eucharistie op 31 mei 1997 was er aandacht voor de heiliging van de zondag met 'Zondag, zo'n dag, dag van de Heer, dag van Verrijzenis'.

Dominique Acke, verloofde van Patricia van Maldeghem werd koorlid. Beiden bleven tot aan de geboorte van hun oudste kind Leendert in 1998 kerkzangers. Tijdens zijn doop zongen koorleden uit Nevele in Astene 'Welkom, welkom, welkom kind'.

Door het wegvallen van de avondeucharistie werd in 1999 besloten opnieuw te zingen op zondagvoormiddag. Er was op aansporen van pastoor Adriaan De Poorter voor het eerst een gezongen eucharistie met receptie in de kerk bij de start van het nieuwe millennium op 2 januari 2000.

Feestelijke eucharistievieringen

Op 27 augustus 1995 trad het kerkkoor op ter gelegenheid van 75 jaar Landelijke Gilde Nevele-Poesele en op 4 augustus 1996 zong men 'Perosi' bij 75 jaar KVLV-Poesele.

Op 19 oktober 1997 vierde men de honderdste verjaardag van het kerkzangkoor Nevele. Als stichtingsdatum werd de terugkeer van Kamiel

⁸ Zonder orgel.

Lootens (zie vroeger) naar Nevele genomen. Uitgenodigd werden onder meer alle bekende nog levende oud-zangers, alsook de leden van de andere Nevelse zangkoren. Vooral oudere zangers beantwoordden de uitnodiging. Na de receptie was er een optreden van Roger Renard in de gemeentesaal.

Op 26 oktober 1997 zong het kerkkoor tijdens de eucharistie ter gelegenheid van 75 jaar Christelijke Mutualiteit Nevele⁹.

Op 21 november 1998 huwde dirigente Christiana van Maldeghem. Tijdens het zegenen van de ringen zongen Christiana en haar echtgenoot Ivan De Jonge 'The story of the rose', met muziek van Andrew Mack. In deze door verscheidene koren en de plaatselijke muziekmaatschappij opgeluisterde plechtigheid zong het kerkkoor als communielied het eerder profane 'Houden van' van Miel Cools. Indrukwekkend was het slotlied 'El himno de la paz'. De strofen van dit Chileense vredeslied werden solo door Christiana gezongen; het kerkkoor zong het refrein.

Op 2 oktober 1998 nam Karel Tieleman, de laatste te Nevele wonende pastoor, afscheid van zijn parochie. Tijdens een zeer druk bijgewoonde eucharistie zong het kerkkoor onder meer de Marialiederen 'Maria, wees gebedenijid' van Steven Debroey en Lieven Duvosel en 'Maria, mijn hemelse Moeder' (Karmellied, Mechelen). Tijdens een uitgebreide hulde aan deze verdienstelijke priester werden drie profane liederen gezongen in de zaal van notaris Alfred Duerinck: het Engelse 'An irish blessing', 'Gewoon maar goed zijn' van M. Dex en G. Janssens en 'De zon komt op' van Magda en Chris. Ook de Solsleuteltjes (zie verder) traden op.

Reeds geruime tijd zongen de Groot-Nevelse koren om beurt in het rusthuis 'Ter Leenen' op het feest van de derde leeftijd. Het kerkkoor zong bij de 101^e verjaardag van Mathilde De Paepe op 7 december 1997 in de eetzaal van het rusthuis. Dit gebeurde ook bij de 101^e verjaardag van Frans Vlaemynck in de februarimaand van het volgende jaar en tijdens de eucharistie op 31 januari 1999 in een tent bij het eeuwfeest van Baziel Heyse.

Op 11 december 1999 vierden mijn ouders Frans van Maldeghem en Anna Goethals hun gouden huwelijksjubileum. Op verzoek van de jubilarissen zong het kerkkoor tijdens de Latijnse mis 'O.L.Vrouw van Nazareth'.

Het kerkkoor trad op tijdens een aantal huwelijken, meestal in Nevele,

⁹ De eerste voorzitter van de Christelijke Mutualiteit was Gustaaf Van Laere (1879-1955).

enkele keren ook elders. Angelique van Maldeghem zong meestal op aanvraag een 'Ave Maria'. Geert en Katleen De Waele zongen tijdens huwelijken als duo; een greep uit hun repertorium: 'Annie's Song' van John Denver, 'Een korrel graan' van Elly en Rickert en 'Verdronken Vlinder' van Bouwijn de Groot.

Kerzangkoor Sint-Eligius, Vosselare

V.l.n.r.: Alina Vincent, Marc De Neve, Antoinette Dhaese, Freddy Van der Meren (dirigent), Hilde Stofferis, Denise Van Coppernolle en Julien Van de Walle

Begravenissen en herdenkingsmissen

Tijdens begravenissen werd de organist geassisteerd door twee zangers. Medard De Neve en André Huys, later Maurice Wille en Georges Vandeputte en nog later Benjamin Wullaert verzorgden trouw deze opdracht. De laatste tijd worden de mannen van het kerzangkoor geholpen door de organist van Vosselare, Julien Van De Walle. Op aanvraag zingen ook de dames. Vooral na de indrukwekkende uitvaart van koning Boudewijn (1993) ontstond een grotere vraag naar een vernieuwde begrafenisliturgie. Er kwamen meer gezangen in de volkstaal. Enkele keren zong het Kerkkoor samen met 'Niviala' (zie verder), zoals tijdens de uitvaart van de gewezen wereldkampioen wielrennen Rudy Dhaenens, na een smartelijk ongeval overleden op 6 april 1998.

Soms duiden de familieleden zelf een zanger(es) aan die dan solo zingt. Sommigen verkiezen de Latijnse 'Missa pro defunctis', maar dan zonder de

als te hard klinkende en niet meer eigentijdse 'Dies Irae'¹⁰.

De kerkzangers zijn er ook op kermismaandag voor de eucharistie die wordt opgedragen voor de overleden parochianen. De requiem wordt gezongen, meestal afgewisseld met tweestemmige liederen.

Een nieuwe pastoor te Nevele

Bij het aantreden van E.H. Fred Van Den Abeele op 24 september 2000 werd de driestemmige eucharistie van Jos Mertens uitgevoerd. Het kerkkoor werd door andere zangers uit Groot-Nevele versterkt. Kort daarop werd E.H. Van Wilder aangesteld in Poesele.

Op 14 oktober 2000 volgde het 40-jarig jubileum van de K.A.V-Vrouwen. Zangers uit die tijd waren: Katrijn Hautekeete, Stijn De Neve en Marieke Vlaemyck. Door de heroprichting van een eigen zangkoor in Poesele werd de inbreng van de Poeselse leden in het Nevelse koor stilaan beperkter.

Na de aankoop van een nieuw Joannesorgel wordt ook op hoogdagen in de Nevelse parochiekerk nog enkel beneden gezongen. Om de samenzang te bevorderen zorgde de parochieploeg ervoor dat iedere aanwezige gelovige de tekst van de liederen kreeg.

Op hoogdagen is er soms de tweestemmige Kyriale van E.H. Carlos Desoete, naar een melodie uit de Chileense volksliturgie of de éénstemmige in re klein, gecomponeerd in februari 2003 door Wouter Bingé in opdracht van het dekenaat Zomergem. Wouter is thans organist in Hansbeke, Merendree en Landegem.

Het kerkkoor kreeg versterking uit Meigem van Marnix Dhaenens en zijn echtgenote Brigitte Silversmit (oud-zangeres te Nevele) en van Jeaninne Verstraete. Marc De Neve volgde orgellessen aan de Academie voor Muziek, Woord en Dans te Aalter en werd in 2003 vast benoemd tot kosterorganist te Nevele. In november 2005 werd Jozef De Waele, voorzitter van de Christelijke Gepensioneerden, koorlid. Hij was oud-kerkzanger te Bellem en zong soms tijdens bijeenkomsten van voornoemde bond. Vanaf september 2006 zingt opnieuw Els De Smul in het kerkkoor.

In 2002-2004 werd tijdens gezinseucharistievieringen geput uit een blauwe bundel: Het Sanctus omvat Griekse elementen 'O Hagios, O Theos', (O Hei-

¹⁰ Dag van de vergelding of Laatste Oordeel.

lig, O God) zoals in de oude kerk¹¹. Ook de zangers-gepensioneerden verzorgen hun eigen kerkdienst, ondermeer bij de viering van 50 jaar KBG Nevele-Poesele-Vosselare (thans Okra) in 2005. De senioren verzorgen de eucharistie de woensdag na Pasen.

Uitzonderlijke tentoonstelling

De kerkkoren van Groot-Nevele, versterkt door 'Niviala' zongen te Hansbeke op 4 november 2005 oudere kerkliederen ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling 'Doorleefd mysterie'. Dirigent was de leider van het Vosselaarse kerkkoor Freddy Van Der Meeren. Deze tentoonstelling over het volksgeloof werd georganiseerd door de vereniging Sacralia. Tijdens deze opening in aanwezigheid van Mgr. Luc Van Looy werd het eerstecommunielied aangeboden 'Jezuske, liefste Vriend', geschreven door de sinds 1999 zalige Edward Poppe. In aanwezigheid van de bisschop en talrijke aanwezigen zongen de opgekomen zangers het missielied 'Reeds buigen rijpe halmen' van Arthur Meulemans en het triomfantelijke 'Aan U, o Koning der Eeuwen' met muziek van J. Verhulst.µ

Kerkzangkoor, laatste evolutie en slot

Voor de kerkzangers kwam er een nieuwe grotere uitgave van 'Zingt Jubilate'. Het boek werd voorgesteld in de Sint-Vincentiuskerk te Eeklo door de diocesane commissie voor liturgie op 29 november 2006.

Zangers uit Nevele waren op 30 maart 2007 in het RVT 'Ter Leenen'. Er was een eucharistie in aanwezigheid van de aldaar nieuw aangestelde pastoraal verantwoordelijke, diaken Johan Van Heirzeele. De kerkzangers zijn tijdens de wekelijkse eucharistie nog steeds op post. Tijdens de repetitie op woensdagavond in de kerk van Nevele worden nog nieuwe liederen aangeleerd, zoals 'Meisje uit Nazareth', uitgevoerd op 15 augustus 2007. Vaak zingen enkele vrouwen op hoogdagen de onderstem, zodat tweestemmige uitvoeringen mogelijk blijven. De kerkzangers zongen op 10 november 2007 tijdens de eucharistie op het jaarlijkse feest van de derde leeftijd in 'Ter Leenen' en waren een dag later aanwezig op de herdenking van de gesneuvelden in de parochiekerk.

¹¹ Tot omstreeks het jaar 200 was de liturgische taal in de katholieke kerk Grieks. Later werd dit, althans in het westen, het Latijn.

Het kerkzangkoor van Nevele in 2007.

Achteraan v.l.n.r.: Angelique van Maldeghem, Jozef De Waele, Els De Smul, Christiana van Maldeghem (dirigente) en Alex van Maldeghem.

Midden v.l.n.r.: Roza Van de Walle, Antoinette De Pourcq, Georges Vandeputte, Ann De Vriese en Marc De Neve (organist).

Vooraan v.l.n.r.: Jeaninne Verstraete, Hilde Dhaenens, Marnix Dhaenens, Brigitte Silversmit en Ann Verhegghen.

Opnieuw decanale zanggroepen

Er bestond vanaf 10 maart 1970 een zestiental leden tellende commissie voor liturgie voor de vijf decanaten van het Meetjesland, een initiatief van de zonedeken van Eeklo Joseph Ulenaers. Lid van de commissie was onder meer Mieke Lootens van Nevele. Ze organiseerden zangstonden voor het Meetjesland te Eeklo, onder meer op 18 oktober 1972 en 17 november 1975. Ook nadien trokken de zangers nog naar de stad van de zonedeken. In de jaren negentig waren er weer decanale zangavonden, sterk gesteund door de Zomergemse deken Wilfried Van Wilder. In die periode leerden de

kerkzangers adventsliederen. Een 'Nieuwe morgen' (1995), naar muziek van Jo Akepsimas, handelde over de hoop na een donkere nacht. Ook voor de reeds oude Abraham en Sara was er nog hoop op een nieuw geslacht, wat aanleiding gaf tot het lied 'Abraham' (1996). Uitzonderlijk trok men in 1997 nog eens naar Gent en leerde er 'Lied van schaarste en overvloed', met een tekst van B. Huijbers en muziek uit het Genève van Calvijn.

Er is samenwerking bij het zingen tijdens de decanale zangavonden in een wisselende kerk in het voorjaar, waar nieuwe kerkliederen worden aangeleerd. Iedere parochie of groep parochies bereidt een lied of een groep liederen voor. Zo oefende men op 8 februari 2000 te Nevele 'De steppe zal bloeien' van Huub Oosterhuis. Dat lied van de opstanding vol verwachting werd gebruikt op Pasen van dat jaar. De kerkkoren van Nevele, Poesele en Hansbeke zongen op 25 januari 2002 in Zomergem-Beke 'Dat het licht in ons mag blijven branden' van M. Weermaes. Nadien worden de zangavonden georganiseerd door Z.E.H. Jos Verstraeten, de nieuwe deken van Zomergem. Het jaar daarop brachten Nevele en Poesele te Hansbeke onder meer 'Brood op tafel' van Carlos Desoete. Op 11 maart 2004 waren er te Lovendegem uitvaartliederen uit het pasverschenen liedboek 'Wieg hen in jouw eeuwigheid' van Jos Baele en Ignace Thevelein. Die liederen werden dan verder gebruikt in de eigen parochie. Lieder uit Taizé werden te Poesele aangeleerd op 29 mei 2008.

Nog steeds processies

De jaarlijkse processies werden vanaf 1967 een gezongen rondgang rondom de kerkhofmuren. Slechts bij uitzondering, zoals bij de herinwijding van de herstelde kapel op de Oostbroek te Nevele in 1982 trok men nog eens in processie naar daar, maar niet meer in de gebruikelijke processiekleren. Ook in die periode werd gezongen tijdens de kruisprocessie op een weekdag in mei. Biddend en liederen zingend uit de landbouwsfeer trok men langs landelijke wegen naar een hoeve, waar door de pastoor een eucharistie werd opgedragen. In 1999 celebreerde E.H Jan Colpaert, parochiaal beheerder. In 2000, na het vertrek van pastoor Adriaan De Poorter, was er een gebedsdienst te Poesele in de lokalen van de familie Vlaemynck.

Zangers uit Nevele en Zeveren zingen telkenjare tijdens de H. Bloedprocessie te Meigem.

Links langs de gewezen pastori van voor naar achter: Rosa Vandewalle (N), Christiana van Maldeghem (koorleidster Nevele), Antoinette De Pourcq (N) en de zuster van Antoinette De Pourcq.

Midden op de witte lijn: Hilde Dhaenens (N), zuster Agnes Bruggeman (Z), Marleen Ciers (Z), Angelique van Maldeghem (N), Jozef De Waele (N) en Alex van Maldeghem (N).

Kant van huizen: Bernadette Cocquyt (Z), Blanche Cocquyt (koorleidster Zeveren), Noëlla De Waele (Z), Guido Demarey (Z), Christiana Cocquyt (echtgenote van Guido Demarey) (Z) meer naar midden en Filip Vandaele (Z), nog meer naar midden.

Sinds 1992 zingen Nevelse zangers tijdens het lof te Meigem ter gelegenheid van de jaarlijkse Bloedprocessie. Daarna stappen de zangers mee in de processie achter de wagen van het Laatste Avondmaal. Sinds 2004 krijgen ze versterking van zangers uit Vinkt en Zeveren. Dat jaar werd de processie bijgewoond door de Gentse bisschop Mgr. Luc Van Looy.¹²

¹² Van deze plechtigheid bestaat een DVD, ontworpen door Luc Van Nevel en in 2006 uitgegeven door het Comité van de Heilig Bloedprocessie.

De kruisprocessies zijn nu afwisselend in één van de parochies van E. H. Van Den Abeele. In 2005 was er bij die gelegenheid een gezongen eucharistie te Nevele bij Rafaël Hanssens, na een fietstocht, langs verscheidene kapellen van de parochie Nevele.

In 2000 stapten de kerkzangers op Pinksteren van het rusthuis 'Ter Leenen' naar de kerk, liederen zingend uit de tijd van Cyriel Buysse, zoals het Palmzondaglied 'Lauda Jerusalem'. Een gelegenheidskoor, bestaande uit kerkzangers van Nevele en Vosselare, waaronder Arlette Dhaese, zong in de Pinksterstoet op 27 mei 2007.¹³ Thema van het gebeuren was de inhuldiging van een nieuwe pastoor naar het boek 'Het Ezelken' van Cyriel Buysse. Gezongen werd onder meer 'Door zo vele lieve kleinen'.

Het kerkkoor van Hansbeke.

*Vlnr: Susanne Reyniers, Ingrid Demeyer, Paula Bauwens
Diane Van Oostende, Simone De Jaeger, Godelieve Claeys
en Jenny Rooseboom. Ook hier is Wouter Bingé organist en fotograaf.
Afwezig: Guido Depuydt (dirigent), Walter D'haenens, Jeanine Claeys,
Olga D'haenens en Hilde Heyde.*

*Walter en Olga D'haenens staan wel op de foto van Nivala.
(Foto Wouter Bingé)*

¹³ Andere nog niet vroeger vermelde huidige leden van het kerkkoor van Vosselare zijn Hilde Stofferis en Alina Vincent.

Hulde aan kerkzangers

Op 19 november 1995 was er een plechtige dankeucharistie ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van het huwelijk van Maurice Wille en Cecile Maenhaut. Maurice werd ook gevierd omdat hij toen al vijftig jaar in het koor was. Gelegenheidsliederen werden gezongen: 'Maurice werd te Bellem geboren een heel eind van de kerktoren' en 'Elke week op woensdag om halfacht wordt elk koorlid in de kerk verwacht'.

In november 2001 was er voor het laatst de plechtige mis van Perosi bij het gouden huwelijk van Georges Van De Putte en Bertha De Meyer.

Ook Georges werd gevierd voor zijn vijftigjarige dienst als zanger in de parochie. Het echtpaar koos tijdens de eucharistie onder meer het lied 'Handen heb je om te geven'. Tevens werd in een zaal een huldelied gezongen op een melodie van Dana Winner.

Het kerkkoor van Landegem.

*Vlnr: Godelieve De Coster, Denise Mesthagh, Mariette Claeys,
Irène De Grootte, Monique Lootens, Roger Bollaert, Mirrella Martens,
Brigitte Mortier en Anicette Van Cauwenberghe.*

Fotograaf, organist en dirigent is Wouter Bingé (niet op foto).

Afwezig: Etienne De Schrijver.

(Foto Wouter Bingé)

Onder de gedecoreerden in de bisschoppelijke orde van Sint-Bavo tellen we verscheidene kerkzangers: Edmond Van Nuffel, Medard De Neve, Willy De Neve, Maurice Wille, Georges Van De Putte, Benjamin Wullaert, Marc De Neve, Angelique, Christiana en Alex van Maldeghem. Ook Maurice De Schuyter (kerkbaljuw) en Camiel Van Daele (suisse) ontvingen die onderscheiding. Jozef De Ketelaere kreeg de medaille wegens zijn verdiensten te Aalst. Olga D'Haenens werd gedecoreerd te Hansbeke en Julien Van De Walle kreeg op 29 september 2007 de onderscheiding te Vosselare. Na vijftig jaar trouwe dienst stopte hij als organist aldaar.

Terecht is het kerkzangkoor dan ook onlangs opnieuw opgenomen in de plaatselijke lijst van culturele verenigingen.

*Het (huidige) kerkkoor van Poesele
v.l.n.r. Rita Van de Walle, Willy Mortier, Brigitte Silversmit, Chantal Ghysels,
Marnix Dhaenens, Olga Bossauw en organist Marc De Neve.
(foto: André Bollaert)*

Onderste rij, van links naar rechts: Jacqueline Steyaert, Cecile Neerman, Lutgarde Van Laere (koorleidster), Marie Jeanne De Clercq, Lea Degraeve, Solange Claeyns, Renata Cocquyt, Mariette Van Hyfte, Brigitta Maerschallck, Liliane Union.

Bovenste rij, van links naar rechts: Walter Uyttenhove, Romain Bouckaert, Roland D'Houst, Gaston Bassez en Wouter Bingé (organist).

Julia Cocquyt ontbreekt.

(Foto Julien Scherpereel)

Jongerengroepen

Op 6 januari 1939 en 1940 trok een driekoningenstoet door de straten van Nevele, georganiseerd door de plaatselijke KSA-Jong Vlaanderen¹⁴.

Ze zongen kerstliederen en ook het bekende 'Er kwamen drie koningen met enen ster'. De KSA van de streek had een eigen lied 'Hier trekken de knapen der Vaartstreek voorbij'. In de periode 1955-1965 trokken de KSA-vendelleden naar het plaatselijke rusthuis 'Louise-Marie' en zongen ook daar kerstliederen. In de jaren negentig hielden leerlingen van de Sint-Vincentiuschool, zingend en verkleed als driekoningen, een geldomhaling ten voordele van de missies.

¹⁴ Toen een jeugdbeweging enkel voor jongens.

De KLJ-jongeren verzorgden jaarlijks een eucharistie, afwisselend te Nevele en te Vosselare. KLJ-leden van het kerkkoor, samen met enkele anderen, traden er op onder gitaarbegeleiding. Er werd meerstemmig gezongen onder leiding van Geert en Katleen De Waele. Samen met enkele vrienden stichtte Geert het jeugdkoor 'Bomboire', met onder meer optredens in het domein 'Scheven Zeven' te Zomergem. Eind van de jaren negentig zat Tim De Paepe aan het klavier tijdens de jaarlijkse KLJ-eucharistievieringen. Veel aandacht ging toen naar de in 1997 overleden KLJ-er Tom Standaert.

Tijdens de plechtige communie en aansluitend vormsel, de zondag vóór Pinksteren, zingen de plechtige communicanten zelf tijdens de eucharistieviering, al of niet versterkt door het kerkzangkoor. Dit koor zingt aangepaste liederen tijdens de communie. De jongeren zongen in 2003 onder meer 'Jouw leven staat aan het begin', het Pinksterlied 'De Geest van de Heer maakt ons geestdriftig' en een oproep tot getuigenis 'Verkondig alle mensen'.

Schoolkoren

Eind van de jaren vijftig van vorige eeuw trokken de jongens van de gemeenteschool tijdens schoolwandelingen naar de woningen van de Nevelse gesneuvelden en zongen er de Brabançonne. Reeds zeer lang is er eind juni in de gemeenteschool een schoolzangfeest, waar leerlingen zingen en musiceren.

In de jaren negentig waren er op vrijdagen voor de leerlingen van de Sint-Vincentiuschool en van de gemeenteschool aparte eucharistievieringen tijdens de schooluren.

Het schooljaar begon traditioneel met een door de leerlingen van de Sint-Vincentiuschool bijgewoonde eucharistie, opgedragen aan de Heilige Geest en eindigde met een dankviering door dezelfde leerlingen, voorgegaan door de pastoor. Meester Rik Lobuyck, onderwijzer in die school, begeleidde met gitaar de leerlingen en de leerkrachten en zong soms solo. Hij componeerde een Onze Vader 'Vader van ons allemaal'. Er was een gezongen Lichtmisviering op een zondag rond 2 februari.

De pasgedoopten van het voorbije jaar werden met hun ouders naar de eucharistie met kerkgang uitgenodigd. De schoolkinderen luisterden de plechtigheid op samen met meester Rik en Patricia en Christiana van Maldegem. De leerlingen en leerkrachten zongen bij de inhuldiging van de nieuwe schoollokalen door de Gentse bisschop monseigneur Arthur Luys-

terman op 28 juni 1998. Leerlingen van de Sint-Vincentiuschool zingen tijdens het schooljaar onder meer liederen van Elly en Rickert en uit Taizé tijdens liturgische vieringen. Ze worden begeleid door meester Rik en soms door musicerende medeleerlingen. Diaken Jan Pauwels, tevens schooldirecteur, gaat thans voor in deze gebedsbijeenkomsten.

Optredens van KVLV-vrouwen

In 1925 werd de Boerinnenbond¹⁵ opgericht. Geestdriftig zongen de dames 'We zijn de boerenvrouwen van 't Christen Vlaanderland' op de tonen van de Vlaamse Leeuw. Er waren ook eigen optredens tijdens latere jubilea. Op 12 juli 1951, bij hun zilveren jubileum, hing aan de schoolmuur van de meisjesschool 'Laat ons een jubellied schallen'. Vijfentwintig jaar later brachten ze na een feestelijke eucharistie 't Is feest, 't Is feest, 't Is feest. Heel Nevele is in feest' op de melodie van 'Omdat ik Vlaming ben'. Vervolgens was er 'Och was ik maar' en 'In de stille kempen'. De KVLV-leden van het kerkkoor verzorgden op een zondagnamiddag hun eigen jaarlijkse eucharistie, soms versterkt door het hele kerkkoor. Zo zongen ze eind van de jaren tachtig onder meer 'De aarde ons gegeven' van Herman Roelstraete. Ze verzorgden mee de eucharistie tijdens verscheidene jubilea van hun beweging.

Het kinderkoor 'De Solsleuteltjes'

Op 22 april 1986 stichtten Christiana en Patricia van Maldeghem het kinderkoor 'De Solsleuteltjes'. Beiden volgden een opleiding in de Academie voor Muziek, Woord en Dans te Deinze en zongen toen in het koor van Sint-Martens-Latem 'Cum Gaudio'. Ze zijn actief in het harmonieorkest van Waregem en werden spelend lid van de in 1991 opgerichte Nevelse muziekmaatschappij. Ze repeteerden toen in de lokalen van de Sint-Vincentiuschool. Ze traden op tijdens eucharistievieringen, onder meer ter gelegenheid van de eerste communie en op kerstavond. Soms zongen ze tijdens de eucharistie op het feest van de derde leeftijd in het rusthuis 'Ter Leenen'. Er waren optredens ten gunste van 'Levenslijn' in het kader van de strijd tegen kanker.

Na de afschaffing van de verplichte legerdienst in 1994 was er een gesmaakt optreden op het afscheidsfeest van Milac¹⁶. Soms traden het kerk-

¹⁵ Thans KVLV.

¹⁶ Dit was de katholieke vormingsbeweging in het Belgische leger.

koor en de 'Solsleuteltjes' samen op. Dit gebeurde tijdens de eucharistie bij 70 jaar KVLV op 30 april 1995 en in hetzelfde jaar bij 70 jaar Bond van Grote en Jonge gezinnen¹⁷.

Op 3 december 1995 was er een adventsconcert, georganiseerd door CM-Ziekenzorg Nevele-Poesele samen met het koor 'Magnificat' uit Ursel. Dat koor stond toen onder leiding van Karolien De Meyer. Een hoogtepunt was hun tienjarig jubileum op 5 mei 1996 in de kerk van Nevele. Ze traden op samen met het kinderkoor van de Roemeense radio en televisie onder leiding van Voicu Popescu. De Roemenen werden bij gastgezinnen ondergebracht. De 'Solsleuteltjes' zongen Afrikaanse liederen als 'Unizi Watsha' en 'Invula' en kinderliederen als 'Ik ben lekker stout'. Dat jaar traden ze op ter gelegenheid van het huwelijk van dirigente Patricia met Dominique Acke. Op 13 december 1998 organiseerde Ziekenzorg een nieuw optreden te Nevele. Deze keer was het een samenwerking met het Gentse Madrigaalkoor onder leiding van Johan Duyck. Bij de inhuldiging van pastoor Adriaan De Poorter op 24 oktober 1999 en bij de viering van 75 jaar KVLV op 19 maart 2000 werkten ze samen met het kerkkoor. De 'Solsleuteltjes' brachten tijdens de offerande van die laatste viering 'Als je bidt zal Hij je geven'. Beide koren zongen 'Dat ons bidden en ons zingen tot de hemel door mag dringen'.

In 2001 traden ze in de Nevelse kerk op samen met het koor 'Dwarsbalk' van Haaltert ten voordele van 11.11.11. Samen met vrienden, sympathisanten van Wiebe, zongen ze de zomervakantie in het gemeentesaaltje te Vosselare in. Ze brachten naar aanleiding van de Week van de Amateurkunsten op 2 mei 2004 'Wiebe in de bergen' en 'Het sprookje van de Kikkerprins'. Het kinderkoor zong te Tielt tijdens de operette 'Polenbloed' van Oscar Nedbal ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van de Bevrijding. Ze brachten 'Gij die hier boven troont', een Pools religieus lied gericht tot de almachtige God. Er waren meerdere optredens in oktober 2004. De Solsleuteltjes vierden hun twintigste verjaardag met een feestconcert op 11 juni 2006 in de Sint-Mauritiuskerk te Nevele. Ze traden op samen met het koor van 'De Kleine Bootcompagnie' van Hilde Frateur en Peter Van Eyck. De opbrengst was voor de Nevelse Welzijnsschakels¹⁸. In november van dat jaar zongen ze tijdens de afscheidseucharistie van E.H. Karel Vanderhaegen tijdens het feest van de derde leeftijd in het rust- en verzor-

¹⁷ Thans Gezinsbond.

¹⁸ Deze vereniging biedt hulp aan mensen van onze vierde wereld.

gingstehuis 'Ter Leenen'. Karel Vanderhaegen was de laatste priester-aalmoezenier in 'Ter Leenen'.

Het Groot-Nevelse zangkoor 'Niviala'

De samenwerking van diverse koren in 1994 leidde begin februari 1995 tot de oprichting van een Groot-Nevels zangkoor onder leiding van de Hansbeekse dokter Luk Bingé. Het koor werd 'Niviala' genoemd naar de oudst bekende vermelding in 941 van de naam Nevele. Als embleem koos men de zes torens van Nevele. Men begon enthousiast met het aanleren van 'O occhi manza mia' van Orlandus Lassus. Er werd gerepeteerd in de Vossela-redorpstraat, maar men verhuisde vlug naar het klooster van Hansbeke. Voorzitter werd Walter Uyttenhove, Veerle Mortier werd secretaris en Romain Bouckaert penningmeester. 'Niviala'-zangers steunden op 2 juli 1995 het Sint-Pieterskoor bij de viering van 850 jaar Hansbeke met een gregoriaanse mis¹⁹. Er was een optreden ter gelegenheid van 50 jaar Davidsfonds Landegem op 29 september 1995; 'Niviala' zong toen het negerlied 'Swing low'. Dit feest werd voorafgegaan door een eucharistie, opgeleust door het 'Landegems Volkskoor', onder leiding van Gerard Bogaert.

Op zondag 3 maart 1996 slaagde de groep in de voorselecties van de provinciale tornooien in het conservatorium te Gent. Het koor trad op, samen met de plaatselijke muziekmaatschappij, tijdens het feest van de Vlaamse Gemeenschap te Nevele op 11 juli 1996. Plagend bracht men een paar super-Belgische liederen als 'Waar ligt mijn duurbaar vaderland?' van F. Andelhof, maar ook het twee eeuwen oude 'Fransche ratten' en het plechtige 'Die Ehre Gottes aus der Natur' van Beethoven.

'Niviala' trad op voor het diamanten jubileum van Albert Bingé en Martha Casteels, ouders van de dirigent, op 23 november 1996 in de Heilig Hartkerk te Sint-Amandsberg. Het verzorgde de eucharistie in 'Ter Leenen' op 2 december 1996 bij de honderdste verjaardag van Mathilde De Paepe en zong in een tent te Poesele op het eeuwfeest van Frans Vlaemynck op 23 februari 1997. 'Niviala' nam op 16 maart 1997 met succes deel aan het Provinciaal tornooi te Gent.

¹⁹ Het koor gebruikte, voor zover mogelijk, de zangwijze van 1245.

Het zangkoor 'Nivalia' bij de opname van de CD in 1999.

Vooraan: Luk Bingé

*Onder Greta Van Parijs, Veerle Mortier, Ann Verheghe, Els De Smul,
Tine Uyttenhove, Relinde Bingé, Nelly Tessely, Olga D'Haenens,
Susanne Reyniers*

*Midden: Caroline Huys, Angelique van Maldeghem, Chantal Ghijssels,
Erna Van Den Bremp, Denise Mesthagh, Lucreze Van Poucke,
Catharina Strijmeersch, Olga Bossauw, Renata Cocquyt, Krista Claeys,
Lea De Graeve en Lieve De Keyzer.*

*Boven: Alex van Maldeghem, Yvès Colpaert, Walter Uyttenhove,
Servaes Bingé, Hillert Bingé, Etienne De Schrijver, Walter D'Haenens,
Wouter Bingé, Willy Mortier, Paul Raes, Romain Bouckaert
en Julien De Schrijver.*

'Nivalia' verzorgde enkele eucharistievieringen o.m. in een tent tijdens de Kerrebroekfeesten van 1997. Op 21 maart 1998 trad het koor op in de kerk van het Gentse Ekkerkem tijdens de jaarmis van Gaston Mortier. Enkele keren vierden ze op zondagvoormiddag de eucharistie in de crypte van de Gentse kathedraal.

'Niviala' zong mee in de Koningin Elisabethzaal te Antwerpen op 18 oktober 1998 in het kader van Flandria Cantat. Deze massabijeenkomst van zangers was een initiatief van de Koorfederatie Vlaanderen vzw. Het ritmische 'King of the road' van Roger Miller werd gezongen. Dat jaar was er ook een samenwerking met het koor 'Harjazali' van Herzele, onder leiding van Nathalie De Coen. Na een aantal gezamenlijke repetities waren er uitvoeringen in Herzele en Nevele. Op 18 december zong men kerstliederen in Herzele en op 26 december in de kerk van Merendree. Men besloot met een potpourri van bekende kerstliederen. 'Niviala' trad op in een herdenkingseucharistie ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van Flor Grammens in de Onze-Lieve-Vrouwkerk te Bellem op zondag 12 september 1999 op uitnodiging van het Davidsfonds Oost-Vlaanderen. In de namiddag was er een plechtige academische zitting in de Gemeentenzaal van Aalter waar het 'Wilhelmus' en de 'Vlaamse Leeuw' werden gezongen. Het volgende jaar zong het koor het vrij sombere 'Dorp waarin we wonen'. De melodie was van Wouter Bingé, de tekst van de uit Hansbeke afkomstige letterkundige Erwin Mortier. Dit lied werd 140 jaar na de geboorte van Cyriel Buysse uitgevoerd en op cd opgenomen.

Verdere optredens kwamen er bij de opening van de nieuwe bibliotheek te Landegem op 25 september 1999 en op 13 november 1999 ten voordele van Wereldsolidariteit in hetzelfde gebouw. Daarnaast trad 'Niviala' op ten voordele van Ziekenzorg te Merendree. Gerepeteerd werd nu in het centrum 'Ter Kale' te Landegem. In 2000 zong 'Niviala' te Poesele tijdens een zeer druk bijgewoonde kerstcantate.

Met succes nam het koor deel aan het provinciaal toernooi in het Cultureel Centrum 'De Herbakker' te Eeklo op 18 februari 2001. Samen met het plaatselijke kerkkoor zong 'Niviala' op 2 juni 2001 tijdens de afscheidseucharistie van organiste Olga D'Haenens te Hansbeke. Op 22 december van hetzelfde jaar zong het koor te Hansbeke met de groep 'Signum' uit Merelbeke. Dat laatste koor stond onder leiding van Antoon De Spiegeleer. Slotlied was het achtstemmige 'Jauchet dem Herrn, alle Welt' van Mendelssohn. 'Niviala'-zangers hielpen het Poeselse kerkkoor tijdens de aanstelling van E.H. Jos Verstraeten op 1 juni 2002. In een eucharistie in het St-Bavo-instituut te Gent op het feest van Familiezorg op 14 december 2002 zong het koor als slotlied het beroemde 'Gloria in excelsis Deo' van Antonio Vivaldi. Die dag was er ook een gezongen kerstevocatie, georganiseerd door de Verenigde Middenstanders van Merendree. Negen koren, waaronder 'Niviala', traden op 30 december 2002 op in de Sint-Pauluskerk te

Gent. Elke groep bracht enkele liederen uit zijn repertorium. Samen zongen 'The Holy City' van Stephen Adams. Opmerkelijk was de uitvoering van de 'Deutsche Messe' van Franz Schubert in de oorspronkelijke taal op 22 februari 2003 in de Sint-Martinuskerk te Baarle.

Tijdens een eucharistie ter gelegenheid van de Vlaamse feestdag traden ze, op uitnodiging van het Davidsfonds, op 5 juli 2003 op te Landegem. Hetzelfde jaar was er op 30 augustus een eucharistisch optreden te Merendree ter gelegenheid van de Poëziedagen aldaar. Er was een nieuw optreden te Baarle op 27 december 2003 ter gelegenheid van de inwijding van de kruisweg van kunstenaar Evarist De Buck. Op 26 september 2004 bracht 'Niviala' tijdens de eucharistie het beloftelied 'Wij hebben U Heer plechtig beloofd U te erkennen als opperhoofd' bij het gouden priesterjubileum van E.H. Jacques Denauw te Lokeren. Op 11 december 2004 nam de groep tijdens een avondoptreden als slotlied 'Rudolf the red-rosed reindeer' in de kerk van Machelen in samenwerking met het koor 'Cantabile' van Deinze, onder leiding van Wouter Bingé. Er volgde een eigen optreden van 'Niviala' in de Sint-Jacobskerk te Gent op 16 december en een nieuw optreden van beide koren in de kerk van Hansbeke op 18 december tijdens het kerstconcert van het Davidsfonds.

'Niviala' bevestigde zijn kunnen op 20 februari 2005 tijdens een nieuw toernooi in het conservatorium te Gent. Er waren uiteraard verder optredens tijdens huwelijken, jubilea en begrafenissen.

'Niviala' was weer aan de beurt tijdens een vierstemmige eucharistie, opgedragen door E.H. Schoorens te Zulzeke op 30 september 2006. Het koor zong samen met andere koren tijdens het Gospelconcert met Lea Gilmore op 25 oktober 2006 te Aalter. Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van het Emmaüsinstituut te Aalter bracht 'Niviala' samen met honderden zangers en zangeressen, met veel beweging, diverse destijds door neger-slaven gezongen liederen uit de Verenigde Staten, zoals 'We shall overcome'. Op 19 november van hetzelfde jaar trad 'Niviala' voor het laatst op tijdens een eucharistie te Landegem en voerde er de 'Missa Pro Pace' (Vredesmis) van broeder Edwinus Huigens op ter gelegenheid van 60 jaar Davidsfonds.

Een woord van dank...

Tenslotte wil ik al diegenen bedanken die me de nodige inlichtingen verschafften voor het schrijven van dit artikel. Vooral wil ik hier vermelden diegenen die ons reeds zijn ontvallen, zoals Celina van Maldeghem, Clara De Ketelaere, Martha De Meester, Elsa Brusseel, Jozef Van de Castele, Gilbert Waelput, Gaston Van Parijs, Carlos Dobbelaere, Jan Wannyn en ook mijn ouders Frans van Maldeghem en Anna Goethals.

Ik dank diegenen die in het verleden zorgden voor het bewaren van de nodige gegevens, zoals het echtpaar Jozef De Ketelaere en Marguerite van Maldeghem, Alice van Maldeghem, Gentil De Smet en uiteraard ook Frans De Ketelaere en Stephanie Danneels.

Ik dank Antoine Janssens, die me kort voor zijn dood heel wat waardevolle inlichtingen gaf. Een speciaal woord van dank aan Maurice Wille, helaas overleden op 4 juli 2007, wiens 50-jarig jubileum als zanger aanleiding gaf tot het schrijven van deze geschiedenis.

Ook vele nu nog levende zangers en zangeressen werkten mee, niet enkel de leden van het kerkzangkoor Nevele, maar ook vele anderen. Ik denk aan Christiane Arnauw, Paula Bauwens, Luk en Wouter Bingé, Irma Blancke, André Bollaert, Marnix en Rita Boone, Romain Bouckaert, E.H. Jan Colpaert, Julien De Cloedt, Simonne De Jaeger, Antoinette en Herman De Gheest, Roger De Keyser (oud-zanger), Gaby De Meester, Wilfried De Pauw, Emiel De Winter, Greet en Maria Dewulf, Olga D'Haenens, Daniel D'Hooge, Rosa Hautekeete, André Holsbeke, Cécile Huys, Daniella Lauwers, Mieke Lootens, Yvette Martens, Denise Mesthagh, Veerle Mortier, Victoire Onderbeke, Julien Scherpereel, Walter Uyttenhove, Denise, Hedwige en Lucrèce Van Coppernolle, Rita Vandeputte, Julien Vandewalle, Antoine en Edmond Vandevelde, Agnes Van der Vennet, Odette Van Hese, Clara van Maldeghem, Agnes, Christiane, Denise en Luc Van Nevel, Gilbert Van Steenkiste, Angèle en Maria Vermeulen, E.H. Jan Vrielynck, Laurent en William Wille en Benjamin Wullaert.

Ik dank het bestuur van de heemkundige kringen van Drogen, Nevele en Ruiselede voor hun medewerking. Ik dank de telefonist van het bisdom Gent voor zijn waardevolle inlichtingen. Ik dank het personeel van de bibliotheek van het Gentse Conservatorium, van de Gentse universiteit en van het huis van Alijn en de bibliothecarissen van Aalter, Deinze, Nevele en Zulte. Ik dank de verantwoordelijken van het gemeentearchief van Nevele

en Aalter. Ik dank de zangers van het kerkzangkoor Nevele voor hun hulp bij het opmaken van dit artikel. Ik dank E.H. Fred Van den Abeele, zijn voorgangers en zijn medewerkers, de burgerlijke autoriteiten en allen die ons al zo lang ongestoord laten zingen. Ik dank Angelique van Maldeghem en Jan Luysaert voor het nazien van mijn tekst en het bestuur van 'Het Land van Nevele' voor de publicatie van dit artikel. Ik dank Patrick Vermeulen voor zijn technische hulp. Ik wil me verontschuldigen voor eventuele niet of verkeerd vermelde zangers.

Alex van Maldeghem
Nevele

Geraadpleegde boeken

ART J., Kerkelijke structuur en Pastorale Werking in het Bisdom Gent tussen 1830 en 1914, uitg. UGA.

BASTIAEN F., HOSTE I., LAROY P. en STROBBE A., Geschiedenis van Lotenhulle, uitg. Gemeentebestuur van Aalter, 2006, blz. 503 en 576.

BASTIAENS F., DE REUCK D., HOSTE I., STOCKMAN L., Geschiedenis van Bellem, uitg. Gemeentebestuur van Aalter, 1994, blz. 561-568.

BRIJS J., Honderdzeventig jaar muziekleven te Tielt, uitg. Lannoo Tielt, 1966, blz. 86 en 145.

CLAEYS, Aan Pius IX, paus-koning, uitg. Charles De Paeuw, 1877.

CLOET M., COLLIN L. en BOUDENS R., Het bisdom Gent (1559-1991), Vier eeuwen geschiedenis, uitg. Gent 1991, blz. 133-174 en 254.

DAUSSOIGNE S., Verzameling van Godsdienstige zangen en koren, uitg. Lahou, 1843, blz. 3.

DE CAVELE J., DE MAEYER J., QUAGHEBEUR P. en TRIO P., De oude abdij van Drongen, uitg. Oude Abdij van Drongen, vzw. 2006, blz. 67 en volgende.

DE MEULEMEESTER M., De congregatie van de Zusters van St.-Vincentius te Delftinge, uitg. S. Alfonsus Leuven, 1952, blz. 83-88.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., Geschiedenis van de gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen deel 1, Astene, uitg. (heruitgave) Familia et Patria Roeselare, 10 juni 1993, blz. 31.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen deel 2, Bachte-Maria-Leerne, uitg. (heruitgave) Familia et Patria, Roeselare, 10 juni 1993, blz. 59 en 64.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen, deel 3, Landegem, uitg. (heruitgave) Familia et Patria, Roeselare, 10 juni 1993, blz. 18 en 19.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen deel 4, Lotenhulle, uitg. (heruitgave) Familia et Patria, Roeselare, 10 juni 1993, blz. 25.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen deel 5, Nevele, uitg. (heruitgave) Familia et Patria, Roeselare, 10 juni 1993, blz. 81-84.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen deel 6, Poesele, uitg. (heruitgave) Familia et Patria, Roeselare, 10 juni 1993, blz. 30.

DE SMET G., dossier.

DE STOOP P. en VAN PARIJS W., De geschiedenis van het Gemeentelijk onderwijs te Nevele, 1986.

DE SUTTER I., Singhet ende weset vro deel 1, uitg. KSA-Jong Vlaanderen, Henegouwenstraat 35 Gent, 1942.

DE VIEUXBOIS B., 21 lofzangen voor scholen en congregatiën, uitg. Gevaert, 1870.

Eigen documenten.

GABRIELS L., De bonden van het Heilig Hart in het bisdom Gent 1930-1945, uitg. Decock, Aartrijke, 1991, blz. 80-81.

Handboek voor Mariacongregaties, uitg. Korte Winkel 10 Brugge, 1946, blz. 11.

Handboekje ten gerieve van de Xaverianen op bedevaart naar Lourdes, drukkerij Van Fleteren Gent, 1926.

HOSTE I. en STOCKMAN L., Geschiedenis van Poeke, uitg. Gemeentebestuur van Aalter, 1985, blz. 408.

HUYSHAUWER A. en SCHEERDER L., Catalogue des oeuvres de chant religieux, imprimeurs de l' évêché, 1904, blz. 4.

Jaarboek van het bisdom Gent, uitg. Lippens NV, 1970.

JANSSENS A., Brochure uitgegeven bij de inhuldiging van NV Van Der Cruyssen.

JONCKHEERE W., Koninklijke Katholieke fanfare Sint-Cecilia te Deinze 1890-1990, uitg. De Smet Gentiel, 1992, blz.. 54-58.

KALFF G., Het lied in de middeleeuwen, uitg. DBNL, 2002, blz. 750.

KELLER en PH. KRUSEMAN, Geïllustreerd Muzieklexicon, uitg. N.V. De Standaard boekhandel, 1932.

KERCHAERT N., Kroniek van Bachte-Maria-Leerne, drukkerij Lambert, 1973, blz. 13.

Kortrijk-Heule, 1977, blz. 314.

LENOTTE F., Rabboni, uitg. H. Hartbonden Hoogland Korte Schipstraat 16, Mechelen, 1958, blz. 11.

LOOTENS A., Verslag van een leraar lager onderwijs A. C. Van Der Cruyssen 1836-1926, niet uitgegeven schoolwerk, PPW, 1992.

MAES H., 100 jaar Vooruit 1858-1868, blz. 19.

MICHEM F., Vinkt, kerk en parochie, 1971, blz. 32.

PIUS XI, Divini Cultus Sanctitatem, uitg. Gooi en Sticht Hilversum, art. 1, IX en X, 1949.

PIUS XII, Musicae Sacrae Disciplina, hoofdstuk IV, Dispositions pratiques, 1955.

PREVENIER W. en VAN EENOO R., Geschiedenis van Deinze deel 1, uitg. Stad Deinze, 2003, blz. 431-432.

Sint-Martens-Leerne, uitg. (heruitgave) Familia et Patria, Roeselare, 10 juni 1993, blz. 13.

St.-Hendrikscollege jubelt 1860-1960, uitg. St Hendrik Deinze, 1960.

STEYAERT T., Jubelcantate ter ere van de Onbevleete Ontvangenis van Maria, uitg. Stepman Gent, 1904.

STIJNEN L., Rosalie en Virginie, uitg. nv. Lannoo Tielt, 1997, blz. 136.

THIJS A., Les sociétés chorales en Belgique, uitg. De Busscher Frères Gent, universiteitsbibliotheek Gent, G3001, 1861, blz. 75 en 153.

VAN DE VELDE F., Lieder en Composities van en voor de zalige Edward Poppe, 2004, blz. 2 en 15.

VAN DEN ABEELE A., O. L. Vrouw van Nazareth, uitg. Lazareth, drukkerij Tongerlo, 1954, blz. 50.

VAN DEN ABEELE R., De koninklijke harmonie Willen is kunnen; Sint-Martens-Latem 1890-1990, eigen beheer, 1990.

VAN DEN HEEDE M., Een nieuwe fanfare 'Eendracht', uitg. De Marteleire Aalter, 1986, blz. 89.

VAN DEN HEUVEL M. en JANSSENS A., De dekenij Nevele, een historische schets, uitg. Emiel Decock Aartrijke, 1994.

VAN HUFFEL H., Gedenkschriften van Herman Van Nuffel, uitg. Business art. Beersel, 1977, blz. 1-41.

VANDEWALLE C., Vroegere en huidige bedevaartplaatsen in Vlaanderen, Sint-Elooi, blz. 63.

VERBIST C., Indien de samenzang ooit in onze kerken in voege komt, Streven, afl. 4, 1943, blz. 1-5.

VERDEGEM A., Geschiedenis van de Corneliusbedevaart Machelen-gulde van 1643 tot 1820, uitg. Feest en Kultuurkomitee Machelen-Zulte, 1982, blz. 36 en volgende.

VERVOORT C., Van boerejongen tot paus, uitg. Davidsfonds n° 256, 1935, blz. 136.

WILLEMS J., Belgisch museum van de Nederduitse taal- en letterkunde en de geschiedenis des vaderlands, deel 1, 2006, blz. 423 en 427-428.

Geraadpleegde tijdschriften

BAERT G., Het kerkorkest van Deinze 1816, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. LIII (1986), blz. 217-230.

BECKAERT V., Priestermoord te Nevele, in *Appeltjes van het Meetjesland*, jg. 56 (2005), blz. 54.

BEKAERT G., Robert, Julien en Evarist Van Maldeghem, in *Roede van Tielt*, jg. 24 (1993), afl. 3 en 4, blz. 5-11.

BENEDICTUS XIV, Annus qui vertentem, in *Musica Sacra*, jg. I (1881-1882), blz. 2 en volgende.

BOLLAERT A. en LUYSSAERT J., Historiek van de Schuttersgilden in Vlaanderen, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXVI (2005), afl. 1, blz. 83.

BOLLAERT A. en TUYTSCHAEVER P., De duivensport in het land van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXVIII (2007), afl. 3, blz. 237.

BOLLAERT A., De ex-voto's van de O. L. Vrouwkapel van de Oostbroek te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXV (2004), afl. 1, blz. 73-75.

BOLLAERT A., De Franse bezetting te Nevele, Meigem en Poesele in 1744, in *Het Land van Nevele*, jg. XXV (1994), afl. 3, blz. 202-217.

BOLLAERT A., De St.-Antoniuskapel in de Kasteeldreef te Sint-Martens-Lerne, in *Het Land van Nevele*, jg. XVIII (1987), afl. 3, p. 169-176.

BOLLAERT A., Kerstmis in Poesele, in *Het Land van Nevele*, jg. XVIII (1987), afl. 4, blz. 272.

BOLLAERT A., Poesele's schoonste dag, in *Het Land van Nevele*, jg. XXVI (1995), afl. 4, blz. 275.

BOMBAY J., De koninklijke muziekmaatschappij de Zwanezones van Drongen 1910-1990, in *Dronghine*, blz. 26.

BRAET M., Een eeuw muziekkorps en muziekfestival te Ruiselede, deel 2 (1842-1857), in *Oud Ruysselede*, jg. 2003, afl. 2, blz. 76.

BRAET M., Een eeuw muziekkorps en muziekfestivals te Ruiselede, deel 4 (1881-1906), in *Oud Ruysselede*, jg. 2003, afl. 4, blz. 179.

- BRAET M., Gemeenteraadsverkiezing van 1911, in *Oud Ruysselede*, jg. 2002, afl. 4, blz. 173-184.
- BRAET M., Muziekfestival te Ruiselede in 1912, in *Oud Ruysselede*, jg. 1998, afl. 4, blz. 159-170.
- BRIEVENBUS, Mag men in een gelezene mis onder het uitreiken der H. Communie een orgelstuk opvoeren? in *Musica Sacra*, jg. XLIV (1937), afl. 2, blz. 128-135.
- CASSIMAN P., De zangmaatschappij van Baarle, in *Dronghine*, jaarboek 2002, blz. 101-111.
- CIETERS E. en VAN DE CASTEELE J., Nevele in de visitatieverslagen van bisschop Triest, in *Het Land van Nevele*, jg. VII (1976), afl. 4, blz. 187-213.
- CLOET M., De landelijke parochies van het huidige Groot-Deinze in 1613-1614 volgens de visitatieverslagen van bisschop Van der Burg en de dekens Zachmoortel (Deinze) en Van der Beke (Tielt), in *Bijdrage tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. LXII (2006), blz. 20.
- COEME C., De Norbertijnen te Drongen 1138-1796, uitg. *Dronghine*, blz. 116.
- D'HOOGHE D., De familie Coghen 'Tamboer' uit Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXX (1999), afl. 4, blz. 229.
- D'HOOGHE D., NEYT L. en LUYSSAERT J., Sprokkelingen, in *Mensen van Toen*, jg. IX (1999), afl. 2, blz. 34.
- D'HOOGHE D., Uit het 19^e-eeuwse correspondentieboek van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXV (2004), afl. 1, blz. 85.
- De Gentenaar-De Landwacht nr. 228, editie 22 augustus 1935.
- DE GROOTE K., Register van de familienamen, vermeld in het heemkundig tijdschrift 'Het Land van Nevele' 1970-1995, uitg. *Het Land van Nevele*, 1996.
- DE ROO L., Vlaanderens zonen, een toneeltraditie te Lotenhulle, in *Het Land van Nevele*, jg. X (1979), afl. 1, blz. 34-41.
- DE RUYCK L. en DE GROOTE K., Indices op het tijdschrift 'Het Land van Nevele' 1970-1984, extra 1985.
- DE RUYCK L., Sprokkelingen uit de krant van toen, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXIII (2002), afl. 4, blz. 418-419.
- DE SMET G., Sprokkelingen uit de 'Gazette van Deinze', in *Mensen van Toen*, jg. IX (1998), afl. 4, blz. 92.
- DE SUTTER I., Meulemans' muziekpartituur bij het Poppespel, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. XVII (1950), blz. 223-243.

DECAVELE J., Het Land van Nevele in de hervormingstijd, in *Het Land van Nevele*, jg. XII (1981), afl. 4, blz. 147-174.

DECHAMPS V., Règlement publié par Son Eminence le Cardinal Dechamps concernant la musique d'église, in *Musica Sacra*, jg. I (1881-1882), afl. 12, blz. 92-93.

DEPOORTER R., Het manneken. Wetenswaardigheden over recapitulerende liederen. Oost- en Westvlaams contact, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. XLIV (1969), afl. 5 en 6, blz. 165.

DEPREST F., De Zangmaatschappij te Baarle, onuitgegeven nota's, bewaard bij Dronghine.

ETHISCH M., Nu mot sur l' étude du gaand à l' Colle primaire et sur l' emploi des enfant dans l' offices liturgiques, in *Musica Sacra*, jg. XXIV (1904-1905), afl. 9 en 10, blz. 75.

Foto zangkoor Dentergem, in *Roede van Tielt*, jg. 22 (1991), afl. 3.

FRIANT L., De Baarlese koortraditie, het Sint-Martinuskoor, 20 jaar jong, in *Dronghine*, jaarboek 1991, blz. 12-24.

Gazette van Deinze, Inhaling van den Zeer Eerw. Heer Pastoor-Deken, jg. XIII (15 juli 1990), afl. 633.

Geheugen van Ieper, tijdschrift *De Toekomst*, editie 28 augustus 1864, blz. 2.

GELBER L., Volkszang, August Beryngier en Alice van Maldeghem, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. LXV (1990), afl. 2, blz. 71.

GELBER L., Volkszang August Beryngier en Alice van Maldeghem, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. LXV (1990), afl. 2, blz. 107.

H.V.D.W., Nouvelles Deinze-Nevele, in *Musica Sacra*, jg. XXII (1902-1903), afl. 1 en 2, blz. 14.

HEYERIK A., Een eeuw socialistische volkshuizen in Deinze, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. LX (1993), blz. 5-119.

HEYERIK A., Een eeuw socialistische jeugd-en muziekverenigingen, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. LXII (1995), blz. 107-253.

HOSTE I., Op het goede spoor, 150 jaar ijzeren weg te Aeltre, in *Land van de Woestijne*, jaarboek 1988.

HUYS P., Een onderwijsenquête door Maria Theresia, in *Appeltjes van het Meetjesland*, jg. 55 (2004), blz. 57.

HUYS P., Nog over het zangkoor van Baarle, in *Dronghine*, jaarboek 2006, blz. 85-91.

HUYS P., Twee krantenknipsels uit de 'Gazette van Gent' in 1849, in *Dronghine*, jaarboek 2001, blz. 43-45.

- JANSSENS A., Zanten uit Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. III (1972), afl. 3, blz. 134.
- JANSSENS A., Zanten uit Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. V (1974), afl. 2, blz. 43.
- JANSSENS A., De koninklijke Schuttersgilde St.-Sebastiaen van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. V (1974), juni (extranummer), blz. 31.
- JANSSENS A., De gesneuvelde Nevelaars in het leger van Napoleon, in *Het Land van Nevele*, jg. V (1974), afl. 3, blz. 119-121.
- JANSSENS A., Luitenant-kolonel August, Louis Lucien Haus, een minder bekend Nevelaar, in *Het Land van Nevele*, jg. X (1979), afl. 1, blz. 32.
- JANSSENS A., Kamiel Lootens, een figuur uit ons heem, in *Het Land van Nevele*, jg. XI (1980), afl. 1, blz. 38-56.
- JANSSENS A., De kapel van Onze Lieve Vrouw in de Oostbroek (Nevele), in *Het Land van Nevele*, jg. XIV (1983), afl. 1, blz. 45-60.
- JANSSENS A., Industrieel erfgoed (IV), Tabaksfabrikant Van Der Cruyssen, in *Het Land van Nevele*, jg. XVI (1985), afl. 3 en 4, blz. 187.
- JANSSENS A., Kapel van O. L. Vrouw van Lourdes te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XVIII (1987), afl. 3, blz. 181.
- JANSSENS A., Leonce Mulle de Terschueren en de katholieke schoolpenning te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XVIII (1987), afl. 2, blz. 120-122.
- JANSSENS A., Voor U gelezen, in *Het Land van Nevele*, jg. XIX (1989), afl. 3, blz. 250.
- JANSSENS A., Sporen van het Daensisme in Het Land van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXI (1990), afl. 2, blz. 122-127.
- JANSSENS A., Zeveren in feest, in *Het Land van Nevele*, jg. XXI (1990), afl. 2, blz. 122-127.
- JANSSENS A., Sint-Mauritius, kerkpatroon van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXII (1991), afl. 1, blz. 25-27.
- JANSSENS A., Van herbergen, herbergiers en tappers te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXIII (1992), afl. 2, blz. 142-162.
- JANSSENS A., Van herbergen, herbergiers en tappers te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXIII (1992), afl. 3, blz. 202-220.
- JANSSENS A., Zanten in Nevelse documenten 4, in *Het Land van Nevele*, jg. XXIV (1993), afl. 1, blz. 23.
- JONCKHEERE W., Over Ignace De Sutter en Deinze 1937-1946, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. LIII (1986), blz. 253-280.
- JONCKHEERE W., Sint-Hendrikssprokkelingen, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. LI (1984), blz. 180.

Kroniek der bisdommen, in *Musica Sacra*, jg. XLV (1938), blz. 38.

Kroniek der bisdommen, in *Musica Sacra*, jg. XLVI (1939), blz. 46.

La musique aux messes basses, in *Musica Sacra*, jg. XXVI (maart-april 1907), nr. 8 en 9.

LAMBRECHT C., De adel in het kanton Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XI (1980), afl. 4, blz. 248.

Le gaand populaire dans les elisies, in *Musica Sacra*, jg. VI (1886-87), nr. 7, blz. 49-53.

LEHOUX N., De mariale bedevaart in de negentiende eeuw, Dadizele, Oostakker, Scherpenheuvel. Funktionele en tijdsgebonden aspecten, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. LXIV (1989), afl. 4, blz. 266.

LOOTENS W., De familie Lootens uit Drongen, in *Mensen van Toen*, jg. V (1995), afl. 3, blz. 64-65.

LUYSSAERT J. en MANNEKENS D., Orgeltocht door enkele gemeenten van Het Land van Nevele, uitg. *Het Land van Nevele en Vermeylenkring Nevele*, 19 sept. 1993, blz. 6.

LUYSSAERT J., Kettters, verdachten en slechte katholieken, in *Mensen van Toen*, jg. IV (1994), afl. 1, blz. 2.

LUYSSAERT J., Grafstenen van de kerk van Nevele in het museum 'Rietgaverstede' te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXIV (1993), afl. 2, blz. 133.

LUYSSAERT J., De Nevelse voorouders en verwanten van Cyriel Buysse, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXIII (2002), afl. 1, blz. 80-85.

LUYSSAERT J., De opstand te Nevele tijdens de Belgische omwenteling van 1830, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXVI (2005), afl. 4, blz. 291-322.

LUYSSAERT J., De oudste herbergen van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXVII (2006), afl. 2, blz. 147

LUYSSAERT J., Verdachten en getuigen van de rellen te Nevele op 2 oktober 1830, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXVIII (2007), afl. 2, p. 219-225.

MAES H., Zoeaven in onze streek, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. XXXIII (1966), blz. 114.

MARTENS A., Statuten van het broederschap van de zoete Naam van Jezus te Hansbeke, in *Het Land van Nevele*, jg. XIX (1983), afl. 3, blz. 207-210.

MARTENS A., Priesters uit het land van Nevele, vermeld in het 'Martelaarsboek', in *Het Land van Nevele*, jg. XX (1988), afl. 3, blz. 230.

MARTENS A., De missiekrans van Hansbeke, in *Het Land van Nevele*, jg. XIX (1988), afl. 4, blz. 317-318.

MARTENS A., Het klooster en de zusters Franciscanessen (Crombeen) te Hansbeke, in *Het Land van Nevele*, jg. XX (1989), afl. 4, blz. 315-315.

- MARTENS A., De Sint-Petrus en Pauluskerk te Hansbeke (1793-1993), bouw en inrichting, in *Het Land van Nevele*, 1993, blz. 177.
- MARTENS A., Parochiale werken en collecties te Hansbeke onder het pastoraat van E. H. Hippoliet De Herde (1887-1913), in *Het Land van Nevele*, jg. XXVI (1995), afl. 2, blz. 143.
- MARTENS A., Vooroorlogse katholieke studentenactie (KSA) te Hansbeke, Nevele, Merendree en Bellem, in *Het Land van Nevele*, jg. XXVII (1996), afl. 1, blz. 15-32.
- MARTENS A., Congregatie der jongelieden van Hansbeke, in *Het Land van Nevele*, jg. XXVIII (1997), afl. 1, blz. 34-37.
- MEIRHAEGHE H., Liedjeszanger Vermeerschke, in *Oud Ruysselede*, jg. 1986, afl. 2, blz. 139-152.
- MICHEM F., De pastoors van het land van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. IV (1973), afl. 4, blz. 180-181.
- NOTTEBOOM H., Over rederijkers en rederijkerskamers in het Meetjesland (2), in *Heemkundige bijdragen uit het Meetjesland*, jg. 14 (2000), afl. 1, blz. 1-3.
- Oprichting Nevelse bond koster-organisten, in *Musica Sacra*, jg. XIII (1893-1894), afl. 7, blz. 63.
- P. D. K., Le centenaire des Soeurs de la Charité à Gand, in *Musica Sacra*, jg. XXIII (1903-1904), afl. 8 en 9, blz. 68.
- P. D. K., La musique sacrée dans les couvents de femmes, in *Musica Sacra*, jg. XXI (1901-1902), afl. 1 en 2, blz. 6.
- Parochieblad van Nevele, jg. 16 (1963), nr. 6 (10 februari).
- PIUS X, Lettre de ss. le pape Pie X à se. le cardinal Respighi sur la restauration de la musique sacrée, in *Musica Sacra*, jg. XXIII (1903-1904), afl. 6 en 7, blz. 42.
- POTVLIEGHE G., De familie Lovaert, orgel- en beiaardbouwers, in *Het Land van Nevele*, jg. III (1972), afl. 2 extra, blz. 6.
- POTVLIEGHE G., Nieuwe gegevens over het werk van de orgelbouwers Lovaert, in *Het Land van Nevele*, jg. III (1972), afl. 4, blz. 209-227.
- ROOSSENS L., De liturgische betekenis van den Gregoriaanse zang, in *Musica Sacra*, jg. XLIII (1936), afl. 4, blz. 211-217.
- S, Le chant liturgique dans les Etats-Unis d'Amérique, in *Musica Sacra*, jg. XXIII (1903-1904), afl. 10 en 11, blz. 85.
- SCHELSTRAETE C., KINTAERT H. en DE RUYCK D., Het einde van de onveranderlijkheid, uitg. *Het Land van Nevele*, 1986, blz. 172.

SOSSONS P., Leon XIII, in *Musica Sacra*, jg. XXII (1902-1903), afl. 12, blz. 90. St-Gregoriusblad van Nederland, Zang en orgelspel bij een gelezen H. Mis, in *Musica Sacra*, Vlaamse editie, jg. III (1912-13), afl. 8 en 9.

STOCKMAN L., Altaarstichtingen en altaardiensten in het Meetjesland tijdens het ancien régime, in *Appeltjes van het Meetjesland*, jg. 39 (1988), blz. 5-17.

STOCKMAN L., De H. Kruisdevotie te Lotenhulle voor 1796, in *Appeltjes van het Meetjesland*, jg. 45 (1964), blz. 169.

TASKIN M., Wat de pausen willen omtrent den liturgische volkszang, in *Musica Sacra*, jg. XL (1933), afl. 4, blz. 197-217.

TUYTSCHAEVER R., Een muzikale pastoor te Landegem E.H. Henri Van Laere, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXVI (2005), afl. 4, blz. 359.

Uitgangsexamen in het Interdiocesaan Instituut voor kerkmuziek, in *Musica Sacra*, jg. XLV (1938), blz. 204.

VAN DE CASTEELE J., Het burgemeesterschap van Leonce Mulle de Terschueren, in *Het Land van Nevele*, jg. VI (1975), afl. 2, blz. 40-44.

VAN DE CASTEELE J., Grauwe zusters of penitenten-rekollektinen te Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. IX (1978), afl. 4, blz. 155-242.

VAN DE CASTEELE J., Nevelse jeugdherinneringen van Paul Fredericq, in *Het Land van Nevele*, jg. X (1979), afl. 2, blz. 79.

VAN DE CASTEELE J., Napoleonisten in het Nevelse, in *Het Land van Nevele*, jg. XII (1981), afl. 4, blz. 191.

VAN DE CASTEELE J., Elektriciteit en spionage te Nevele in Wereldoorlog I, in *Het Land van Nevele*, jg. XIII (1982), afl. 2, blz. 70.

VAN DE CASTEELE J., De strijdbare Van Roy's uit Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XV (1984), afl. 3, blz. 117-118.

VAN DE CASTEELE J., Een getuigenis over Nevele 1914-1918, in *Het Land van Nevele*, jg. XVIII (1987), afl. 1, blz. 42-47.

VAN DEN HEEDE U., Muziekfestival te Deurle in 1902, in *Heemkring Scheldeveld*, jg. VII (1978).

VAN DEN HEUVEL J., Heiligenverering in Het Land van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. XIV (1983), afl. 1, blz. 45-60.

VAN MALDEGHEM A., Kroniek van een bouwfamilie ter gelegenheid van 125 jaar bouwmaterialen Van Maldeghem, in *Het Land van Nevele*, jg. XXV (1994), afl. 4, blz. 267-268.

VAN RENTERGHEM E. en DEPREDOMME J., Vijftig jaar geleden Ruiselede's schoonste dag, in *Oud Ruysselede*, jg. 1987, afl. 3, blz. 99-124.

VAN STEENKISTE G., Maatschappelijke toestanden te Zeveren in 1819, in *Het Land van Nevele*, jg. XXXIV (2003), afl. 2, blz. 159.

VAN STEENKISTE G., Over pastoor Stockman in Zeveren, in *Het Land van Nevele*, jg. XXIX (1998), afl. 4, blz. 301

Verslag kostersvergaderingen, in *Musica Sacra*, jg. XVI (1896-1897), afl. 12, blz. 98.

VERSTRAETE A., De Sint-Poppofeesten te Deinze, in *Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en de Leiestreek*, jg. XVII (1950), blz. 191-206.

VERVAECKE H., Het kerkelijk leven in de dekenij Deinze onder deken Michiel Zachmoortel (1612-1660) en Bisschop Antonius Triest (1622-1657) in *Het Land van Nevele*, jg. XIII (1982), afl. 3 en 4, blz. 188-191.

Vrouwenzang in de Kerk, in *Musica Sacra*, jg. XXXIV (1927), blz. 145-153.

X, Nouvelles Poucques, in *Musica Sacra*, jg. XXI (1901-1902), afl. 11 en 12, blz. 94.

Addenda

Bij *Het Land van Nevele*, jg. XXXIX (2008), afl. 2, blz. 32.

Volgende zangers uit de parochie Nevele zongen in 1949 mee tijdens de Sint-Poppofeesten te Deinze.

Sopranen:

Cecile Billiet, Maria De Mulder, Rosa Hautekeete, Angelica Van Parijs, Alice Van Nevel en Blanche Vlaeminck.

Alten: Christiane Arnouw, Agnes De Geest, Suzanna De Geest, Beatrice De Keyser, Ghislaine De Keyser, Rosa Deolet, Irène Hautekeete, Mariette Hautekeete, Imelda Steyaert, Hedwige Van Coppenolle, Yvette Van Hese, Bertha Van Lerberghe, Cecile Van Maldeghem en Rosa Van Tornhout.

Bij die gelegenheid werd het koor van E.H. Doom versterkt door jongens.

Tenoren: Valère Goeteyn en William Lootens.

Bassen: Alfons De Geest, Willy De Neve, André De Winter, Roland Dobbe-laere, André Van Wassenhove, Adrien Vermeersch en Arsène Vermeulen.

Met dank aan Gilbert Van Steenkiste, toen secretaris van de Sint-Poppofeesten, die ons deze belangrijke aanvulling heeft meegedeeld.

Bij *Het Land van Nevele*, jg. XXXIX (2008), afl. 2, blz. 33.

De zingende toneelspeelster was niet Edith Van Gampelaere, maar Elisabeth De Jaeghere.

Met dank aan André Holsbeke, toenmalig zanger.

VERSLAGEN

10 mei 2008: **Nevelse gemeenten onder vuur en Duitse bezetting. Kleine mensen in De Grote Oorlog (1914-1918)**. Opening tentoonstelling over de Eerste Wereldoorlog in Nevele: 110 aanwezigen.

Over de Eerste Wereldoorlog met al zijn gevolgen in onze streek organiseerde onze heemkring van 11 tot en met 18 mei 2008 in de gebouwen van de vroegere cichoreifabriek Buysse-Loveling te Nevele een tentoonstelling met foto's, documenten en herinneringen van de Eerste Wereldoorlog die door ongeveer 750 personen werd bezocht.

De opening van de tentoonstelling had plaats op zaterdag 10 mei. Om 18u15 werd verzameld aan het monument voor de gesneuvelden bij de kerk van Nevele. Daar werd door het Nevels gemeentebestuur, de Nevelse oud-strijdersvereniging en onze kring een serene hulde gebracht aan de slachtoffers van de oorlog. De talrijk opgekomen aanwezigen werden aan het oorlogsmonument verwelkomd door voorzitter André Bollaert.

Geachte aanwezigen,

U hoorde 'The Ghent District Highlanders' met Amazing Grace, oorspronkelijk een christelijke 18de-eeuwse song die in 1972, precies 200 jaar nadat hij door Londenaar John Newton werd geschreven, een wereldhit werd.

In november van dit jaar zal het 90 jaar geleden zijn dat een einde kwam aan de Grote Oorlog, die nu in onze geschiedenisboeken de Eerste Wereldoorlog wordt genoemd. Het is misschien ongewoon dat een tentoonstelling van een culturele vereniging begint aan een oorlogsmonument, maar wij hebben hier onze redenen voor. Met deze symbolische daad willen wij de aandacht trekken op het gebeuren zelf en het onbeschrijflijke leed dat hierachter schuil ging. Wij willen hier niet alleen onze burgerlijke en militaire doden eren maar allen die op één of andere manier geleden hebben onder het oorlogsgeweld en de vier jaar durende militaire bezetting.

Beste aanwezigen, het gaat hier over onze ouders, grootouders en overgrootouders die het allemaal hebben meegemaakt. Vier lange jaren van schrik, opeisingen, ontbering en de knagende onzekerheid over de familie aan het front waarvan sommigen in jaren niets meer hadden vernomen. Met uitzondering van Merendree had geen enkele kerk in Groot Nevele nog een toren. Op de plaats waar eens de toren van de kerk van Nevele stond, bevond zich in oktober 1918 een groot gat.

De dagelijkse beelden in het televisiejournaal van gevechten met doden en

verminkten, vernielde woningen en fabrieken ver van ons veilige Nevele shockeren de meesten van ons al lang niet meer. Blijkbaar weet niemand of wil niemand weten dat het er negentig jaar geleden hier even erg aan toe ging. In oktober van 1918 kregen de inwoners van Landegem nauwelijks twee uur de tijd om het dorp te verlaten, daarna werd het plat gebombardeerd. Hier in de straten van Nevele waar we ons nu bevinden, verjaagden

Burgemeester Roger Boone en NSB-Nevele voorzitter Gaston Van de Velde leggen bloemen neer aan het Nevelse oorlogsmonument.

(Foto: Mia Pynaert, Nevele)

in oktober 1918 Franse soldaten de Duitse bezetter tot over het Schipdonkkanaal in straatgevechten die doen denken aan hetgeen vandaag nog gebeurt in de straten van de steden en dorpen in het Midden Oosten.

En dan kwam de verlossende 11de november 1918. De heropbouw van een land dat ooit een slagveld was geweest kon beginnen.

Uit eerbied voor de velen die geleden hebben vraag ik de heer burgemeester Roger Boone om samen met mij, als vertegenwoordiger van onze heemkring, deze bloemenkrans neer te leggen aan dit oorlogsmonument.

Hierna zullen de vertegenwoordigers van de Nevelse oud-strijders eveneens een bloemenhulde brengen aan de oorlogsslachtoffers. Na deze hulde begeben we ons samen naar de vroegere cichoreifabriek Buysse-Loveling waar onze erevoorzitter Jan Luyssaert, het zal hebben over **'Het dagelijks leven tijdens de Duitse bezetting in het Nevelse'**, maar eerst luisteren we nog eens naar de 'The Ghent District Highlanders' die voor ons The Sands of Kuwait brengen. Het vervolg van de avond zal door deze doedelzakvirtuozen worden opgeluisterd.

*De afvaardiging van NSB Nevele bij de hulding aan
het Nevels oorlogsmonument.
(Foto: Mia Pynaert, Nevele)*

*De plechtigheid werd opgeluisterd
door twee doedelzakspelers van 'The
Ghent District Highlanders'
(Foto: Mia Pynaert, Nevele)*

Vandaar trokken we stoetsgewijs, onder begeleiding van de doedelzakspelers naar de gebouwen van de vroegere cichoreifabriek Buysse-Loveling waar erevoorzitter Jan Luyssaert enige toelichting gaf namens de tentoonstelling en de Eerste Wereldoorlog in het Nevelse.

In 1905 reeds stond het vast dat er een oorlog zou komen. De Duitse keizer was tijdens een cruise aan land gegaan in Marokko, dat onder Franse invloed stond, en had er enkele uitspraken gedaan over Duitse rechten.

In 1914 voelden de Belgen zich even neutraal als de Zwitsers vandaag want Duitsland had zich in 1839 mede borg gesteld voor België's onschendbaarheid.

Op zondag 2 augustus liet het Duitse rijk aan de Belgische regering weten dat de Fransen van plan waren om via Namen tegen Duitsland op te rukken. Duitsland zag zich dus wel verplicht zijn troepen op Belgisch grondgebied te sturen aangezien het Belgisch leger niet op kon tegen de Franse overmacht. Een weigering zou Duitsland als een vijandelijke daad beschouwen en België dus als dusdanig behandelen.

Wat moest de Belgische regering doen? Als België het Duitse voorstel afwees, viel het machtigste leger ter wereld binnen de dag België binnen en niet op doortocht naar de Franse vijand. Als België toegaf, schond het zijn eigen neutraliteit, ook tegenover Frankrijk.

Op dinsdag 4 augustus verklaarde Duitsland aan België de oorlog. Om negen uur 's avonds hadden Duitse troepen de grens overgestoken en trokken ze op naar Luik. Die stad was waarschijnlijk het zwaarst gepantserde fort van Europa, verdedigd door ongeveer 32.000 soldaten. Maar na tien dagen hevige gevechten vielen de forten rond Luik op 15 augustus in Duitse handen.

Omstreeks 1 augustus 1914 vertrok de Landegemnaar Florimond Pynaert met zijn vader van Landegem naar een werk, gelegen in Duitsland. 's Anderendaags in de vroege morgen werden vader en zoon bij Welkenraedt over de grens gezet. Ondertussen zag de toestand van ons leger er angstvallig slecht uit en omstreeks 28 september trok Florimond naar Gent en gaf er zich aan als oorlogsvrijwilliger.

Hij was niet de enige van de streek want onderweg ontmoette hij nog drie vrijwilligers van Merendree: Emiel Grootaert, Cyriel Wieme en Cyriel Corijn. Pynaert overleefde de oorlog aan het IJzerfront en trok tijdens het eindoffensief in november 1918 als eerste soldaat en bevrijder en overwinnaar zijn woonplaats Landegem binnen. Na de oorlog schreef Pynaert zijn wedervaren tijdens die vier lange bange jaren neer. We hebben zijn relaas tussen 1998 en 2001 in ons tijdschrift uitgegeven, maar omdat die publicatie uitverkocht is, kan zijn verhaal nu worden gelezen op onze website. Dank zij de kleinkinderen van Florimond Pynaert kunnen wij nu zijn origineel dagboek en andere documenten van hem tentoonstellen.

*Het dorp van Landegem na de beschietingen in oktober 1918.
(Verzameling Carlos Lips, Poesele)*

Uit een totaal andere hoek is ons nog een oorlogsdagboek overgeleverd waarin de gevechten van oktober-november 1918 in Landegem in detail worden beschreven. De West-Vlaamse onderwijzer Valère De Boodt werd in juni 1915 als dienstplichtige opgeroepen en zoals de meeste onderwijzers kreeg hij een opleiding als brancardier. Ook hij overleefde de oorlog en schreef op vraag van zijn kleindochter Inge De Bruyne zijn herinneringen in een paar schoolschriftjes neer. Onder de titel 'Wij zullen ze krijgen. Brancardiërs aan het IJzerfront 1914-1918', publiceerde Inge De Bruyne vorig jaar het dagboek van haar grootvader, aangevuld met herinneringen van zijn medesoldaten. Het bijzondere is dat Valère De Boodt op 22 oktober 1918 net als de Landegemnaar Florimond Pynaert met de 9e ID het Schipdonkkanaal bij Landegem overstak. Over deze militaire gebeurtenis schreef hij in zijn dagboek een beklijvend relaas en maakte een schets van het aanvalgebied rondom het station en de Poeldendries van Landegem.

Wij zijn heel blij dat de kleinkinderen van Florimond Pynaert en de kleindochter van Valère De Boodt ons enkele originele documenten uit het archief van hun grootvader voor deze tentoonstelling hebben ter beschikking gesteld.

Tussen het begin van de oorlog in 1914 en het einde op 11 november 1918 lagen voor de bevolking in onze streek vier lange jaren van ontbering, angst, pesterijen en honger. De Duitse bezetter behandelde ons land meteen als een wingewest; zo leed ons land twee keer: aan het front sneuvelde soldaten, in onze bezette dorpen werden hun families op alle mogelijke manieren uitgezogen of verplicht voor de Duitse bezetter te werken.

Overweldigend was al vrijwel onmiddellijk na de inval het voedselprobleem. België was een zeer dicht bevolkt land dat voor 80 % van zijn tarwe van invoer afhankelijk was. Die invoer lag stil nu de geallieerden aan Duitsland de economische oorlog hadden verklaard. Tot overmaat van ramp werden de voedselvoorraden in België systematisch opgevorderd en naar Duitsland afgevoerd of door het Duitse leger geplunderd; wat nog voorradig was kon of mocht niet vervoerd worden. Enkele voorbeelden: reeds op 22 december 1914 liet de Ortskommandant van Eeklo aan de burgemeester van Hansbeke weten dat hij binnen de 48 uur moest meedelen hoeveel goede aardappelen Hansbeke kon verkopen. In die brief wordt duidelijk gezegd dat het om eetaardappelen en niet om voederaardappelen gaat. De burgemeester, eigenlijk de secretaris, had blijkbaar vorige brieven van de Kommandant niet beantwoord want in datzelfde schrijven dreigt hij dat die onmiddellijk moeten beantwoord worden zonet zou hij gedwongen zijn

strafmaatregelen te nemen.

Secretaris Achille Vuylsteke stuurt in behoorlijk Duits reeds de volgende dag een antwoord: slechts een tiende van de 400.000 kg aardappelen zijn goede eetaardappelen, zo ongeveer 40.000 kg. De bevolking zelf van Hansbeke moet zich tevreden stellen met industrieaardappelen Ook zo is de voorraad nog te klein voor de behoeften van de Hansbeekse bevolking, zo schrijft de secretaris.

In Nevele had vanaf maandag 3 mei 1915 iedere volwassen inwoner recht op ongeveer 1,2 kg bloem of 1,6 kg brood per week...

In Merendree verblijven sedert begin maart 1915 een 11-tal Duitse soldaten en een 50-tal paarden. Zij eisen om de 3 à 4 dagen hooi en stro voor de paarden. De burgemeester argumenteert dat het niet meer mogelijk is nog hooi en stro bij de inwoners te krijgen zonder aan hun dieren het nodige te onttrekken. Hij stelt voor de opeisingen in Merendree te beëindigen en stro en hooi in een naburige gemeente op te eisen, maar daarmee wordt het probleem enkel verschoven naar een andere gemeente.

Voor elke verplaatsing moesten Passierscheine worden aangevraagd. De binnenlandse handel lag bijna stil. Etenswaren mochten niet over de gemeentegrenzen vervoerd worden met als gevolg dat de smokkel welig tierde. Voor de meeste landgenoten en dus ook voor onze dorpsgenoten was de horizon versmald tot de grenzen van de gemeente.

Er was geen of nauwelijks contact tussen het bezette België en het gebied achter de IJzer. Vele families vernamen pas na lange maanden via het Rode Kruis dat hun zoon, man of broer waren gesneuveld. Zo lezen we in de kranten van die tijd talrijke oproepen van achtergebleven vrouwen naar de toestand van hun man of zoon aan de IJzer. Dit was aanvankelijk de enige manier om via getuigen iets te weten te komen.

Het houden van reisduiven was streng verboden; duiven moesten worden afgemaakt en slechts enkele exemplaren mochten in gesloten kooien in leven worden gehouden. In Merendree waren 156 duiven onder Duitse bewaking opgesloten op de zolder boven het schoollokaal. De eigenaars moesten zelf zorgen voor duivenvoer, maar graan, maïs of erwten mochten niet gebruikt worden. Die waren bedoeld voor menselijke consumptie.

Het Duitse zomerruud werd opgedrongen en naast de Belgische frank drongen de Duitsers hun Mark op en ze betaalden slechts met hun munt.

De dagelijkse Verordnungen of Befehle aan de burgemeesters waren enkel in het Duits opgesteld of in een verhakkeld soort van Vlaams; de burgemeesters moesten maar zorgen voor een vertaling. Alleen al voor de gemeente Hansbeke heb ik een bundel gevonden van zo'n 8 cm dik, met brie-

ven, geschreven op zeer dun doorslagpapier, die vier jaar lang bijna dagelijks naar de burgemeester werden verstuurd. Ze bevatten iedere keer nieuwe vragen, bevelen, controles, dreigingen en opeisingen.

Er heerste een ware jacht op dienstplichtige mannen tussen 17 en 35 jaar. De burgemeester moest maandelijks naamlijsten overmaken aan de Kommandant. Overtredingen werden gestraft met een boete, gevangenisstraf of een boete voor de hele gemeente. Onze gemeenten leefden onder de bezetting in een ware politiestaat.

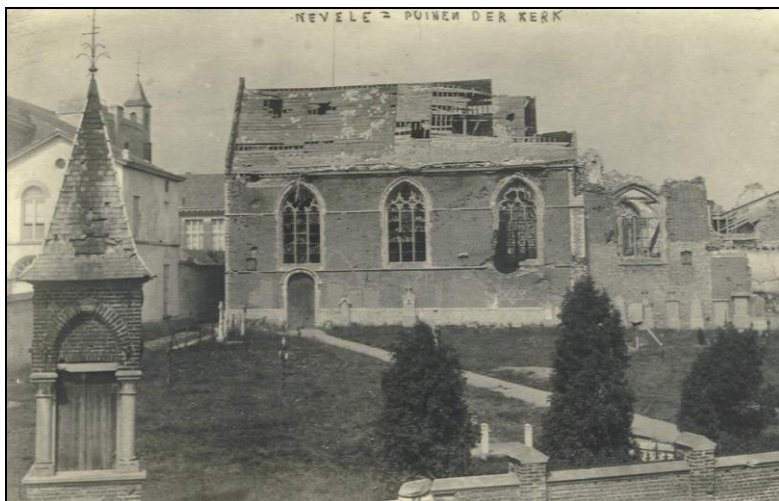
En toch heb ik de indruk dat sommige van onze burgemeesters en gemeentesecretarissen niet bang waren om de Duitse commandant een voetje te lichten. Een mooi voorbeeld vonden we bij secretaris Achiel Vuylsteke in Hansbeke. In juni 1918 eiste de Duitse bezetter van elke inwoner van het dorp, kinderen en volwassenen, 2 kg gedroogde brandnetels. De vezel van brandnetels werd tegen het eind van de oorlog bij het gebrek aan textiel gebruikt om stof voor soldatenhemden te weven. De secretaris haalde weer eens zijn beste Duits boven en antwoordde: "We hebben de bepalingen i.v.m. het verzamelen van brandnetels in de gemeente bekend gemaakt maar deze planten zijn in Hansbeke weinig voorhanden omdat onze landbouwers hun velden goed bewerken. Dergelijke planten groeien slechts daar waar er nalatige landbouwers zijn..." Mooi gevonden om niet te moeten zeggen dat de bevolking weigerde om netels te verzamelen.

Dit zijn maar enkel voorbeelden uit de stapels Befehle en Verordnungen die we hebben gelezen.

Over deze Duitse bezetting zal u in deze tentoonstelling niets terugvinden. Die Duitse bezetting met alle gevolgen voor het dagelijks leven in onze gemeenten wordt uitvoerig beschreven in een boek dat we als vierde nummer van ons tijdschrift in november van dit jaar zullen uitgeven.

Wat u wél in deze tentoonstelling kan zien, is de ravage die in Landegem, Hansbeke, Merendree, Nevele, Vosselare en Poesele in de laatste dagen van de oorlog werd aangericht.

Dat grote delen van deze gemeenten met de grond waren gelijkgemaakt is al lang uit het collectieve geheugen verdwenen. Wij willen de vernielingen en de waanzin van die Grote Oorlog en van elke oorlog aantonen.

*Op de plaats waar eens de toren van de kerk van Nevele stond,
bevond zich in oktober 1918 een groot gat.
(Verzameling Carlos Lips, Poesele)*

Wat wij niet kunnen tonen in deze tentoonstelling zijn de namen van de meer dan 155 Belgische soldaten die tijdens het eindoffensief in oktober en november 1918 in Hansbeke, Landegem, Merendree en Nevele zijn gesneuveld. Hun namen en de namen van alle slachtoffers, burgers en soldaten, zullen verschijnen in het boek waarover ik u daarnet sprak.

Om deze en alle slachtoffers te herdenken organiseren wij met de heemkundige kring "Het Land van Nevele" in samenwerking met de bibliotheek in Landegem een herinneringswandeling op zondag 9 november. En mocht er vanwege de scholen enige belangstelling voor bestaan, dan kan die wandeling ook tijdens de klasuren voor de leerlingen van de Nevelse scholen worden georganiseerd.

Normaal zou ik mijn toespraak eindigen met de woorden: ik hoop dat u van de tentoonstelling geniet; nu hoop ik dat deze foto's en documenten u herinneren aan die gruwelijk Grote Oorlog. (Jan Luyssaert)

Tot slot gaf voorzitter Bollaert wat meer verduidelijking omtrent de tentoonstelling en de nog te verschijnen publicatie en dankte hij alle personen die op een of andere manier aan deze tentoonstelling hun medewerking hadden verleend.

Geachte aanwezigen, dat erevoorzitter Jan Luysaert de gelegenheidstoespraak hield bij deze tentoonstelling is geen toeval. Reeds jaren broedt bij hem de idee iets te doen rond de Eerste Wereldoorlog in het Nevelse. De negentigste verjaardag van het einde van deze wereldbrand was dan ook een ideale gelegenheid om de aandacht te trekken op deze gebeurtenis die stilaan dreigt verloren te gaan in ons collectief geheugen. Ik ben dan ook ontgoocheld dat wij tot op heden geen enkele reactie ontvingen van de Nevelse scholen, die vorige maand allen via mail werden uitgenodigd de tentoonstelling te bezoeken tijdens de schooluren. Is dit hier dan geen echte geschiedenis? Wat kunnen wij hen, als plaatselijke historici, meer aanbieden?

De tentoonstelling besteedt vooral veel aandacht aan de materiële schade die door de oorlog werd veroorzaakt. Aan het menselijke aspect wordt minder aandacht besteed. Maar voor ons is het na deze tentoonstelling nog niet gedaan. Het was ons niet mogelijk alle foto's van alle vernielingen en alle slachtoffers uit te hangen. Het is slechts een willekeurige selectie. Wij zullen dit probleem trachten op te lossen in het boek dat verschijnt in november. Daarin worden nog talloze documenten, foto's en gegevens verwerkt die hier niet aan bod komen. Dit boek, nummer 4 in de tijdschriftreeks van dit jaar van Het Land van Nevele, kost 8 € in voorverkoop. Wie geïnteresseerd is kan hiervoor terecht bij onze secretaris Patrick Tuytschaever tijdens de receptie.

Nog in november organiseren wij twee wandelingen door het oorlogsgebied van oktober 1918 in Hansbeke, Merendree en Landegem. Op 4 november is er een wandeling speciaal voor de scholen en op zondag 9 november is er een wandeling waarop iedereen is uitgenodigd. In samenwerking met de Nevelse bibliotheek organiseren wij in Galerie de Wandelingen te Landegem een tentoonstelling over de Eerste Wereldoorlog in Landegem. Daar komt op 6 november Inge De Bruyne spreken over haar boek 'We zullen ze krijgen. Brancardiers aan het IJzerfront'. De auteur bezorgde ons een fragment van het dagboek van haar grootvader over Landegem dat je kan bekijken in één van de tentoonstellingskasten.

Deze tentoonstelling werd onder de leiding van Jan Luysaert samengesteld door André Stevens, Patrick Tuytschaever en mezelf. Tientallen uren vrijwilligerswerk gingen hieraan vooraf door onszelf, de andere leden van ons bestuur maar ook door leden en sympathisanten van onze vereniging. Ik voel me dan ook verplicht enkele personen hier te bedanken zoals mijn buurman Carlos Lips die onmiddellijk zijn volledige verzameling postkaarten

en foto's ter onze beschikking stelde. Ik denk niet dat ik overdrijf als ik vertel dat de helft van de tentoongestelde foto's in de kaders afkomstig zijn uit de verzameling van de heer Lips. Een woord van speciale dank ook aan de vereniging Oud-Hansbeke en zijn secretaris Willy Quintyn voor de verzameling Hansbeke, aan Julien Scherpereel en Marcel Van Landegem voor hun documenten en gegevens over Merendree, aan Paul Van Damme voor het ter beschikking stellen van zijn verzameling oorlogstuigen en –reliëken, enz. de namen van alle medewerkers staan vermeld op een van de tentoonstellingsborden. Dank ook aan mevrouw Agnes Stofferis die ons de prachtige kader schonk van haar vader Alfons die je kan zien bij het betreden van de zaal en aan mevrouw Maria D'Oosterlinck en de heer Daniël De Clercq voor de schenking van foto's en eretekens.

Hartelijk dank ook aan onze financiële en materiële sponsors: de Vlaamse Gemeenschap, de gemeente Nevele, de Gemeentelijke Raad voor Cultuurbeleid en COMEET en laatst maar niet het minst, hartelijk dank aan de heer en mevrouw notaris Duerinck voor hun jaarlijkse gastvrijheid. Wij appreciëren geweldig, dat u ondanks de werkzaamheden die aan de gang zijn, de nodige inspanningen hebt geleverd om deze zaal tegen begin deze week vrij te maken voor de opbouw van onze jaarlijkse tentoonstelling. Graag bied ik dan ook aan mevrouw deze bloemen aan.

*Inge De Bruyne signeert voor ons lid Willy Joos een exemplaar van haar boek 'We zullen ze krijgen'
(Foto: Mia Pynaert, Nevele)*

Mijnheer de notaris. In oktober van vorig jaar kreeg je van ons het eerste Nevelse exemplaar van de biografie van Cyriel Buysse uit de handen van de auteur Joris van Parys. Dit jaar hebben we voor u een boek gekozen over de Eerste Wereldoorlog en de auteur Inge de Bruyne is speciaal uit Nederland overgekomen om u haar boek te overhandigen, te signeren en van een opdracht te voorzien. Mag ik dan nu vragen aan mevrouw de Bruyne om 'We zullen ze krijgen. Brancardiers aan het IJzerfront' aan de heer notaris te overhandigen.

Ter afsluiting van deze plechtige opening werd aan de genodigden een receptie aangeboden.

(A.B. – J.L.)

1 juni – 8 september 2008: **Religieuze publicaties uit de 19de eeuw.** Tentoonstelling in de Sint-Laurentiuskerk te Poesele i.s.m. het plaatselijke kerkbestuur. De tentoongestelde boeken zijn afkomstig uit de verzameling van ons lid Alex van Maldeghem aangevuld met enkele werken afkomstig van Marleen Van Lerberghe. André Bollaert zorgde telkens voor een korte beschrijving bij elk werk.

De blikvanger was de catechismus van Mgr. Lambrecht die niet minder dan 1191 bladzijden telt. Mgr. Lambrecht was nauwelijks één jaar bisschop van Gent. Hij stierf tijdens een vormselreis op 2 juli 1889. Zeker het vermelden waard is ook 'Geschiedenis van den Heiligen Aloisius Van Gonzage' door J.M.S. Daurignac en vertaald door Ph. Van Durme s.j. (1897), uitgegeven bij de drukkerij A. Siffer te Gent. De eerste uitgave in het Nederlands verscheen in 1878 en telde 348 blz. J.M.S. Daurignac, pseudoniem voor J.M.S. Orliac, was een nicht van de Jansenistische kanunnik van Toulouse die op het einde van de 18de eeuw in de kerk in ongenade was gevallen omwille van zijn hardnekkige verkleefdheid aan het Jansenisme. Als boetedoening besloot juffrouw J. Orleac haar werken, meestal heiligenlevens, uit te geven onder de naam van de kanunnik. Ze overleed op 25 november 1867. Als vrouwelijke auteur van godsdienstige werken mag ze in die periode als een unicum beschouwd worden.

Het oudste boekje dateerde uit 1718, 'Dagelyx broot der ziele of grontregelen van de christelyke zede-tucht'. Het werd gedrukt bij Joannes Van

Soest te Antwerpen en was in de beginjaren van de 19de eeuw nog in gebruik. Nog in de tentoonstelling o.a. het 'Handboek voor Katholieke Vlamingen' (1875) van de Brugse 'vader der armen' Frederik-Ferdinand Van Coillie, een volksbijbel, een gids voor Lourdes en de grot (en de hotels) uit 1892, 'De maand der zielen' (1889) van Jan-Baptist Paeps waarin speciale aandacht wordt besteed aan het vagevuur, 'De deugd voor alle staten' (1855), een van de tientallen werken die werden geschreven door de Jezuiet en Judocus Hillegeer en werken van de H. Franciscus van Sales en de H. Alphonus van Liguori. In totaal werden 23 boeken tentoongesteld en één plakkaat waarop 'Het mirakel van Maaltebrugge' wordt verteld.

Verscheidene van deze boeken werden destijds als prijs uitgereikt aan de kinderen op school. De tentoonstelling liet de vele bezoekers toe nader kennis te maken met de manier waarop de godsdienstbeleving werd aangemoedigd tijdens de 19de eeuw, hoe men toen het ontstaan van de wereld zag, waarom men heiligen mocht afbeelden, waarom de heiligendagen moeten gevierd worden, welke de juiste middelen waren om er een correcte katholieke levenswandel op na te houden en hoe men het eeuwig leven kon bereiken.

(A.B.)

13 juli 2008: **Uitreiking bedevaartvaantjes van de heilige Donatus** in de Sint-Laurentiuskerk te Poesele tijdens de hoogmis van 8u30 .

Het bedevaartvaantje van 2008 werd gedrukt op 125 exemplaren op 160 gr wit zacht fotopapier. Het is een realisatie in kleur van Julien Scherpereel met foto's uit de verzameling van André Bollaert. Het vaantje is een rechthoekige driehoek met rechts de rechte hoek (basis 20 cm, hoogte 14,4 cm) met daarop de volgende tekst: *Heilige Donatus, bescherm ons! Poesele 13 juli 2008.* Voor de afbeelding van de donderheilige werd gekozen voor een foto van het beeld in de kerk. De heilige staat op het vaantje afgebeeld in een ovaal boven de kerk en het dorpscentrum. Tijdens de hoogmis, met zegening met de relikwie van de donderheilige, werden 66 vaantjes uitgereikt.

(A.B.)

MEJSEN VAN TOEN

AAN DE VOORAVOND VAN EEN CATASTROFE. ONDERZOEK NAAR DE EMIGRATIE EN BEROEPENSTRUCTUUR IN DE GEMEENTE LANDEGEM AAN DE HAND VAN DE BEVOLKINGSDOSSIEREN VAN 1846-1870¹ (SLOT)

Bewoners van Landegem, gerangschikt volgens hun geboorteplaats

Aalter

Standaert Marie Theresa - Landbouwster, 65 jaar.

Aarsele

Versaylde Karel - Schaapheder, 33 jaar.

Afsnee

Van Gele Constantinus - Landbouwer, 44 jaar.

Astene

Brossé Marie Joanna - Spinster, 70 jaar.

De Pauw Pieter - Landbouwer, 77 jaar.

Dhondt Rosalia - Spinster, 34 jaar.

Huys Emanuel - Landsman, 77 jaar, weduwnaar, †Landegem 24-2-1847.

Sturtewaegen Rosalia - Spinster, 32 jaar.

Van De Vurre Marie Anna - Spinster, 41 jaar.

¹ Op 15 oktober 1846 werd in ons land een algemene volkstelling gehouden. Voor Landegem werd die opgenomen in twee registers. In die tijd werd niet de juiste geboortedatum genoteerd, wel de leeftijd. Bij elke nieuwe telling werd de leeftijd herzien. In deze lijst heb ik de leeftijd in het jaar 1856 genoteerd.

Baaigem

Piens Bernardus - Kloefkapper, 75 jaar.

Baarle

Praet Sophia - Spinster, 60 jaar, weduwe.

Bachte en Bachte-Maria-Leerne

De Visch Coleta - Spinster, 66 jaar.

Vincent Augustin - Wever, 71 jaar.

Bellem

Bogaert Rosalie - Huisvrouw, 27 jaar.

Verstraete Francisca - Bedelaar, 52 jaar.

Bottelare

Vantomme Virginia - Huisvrouw, 39 jaar.

Brussel

Van Beveren Cecile - Dienstmeid, 22 jaar.

Dentergem

Van Thuyne Amelia - Huisvrouw, 40 jaar.

Deinze

Bekaert Sophia - Naaister, 50 jaar.

Cleve Karel - Koopman in garens, 37 jaar.

Hoste Xaverius - Timmerman, 68 jaar.

Van De Castele Jacobus - Wever in lijnwaad, 36 jaar.

Wittewrongel Jan Baptiste - Herbergier, 48 jaar.

Deurle

Saelens Judocus - Werkman, 56 jaar.

Semolin Rosalia - Huisvrouw, 43 jaar.

Drongen

Bijl Carolina - Landbouwster, 38 jaar.

Campens Coleta Theresia - Spinster, 68 jaar, weduwe van Thomas De Witte.

Cocquyt Bernardus - *Barrière wagter ijzeren weg*, 42 jaar.

Cocquyt Jan Baptist - Wever, 56 jaar.
Cocquyt Livina - Spinster, 56 jaar.
Coppens Francisca - Spinster, 60 jaar.
Coppens Pieter - Wever, 53 jaar, weduwnaar.
Cornelis Francisca - Spinster, 52 jaar.
Cornelis Marie Anne - Landbouwster, 57 jaar.
Cornelis Theresia - Spinster, 35 jaar.
Crepieux Judocus Francies - Werkman, 57 jaar, weduwnaar van Petronella Martens.
De Bonne Desiré - Winkelier, 40 jaar.
De Brabander Marie Catharina-Spinster, 56 jaar, weduwe.
De Clercq Karel - Wever, 40 jaar.
De Cloedt Carolina - Huisvrouw - Spinster, 71 jaar.
De Dapper Carolina - Zonder beroep, 84 jaar, weduwe Jacobus De Schuyter.
De Dapper Marie Anna - Spinster, 64 jaar, †Landegem 2-10-1846.
De Graeve Carolina - Huisvrouw-Spinster, 48 jaar.
De Graeve Coleta - Spinster, 49 jaar, weduwe Leo De Bakker.
De Kesel Jan Baptiste - Landbouwer, 37 jaar.
De Kesel Francies - Landbouwer, 34 jaar.
De Martelaere Regina - Landbouwster, 64 jaar, weduwe.
De Meyer Charles - Koopman in hoornvee, 48 jaar.
De Meyer Josepha - Spinster, 30 jaar.
De Pauw Marie Theresia - Spinster, 33 jaar.
De Preest Bernard - Lijnwaadwever, 54 jaar.
De Ronne Catherina - Huisvrouw, 61 jaar.
De Roose Carolina - Huisvrouw-Spinster, 57 jaar.
De Roose Livinus - Landbouwer, 59 jaar.
De Schuyter Carolina - Spinster, 59 jaar.
De Vogelaere Theresia - Huisvrouw-Landbouwster, 34 jaar.
De Vreeze Rosalie - Huisvrouw, 27 jaar.
De Wulf Bernardina - Spinster, 41 jaar.
De Wulf Bernardus - Houtzager, 55 jaar.
Deschuyter Caroline - Huisvrouw-Landbouwster, 51 jaar.
Deschuyter Francisca - Naaister, 41 jaar.
Desutter Petrus - Voddenkoper, 52 jaar.
Dewulf Bernardus - Dagloner, 33 jaar, weduwnaar.
Dewulf Eduard - Herbergier, 49 jaar.
Drommaert Petronilla - Zonder beroep, 81 jaar.

Dujardin Pieter - Herbergier, 33 jaar.
Everaert Rosalia - Spinster, °Drongen 29 jaar.
Francois Charles - Landbouwer, 54 jaar.
Francois Regina - Landbouwster, 41 jaar.
Geiregat Francesca - Spinster, 50 jaar.
Gillis Angelus - Dagloner, 45 jaar.
Haeck Francisca - Spinster, 39 jaar.
Hebbrecht Augustinus - Werkman, 76 jaar.
Huyse Jan Baptiste - Dagloner, 55 jaar.
Huyse Joannes Baptist - Wever, 47 jaar.
Huyse Marie Rosa - Kleermaakster, 57 jaar.
Lambrecht Coleta - Landbouwster, 64 jaar.
Langerart Angelina - Spinster, 49 jaar.
Lootens Bernardus - Wever, 60 jaar, †14-3-1847.
Lootens Leo - Kleermaker, 59 jaar.
Martens Joanna Theresia - Spinster, 50 jaar.
Mestdag Isabelle Therese - Spinster, 60 jaar, weduwe Bogaert.
Mestdag Pieter Francies - Landbouwer, 64 jaar.
Mestdagh Constanca - Huisvrouw-Spinster, 74 jaar.
Mestdagh Joanna Theresia - Spinster, 81 jaar, weduwe.
Mestdagh Maximus - Zonder beroep, 72 jaar.
Moentjens Joannes Baptist - Spinner, 56 jaar, †Landegem 8-5-1847.
Moentjens Norbertina - Spinster, 66 jaar, weduwe.
Peeters Rosalia - Dagloonster, 37 jaar.
Pieters Frederica - Huisvrouw-Spinster, 46 jaar.
Pieters Henr.ica - Spinster, 57 jaar.
Pieters Rosali - Spinster, 50 jaar.
Sergeant Rosalia - Spinster, 44 jaar.
Snauwaert Jan Baptist - Landbouwer, 57 jaar.
Speekaert Marie Theresia - Huisvrouw, 40 jaar.
Sterre Charles Louis - Lijnwaadwever, 55 jaar.
Stevens Karel Francies - Zonder beroep, 81 jaar.
Stevens Marie Anna - Landbouwster, 81 jaar.
Suttels Petrus - Wever, 39 jaar.
Van Beveren Maria Theresia – Spinster, 42 jaar.
Van Beveren Marie - Spinster, 82 jaar, weduwe van Francies Crepieux.
Van Beveren Pieter Jan - Landbouwer, 40 jaar, weduwnaar.
Van Beveren Pieter Joannes - Landbouwer, 50 jaar.
Van de Castele Petrus - Bakkersknecht, 27 jaar.

Van de Castele Seraphin - Bakkersknecht, 33 jaar.
Van de Voorde Jan Baptist - Wever, 43 jaar, weduwnaar.
Van de Voorde Marie Anna - Spinster, 45 jaar, weduwe.
Van de Walle Marie Anna - Spinster, 71 jaar.
Van den Berghe Carolina - Huisvrouw-Spinster, 30 jaar.
Van den Berghe Coleta - Spinster, 41 jaar.
Van den Berghe Marie Theresia - Spinster, 55 jaar.
Van den Eeckhaute Josephus - Lijnwaadwever, 41 jaar.
Van der Vennet Francisca – Huisvrouw, 52 jaar.
Van Driessche Albertus - Werkman, 78 jaar, †18-5-1847, weduwnaar van Carolina Joos.
Van Hecke Judocus - Landsman, 70 jaar.
Van Heule Petrus - Landbouwer, 38 jaar.
Van Huffel Joanna Marie - Zonder beroep, 42 jaar.
Van Huffel Livinus - Landbouwer, 55 jaar.
Van Huffel Pieter - Landsman, 75 jaar.
Van Landegem Karel - Dagloner, 43 jaar, †23-1-1847
Van Parys Marie Therese - Spinster, 21 jaar (In de vroedkundige school te Gent).
Verbiest Carolina - Landbouwster, 57 jaar.
Vermeire Jan Francies - Spinner, 45 jaar (1802)
Vervenne Jan Baptiste - Strodekker, 38 jaar, weduwnaar.
Vervennet Joannes - Strodekker, 50 jaar.

Eeklo

Durieux Sylvia - Huisvrouw, 39 jaar.
Huysman Ferdinand - *Barrière wagher ijzeren weg*, 50 jaar.

Eke

Tillieu Angelique - Huisvrouw, 26 jaar.

Evergem

De Backer Jan Baptiste - Landbouwer, 55 jaar, weduwnaar.
De Bakker Livinus, 49 jaar.
De Cloedt Albertus - Zonder beroep, 66 jaar, weduwnaar.
Hanssens Amandus - Schaapherder, 48 jaar.
Oosterlinck Carolina - Spinster, 46 jaar.
Plasschaert Rosalia - Spinster, 43 jaar.
Schelstraete Monica - Naaister, 46 jaar.

Van Yperen Francis - Koewachter, 12 jaar.
Vandensavele Sophie - Huisvrouw, 37 jaar.

Frankrijk

Dumangé Marie Louise - Werkvrouw, °Frankrijk 60 jaar, weduwe Batslé.
Van Biesbroeck Felicita - Huisvrouw-Spinster, °Froyenne Frankrijk 37 jaar.

Gent

Bekaert Edmondus - Bakkersknecht, 24 jaar.
Bockstael Jan Baptiste - Dagloner, 76 jaar, weduwnaar.
De Brauwer Adolphus Frans - Kleermaker, 45 jaar, weduwnaar.
De Deurwaerder Eduard - Ontvanger, 35 jaar.
De Meyer Jacobus - Onderpastoor.
De Smet Karel - Landbouwer, 63 jaar.
De Smet Karel Anthonius - Landbouwer, °55 jaar.
Kluyskens Gustave Edmond - *Docteur en médecine, Chirurg en l'art, accouchement*, 36 jaar.
Melsens Catherine - Spinster, 65 jaar.
Smeesters Henri - Lijnwaadwever, 36 jaar.
Surry Emelie Joanna Catherina - Spinster, 44 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Charles - Grondeigenaar, 18 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Celestine - Grondeigenares, 21 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Constant - Grondeigenaar, 22 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Edmond - Grondeigenaar, 16 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Hortence - Grondeigenares, 12 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Julie - Grondeigenares, 23 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Louis - Grondeigenaar, 24 jaar.
Van Hoobrouck ten Heule Marie - Grondeigenares, 19 jaar.
Van Peteghem Petrus - Doctor in de geneeskunde, 35 jaar.
Vervremd Clothildis - Koewachter, *Uyt het hospice als vondeling*.

Gentbrugge

De Smet Pieter - Herbergier-Koopman, 49 jaar.

Gottem

Grijspeirt Francies Xaverius - Koster, 56 jaar.
Van den Abeele Ida - Huisvrouw, 27 jaar.

Hansbeke

Buysse Livinus - Landbouwer, 47 jaar.
Cassier Petrus - *Garde op den ijzeren weg*, 45 jaar.
Coddens Rosalie - Spinster, 37 jaar.
Coppens Bernardinus - Wever, 45 jaar.
Cornelis Theresia - Spinster, 36 jaar, weduwe.
De Biél Marie Therese - Huisvrouw, 28 jaar.
De Meyer Marie Therese - Spinster, 26 jaar.
De Preeuw Pieter - Wever, 50 jaar.
Lomme Rosalia - Spinster, 75 jaar, weduwe.
Lomme Virginia - Spinster, 40 jaar.
Maere Charles Louis - Katoenwever, 32 jaar.
Meire Karel Louis - Kamslager-Landbouwer, 44 jaar.
Michiels Petrus - *Piocheur ijzeren weg*, 39 jaar.
Snoeck Catharina - Spinster, 35 jaar.
Van Acker Leo - Wever, 40 jaar.
Van Acker Luc - Landbouwer-Werkman, 50 jaar.
Van de Voorde Charles - Barbier, 26 jaar.
Van de Walle Ferdinandus - Wever, 43 jaar.
Van de Walle Francies - Wever, 48 jaar.
Van den Abeele Karel Francies - Landbouwer, 67 jaar.
Van Driessche Marie Norbertina - Spinster, 60 jaar.
Van Hee Justin - Hoefsmiddienstbode, 22 jaar.
Van Oost Rosalie - Spinster, 58 jaar.
Van Ooteghem Theresia - Huisvrouw, 35 jaar.
Van Vynckt Ignatius - Koopman in vlas, 45 jaar.
Vandevoorde Charles - Kloefkapper, 35 jaar.
Vandewalle Ferdinand - Dagloner, 54 jaar.
Vereecke Sophia - Huisvrouw, 24 jaar.
Wieme Marie - Huisvrouw-Werkvrouw, 52 jaar.
Willems Charles - Kloefkapper, 41 jaar.

Henegouwen

Biesbrouck Felicita - Spinster, °Froyennent (Hainaut), 48 jaar.

Hundelgem

Matthys Ursule Louise - Huisvrouw, 26 jaar.

Huise

De Rycke Edouard - Koewachter, 22 jaar.

Meerhaege Marie Theresia - Spinster, 56 jaar.

Mettenanx Pieter Jan - *Piquer op den ijzeren weg*, °Huise (Brabant), 45 jaar, weduwnaar.

Ingelmunster

Goemaere Amelia - Zonder beroep, 52 jaar.

Knesselare

De Prest Philippus - Timmerman, 66 jaar, weduwnaar.

Sechelles Jacobus - Dagloner, 45 jaar.

Koolskamp

De Gandt Joannes - Dagloner, 48 jaar.

Kortrijk

Berthe Melanie - Kantwerkster-Onderwijzeres, 33 jaar.

Kruishoutem

De Meulemeester Petrus Ferdinand - Landbouwer, 44 jaar.

Willemys Seraphinus - Wever, 43 jaar.

Landegem

Aerts Joanna Marie - Spinster, 53 jaar, weduwe

Audewaerder Auguste - Schrijver, 22 jaar.

Baele Emanuel - Landbouwer, 62 jaar, weduwnaar

Baele Pieter - Landbouwer, 74 jaar.

Baele Pieter Jacobus - Landbouwer, 50 jaar.

Batslé Bruno - Metselaar, 17 jaar.

Batslé Eugenia - Spinster, 47 jaar.

Batslé Joannes - Schoenmaker, 36 jaar.

Batslé Vitalis - Metselaar, 44 jaar.

Berengier Marie Anne - Naaister, 57 jaar.

Beresole Isidorus - Kleermaker, 21 jaar.

Beresole Jacobus - Kleermaker, 36 jaar.

Beresole Marie Theresia - Kleermaakster, 32 jaar.

Berth Theresia - Naaister, 57 jaar, weduwe.

Bisschop Jacobus Francies - Landbouwer, 65 jaar.

Bisschop Leo - Landbouwer, 54 jaar.
Bisschop Marie Jacoba - Spinster, 43 jaar.
Bisschop Marie Jacoba - Spinster, 69 jaar.
Bisschop Regina - Spinster, 54 jaar.
Bisschop Rosalie - Spinster, 42 jaar.
Bisschop Sophia - Spinster, 37 jaar.
Bockaert Joannes - Lijnwaadwever-Landbouwer, 61 jaar.
Bockstael Charles Louis - Lijnwaadwever, 49 jaar.
Bockstael Petrus - Herbergier, 42 jaar.
Bockstael Sophia - Landbouwster, 34 jaar.
Bogaert Jan Baptiste - *Soldaet in garnisoen te Luyck*, 27 jaar.
Boute Jan Francies - Hoefsmid, 46 jaar, weduwnaar.
Buysse Carolina - Spinster, 66 jaar, weduwe van Karel Francies Willems.
Cardon Blondina - Spinster, 37 jaar.
Cardon Francies - Soldaat, 22 jaar.
Cauwenberghe Jan Francies - Kleermaker, 25 jaar.
Claeys Bernard - Onderwijzer, 39 jaar.
Claeys Carolina - Spinster, 54 jaar.
Claeys Charles - Lijnwaadwever, 40 jaar.
Claeys Charles Louis - Hoefsmid - Herbergier, 40 jaar.
Claeys Edouard - Broodbakker, 54 jaar.
Claeys Eduard - Mestramer, 41 jaar.
Claeys Eduardus - Dagloner, 45 jaar.
Claeys Leo - Landbouwer, 30 jaar.
Claeys Livinus - Landbouwer, 64 jaar.
Claeys Marie Francisca - Zonder beroep, 77 jaar.
Claeys Pieter Joanna - Landbouwer, 71 jaar, weduwnaar.
Claeys Romanus - Broodbakker, 50 jaar.
Claeys Vital - Herbergier, 36 jaar.
Cocquyt Carolina - Huisvrouw, 60 jaar.
Cocquyt Catharina - Landbouwster, 68 jaar.
Cocquyt Emmanuel - Slachter, 30 jaar.
Cocquyt Jan Baptist - Landbouwer, 64 jaar.
Cocquyt Karel Francies - Wever, 52 jaar.
Cocquyt Petrus - Slachter, 21 jaar.
Cocquyt Petrus - Wever, 37 jaar.
Coddens Bernard - Landbouwer, 42 jaar.
Coddens Coleta - Spinster, 26 jaar.
Coddens Francisca - Spinster, 31 jaar.

Coddens Ivo - Koewachter, 19 jaar.
Coddens Jan Baptist - Landbouwer, 68 jaar.
Coddens Joannes Francies - Lijnwaadwever, 71 jaar.
Coddens Ludovicus - Lijnwaadwever, 56 jaar, weduwnaar.
Coddens Marie Theresia - Spinster, 41 jaar, weduwe.
Coddens Petrus - Bakkersknecht, 23 jaar.
Colpaert Francies - Landbouwer, 76 jaar.
Comparé Regina - Spinster, 62 jaar.
Comparé Rosalia - Spinster, 46 jaar.
Comparé Sophia - Spinster, 55 jaar.
Coppens Charles - Landbouwer, 36 jaar, weduwnaar.
Coppens Coleta - Spinster, 58 jaar.
Coppens Francisca - Landbouwer, 48 jaar.
Coppens Isabella Rosa - Huisvrouw-Landbouwster, 76 jaar.
Coppens Jacobus - Landbouwer, 58 jaar.
Coppens Jan Baptiste - Landbouwer, 67 jaar.
Coppens Judocus - Landbouwer, 63 jaar.
Coppens Marie Anne - Spinster, 48 jaar.
Coppens Regina - Spinster, 71 jaar, weduwe van Jan Baptiste Boute.
Cornelis Albert - Dagloner, 60 jaar.
Cornelis Albertus - Wever, 53 jaar.
Cornelis Jacobus - Dagloner, 48 jaar.
Coryn Carolina - Huisvrouw-Landbouwster, 32 jaar.
Coryn Charles Louis - Landbouwer, 57 jaar.
Coryn Francies - Landbouwer, 42 jaar.
Coryn Franciscus - Strodekker, 57 jaar.
De Backer Euvaristus - Soldaat, 21 jaar.
De Backer Petrus - Katoenwever, 17 jaar.
De Becker Maria Therese - Huisvrouw-Landbouwster, 43 jaar.
De Beunis Bernardus - Landman, 66 jaar.
De Beunis Francisca - Huisvrouw, 58 jaar.
De Beunis Jacobus Francies - Landbouwer, 60 jaar.
De Bouveré Louis - Hoefsmid-Dienstbode, 31 jaar.
De Bouveré Medardus - Schoenmaker, 34 jaar.
De Brabander Angelus - Werkman, 35 jaar.
De Brabander Marie Rosa - Spinster, 45 jaar.
De Brabander Regina - Spinster, 40 jaar.
De Brabandere Amelie - Huisvrouw, 54 jaar.
De Buck Bruno - Landbouwer, 22 jaar (in militairen dienst).

De Buck Joannes Francies - Wever, 42 jaar.
De Buck Marie - Spinster, 37 jaar.
De Buck Pieter Francies - Landbouwer, 54 jaar.
De Clercq Jan Baptiste - Wever, 70 jaar.
De Cloedt Carolina - Huisvrouw-Spinster, 57 jaar.
De Cloedt Charles Louis - Koewachter, 16 jaar.
De Cloedt Jan Francies - Schipper, 47 jaar.
De Cloedt Pieter Francies - Dagloner, 38 jaar.
De Cloedt Rosa - Spinster, 50 jaar, weduwe.
De Cloedt Rosalia - Spinster, 40 jaar.
De Cloedt Sophie - Spinster, 20 jaar.
De Coster Bernardus - Landbouwer, 24 jaar.
De Coster Francies - Landbouwer, 44 jaar.
De Coster Marie Jacoba - Landbouwster, 54 jaar.
De Coster Marie Theresia - Landbouwster, 48 jaar.
De Coster Theresia - Huisvrouw, 26 jaar.
De Dapper Jan Francies - Wever, 36 jaar.
De Dapper Joannes Francies - Kleermaker, 38 jaar.
De Dapper Livin - Wever, 34 jaar.
De Decker Francies - Houtzager-*Scieur de long*, 24 jaar.
De Decker Jan Francies - Mestramer, 64 jaar.
De Decker Joannes Marie - Landbouwster, 67 jaar.
De Decker Louis - Houtzager-*Scieur de long*, 54 jaar.
De Decker Petrus - Lijnwaadwever, 40 jaar.
De Doncker Bernardus - Landsman, 56 jaar.
De Doncker Karel - Lijnwaadwever, 40 jaar.
De Groote Isabella Catharina - Landbouwster, 61 jaar weduwe
De Groote Jacobus - Lijnwaadwever, 45 jaar.
De Jaeger Charles Louis - Lijnwaadwever, 43 jaar.
De Kesel Pieter - Landbouwer, 66 jaar.
De Kimpenaere Pieter Jan - Wever, 70 jaar.
De Le Bulcke Carolina - Landbouwer, 68 jaar.
De Meester Rosa - Landbouwster, 70 jaar.
De Meyer Bernard - Wever, 54 jaar.
De Meyer Bernardus - Dagloner, 46 jaar.
De Meyer Bernardus - Matroos, 19 jaar.
De Meyer Bernardus - Landsman, 75 jaar.
De Meyer Bernardus - Dagloner, 35 jaar.
De Meyer Carolina - Huisvrouw-Landbouwster, 51 jaar.

De Meyer Catherina - Landbouwster, 65 jaar.
De Meyer Catherine - Huisvrouw, 45 jaar.
De Meyer Clemence - Kleermaakster, 15 jaar.
De Meyer Francis - Zonder beroep, 51 jaar, weduwnaar.
De Meyer Francisca - Spinster, 61 jaar.
De Meyer Francisca - *Leermeesteresse*, 52 jaar.
De Meyer Jacobus Francies - Wever, 70 jaar.
De Meyer Jan Baptiste - Koewachter, 17 jaar.
De Meyer Jan Francies - Hovenier, 41 jaar.
De Meyer Jan Frans - Landbouwer, 46 jaar.
De Meyer Joanna - Landbouwster, 47 jaar.
De Meyer Joanna Marie - Spinster, 57 jaar, weduwe van Constantinus Roets.
De Meyer Joannes Baptist - Wever, 79 jaar.
De Meyer Joannes Francies - Wever, 29 jaar.
De Meyer Joannes Francies - Wever, 53 jaar.
De Meyer Karel - Landbouwer, 44 jaar.
De Meyer Karel Ludovicus - Landbouwer, 40 jaar.
De Meyer Leo - Dagloner, 30 jaar.
De Meyer Pieter - Landbouwer, 69 jaar.
De Meyer Pieter - Dagloner 41 jaar.
De Mulder Francies - Landbouwer, 40 jaar.
De Mulder Joanna - Spinster, 66 jaar, weduwe Speeckaert.
De Paepe Eugenia - Spinster, 42 jaar.
De Paepe Marie Theresia - Spinster, 30 jaar.
De Paepe Petrus - Wever in lijnwaad, 24 jaar.
De Pauw Catharina - Spinster, 58 jaar.
De Pestel Rosalie - Spinster, 34 jaar.
De Preest Jan Baptiste - Lijnwaadwever, 23 jaar.
De Preest Leo - Lijnwaadwever, 21 jaar.
De Preest Petrus - *Soldaet in garnisoen te Turnhout*, 25 jaar.
De Prest Charles - Timmerman, 40 jaar.
De Prest Karel - Timmerman, 30 jaar.
De Prost Charles Louis - Landsman, 53 jaar.
De Prost Jacobus - Werkman, 57 jaar.
De Prost Jan Francies - Landbouwer, 70 jaar, weduwnaar.
De Prost Karel - *Particulieren*, 65 jaar.
De Prost Louis - Wever in lijnwaad, 35 jaar.
De Prost Pieter Judocus - Landbouwer, 58 jaar, †Landegem 27-4-1847.

De Rooze Pieter - Dagloner, 55 jaar, weduwe.
De Schuymer Karel - Wever, 33 jaar.
De Schuymer Marie Therese - Spinster, 30 jaar.
De Schuyter Bernardus - Dagloner, 49 jaar.
De Schuyter Christianus - Dagloner, 68 jaar.
De Schuyter Jacob Francies - Bakker, 54 jaar.
De Schuyter Jan Francies - Zonder beroep, 51 jaar.
De Schuyter Joanna Marie - Spinster, 45 jaar, weduwe.
De Smyter Eugenia - Spinster, 40 jaar.
De Villa de Castillio Leo - Dagloner, 55 jaar.
De Vleesschauwer Joannes - Wever, 53 jaar.
De Vogelaere Francies - Landbouwer, 52 jaar.
De Vogelaere Rosalia - Huisvrouw-Spinster, 37 jaar.
De Vreese Bernard - Soldaat, 24 jaar, verblijvend in Gent
De Vreese Jacobus - Landbouwer, 57 jaar.
De Vreese Karel - Landbouwer, 66 jaar.
De Vreese Theresia - Landbouwster, 72 jaar.
De Vreeze Ferdinandus - Gareel-Schoenmaker, 55 jaar, weduwnaar
De Vreeze Felix, - Gareel-Schoenmaker, 24 jaar.
De Vreeze Karel - Landbouwer-Werkman, 77 jaar.
De Vriendt Bruno - Landbouwer, 23 jaar.
De Vriendt Coleta - Huisvrouw-Landbouwster, 74 jaar.
De Vriendt Francisca - Spinster, 16 jaar.
De Vriendt Jacobus Francies - landbouwer, 63 jaar.
De Vriendt Jan Baptiste - Molenaar, 72 jaar.
De Vriendt Jan Francies - Landbouwer, 30 jaar.
De Vriendt Karel Louis - Landbouwer, 26 jaar.
De Vriendt Marie Therese - Spinster, 28 jaar.
De Vriendt Rosalia - Zonder beroep, 12 jaar.
De Vriese Francies - Zonder beroep, 57 jaar.
De Wispelaere Karel Francies - Lijnwaedwever, 46 jaar.
De Witte Bernardus - Landbouwer, 52 jaar, weduwnaar
De Witte Carolina - Huisvrouw-Landbouwster, 65 jaar.
De Witte Joanne Marie - Landbouwster, 23 jaar, weduwe Begyn
De Wulf Petrus - Houtzager, 20 jaar.
De Zitter Sophie - Spinster, 48 jaar.
De Zutter Carolina - Spinster, 57 jaar.
De Zutter Henr. ica - Werkvrouw, Landegem, 34 jaar.
De Zutter Leo - Schoenmaker, 55 jaar.

De Zutter Sophia - Spinster, 39 jaar.
Deschuymer Carolina - Spinster, 38 jaar.
Deschuymer Charles Louis - Wever, 43 jaar.
Deschuymer Maria Thersesia - Spinster, 40 jaar.
Deschuyter Bernardus - Wever, 54 jaar.
Deschuyter Jacobus Francies - Landbouwer-Werkman, 65 jaar.
Deschuyter Joannes - Voddenkoper, 62 jaar.
Deschuyter Theresia - Spinster, 82 jaar.
Devogelaere Caroline - Spinster, 59 jaar.
Devogelaere Marie Theresia - Spinster, 30 jaar.
Devogelaere Rosalia - Spinster, 49 jaar.
Devogelaere Theresia - Spinster, 43 jaar.
Devreese Bruno - Wever, 36 jaar.
Dewitte Julie - Huisvrouw, 37 jaar.
Dezutter Henr. ica - Naaister, 33 jaar weduwe.
Dhaenens Charles Louis - Wever, 49 jaar.
Dhondt Francisca - Huisvrouw - Landbouwster, 33 jaar.
Dierick Jan Baptist - Werkman, 27 jaar.
Dierickx Jan Baptiste - Dagloner, 37 jaar.
Dobbelaere Clemence Regina - Huisvrouw, 37 jaar.
Dobbelaere Francies - Landsman, 46 jaar.
Dobbelaere Francisca - Spinster, 31 jaar.
Dobbelaere Marie Therese - Huisvrouw-Landbouwster, 52 jaar.
D'haenens Charles - Landbouwer, °6-2-1806
D'haenens Karel Louis - Landbouwer, 39 jaar.
D'haese Bernard - Koewachter, 17 jaar.
D'haese Coleta - Spinster, 56 jaar.
D'haese Jacobus Francies - Koewachter, 15 jaar.
D'haese Joannes Francies - Wever, 62 jaar.
D'haese Livinus - Landsman, 65 jaar, weduwnaar van Eugenia Willems.
D'haese Petronilla - Landbouwster, 47 jaar.
D'huytschaever Jan Francies - Wever, 41 jaar.
Fiers Francisca - Landbouwster, 54 jaar.
Fiers Marie Catharina - Huisvrouw, 56 jaar.
Fiers Maria Theresia - Landbouwster, 49 jaar.
Foqué Judocus - Landbouwer, 45 jaar.
Foqué Seraphine - Spinster, 41 jaar.
Foquet Francois - Schoenmaker-Dienstbode, 27 jaar.
Foquet Judocus - Dagloner, 54 jaar.

Germyn Marie Theresia - Landbouwster, 38 jaar.
Hauterman Karel Louis - Wever, 38 jaar.
Hauterman Sophia - Spinster, 42 jaar.
Haesaert Amelia - Spinster, 25 jaar.
Hasaert Julia - Spinster, 45 jaar.
Hasaert Francisca - Spinster, 52 jaar, weduwe van Van Leeuwen.
Hazaert Julie - Spinster, 63 jaar.
Heirbrant Karel - Werkman, 48 jaar.
Herrebrandt Rosalie - Huisvrouw, 32 jaar.
Herrebrant Karel - Voddenkoper, 69 jaar.
Herteleer Constantin - Burgemeester-Landbouwer, 55 jaar.
Hovaere Stephanus - Koewachter, 16 jaar.
Huys Beatrice - Spinster, 48 jaar.
Huys Ferdinanda - Spinster, 72 jaar, weduwe.
Huysse Albertus - Landbouwer, 55 jaar.
Huysse Jan Francies - Wever, 54 jaar.
Huysse Joanna Marie - Kleermaakster, 45 jaar.
Huysse Karel Francies - Wever, 49 jaar.
Huysse Regina - Kleermaakster, 40 jaar.
Huysse Sophie - Kleermaakster, 39 jaar.
Ide Auguste - Landsman, 30 jaar.
Ide Frederica - Huisvrouw, 49 jaar.
Ide Jan Baptiste - Landbouwer, 81 jaar.
Ide Louis - Zonder beroep (student in Sint-Niklaas), 17 jaar.
Ide Rosalia - Winkelierster, 61 jaar, weduwe.
Ide Seraphin - Kleermaker, 49 jaar.
Inion Brigitta - Spinster, 58 jaar.
Inion Jan Francies - Landbouwer, 62 jaar.
Janssens Leo - Bakker-Winkelier, 56 jaar, †7-5-1860.
Janssens Leon - Bakker, 49 jaar.
Joos Maria Therese - Huisvrouw-Spinster, 43 jaar.
Joos Petrus - Dagoner, 36 jaar.
Joos Rosalia - Spinster, 53 jaar
Langeriaert Baptist - Dagoner, 63 jaar, weduwnaar.
Langeriaert Charles Ludovicus - Soldaat, 22 jaar.
Langeriaert Petrus - Soldaat, 21 jaar.
Lippens Francies - Wever, 48 jaar.
Lippens Karel Ludovicus - Veldwachter, 35 jaar.
Lippens Petrus - Landbouwer, 46 jaar.

Lomme Charles Louis - Katoenwever, 15 jaar.
Lootens Charles - Wever, 35 jaar.
Lootens Francies - Kleermaker, 24 jaar.
Lootens Francisca - Spinster, 54 jaar.
Lootens Fredericus - Wever, 37 jaar.
Lootens Jan Baptiste - Lijnwaadwever, 57 jaar.
Maes Augustin - Koopman in boter (telling 1846) - Dagloner (telling 1850),
57 jaar.
Maes Emmanuel - Lijnwaadwever, 54 jaar.
Maes Franciscia - Huisvrouw-Spinster, 39 jaar.
Mattheo Joanna Marie - Spinster, 64 jaar, weduwe Joannes De Vreese.
Mercie Karel - Wever, 39 jaar.
Martens Bernardus - Landbouwer, 36 jaar.
Martens Isabella - Huisvrouw-Spinster, 69 jaar.
Martens Jacobus - Landbouwer, 62 jaar.
Martens Joannes - Wever, 30 jaar.
Martens Petrus - Landbouwer, 44 jaar.
Martens Seraphinus - Wever, 24 jaar.
Martens Theresia - Spinster, 39 jaar.
Mercie Bruno - Koewachter, 19 jaar.
Mercie Karel - Koopman, 28 jaar.
Mercie Karel Louis - Koopman, 24 jaar.
Mercie Livinus - Arbeider, 69 jaar, weduwnaar
Mesotten Bruno - *1^e Pontenier ijzeren weg*, 38 jaar.
Messotten Bruno - Kleermaker, 26 jaar.
Messotten Coleta - Herbergierster, 54 jaar.
Mestdag Karel Ludovicus - Zonder beroep (in militairen dienst), 20 jaar.
Mestdagh Amelia - Huisvrouw-Spinster, 49 jaar.
Mestdagh Bruno - Koopman in Vodden, 87 jaar.
Mestdagh Francisca - Spinster, 34 jaar.
Morker Carolina - Spinster, 61 jaar.
Mortier Caroline - Naaister, 44 jaar.
Mortier Maria - Voddenkoopster, 55 jaar.
Mortier Marie Antonia - Huisvrouw-Spinster, 46 jaar.
Mortier Petronella - Spinster, 69 jaar.
Mortier Pieter Francies - Landbouwer, 70 jaar.
Onderbeke Catharina - Landbouwster, 77 jaar, weduwe
Pauwels Bernard - Schoenmaker, 21 jaar.
Pieters Bernardus - Wever, 53 jaar.

Pieters Rosalia - Landbouwster, 33 jaar, weduwe
Pisson Angelus - Wagenmaker, 50 jaar.
Pisson Charles Louis - Broodbakker, 56 jaar.
Pisson Leo - Wagenmaker, 46 jaar.
Pisson Modestus Franciscus - Broodbakker, 46 jaar.
Pisson Pieter - Wagenmaker, 40 jaar.
Pisson Pieter Judocus - Landbouwer, 82 jaar, weduwnaar.
Praet Alardus - Kleermakersknecht, 18 jaar.
Praet Francies - Winkelier, 65 jaar, weduwnaar.
Praet Francisca - Spinster, 37 jaar.
Praet Francisca - Kleermaakster, 50 jaar.
Praet Theresia - Huisvrouw, 44 jaar.
Quicqenborne Jan Baptist - Soldaat, 22 jaar.
Roets Charles Louis - *Werkman op den ijzeren weg*, 42 jaar.
Roets Joannes Baptist - *Werkman op den ijzeren weg*, 34 jaar.
Roets Karel Francies - Wever, 41 jaar.
Roets Sidonia - Winkelierster, 48 jaar.
Saelens Francisca - Huisvrouw, 50 jaar.
Saintvenant Francies - Wever, 44 jaar.
Schatteman Marie Joanna - Spinster, 54 jaar.
Scherpereel Jan Francies - Werkman, 41 jaar.
Scherpereel Pieter - Wever, 58 jaar.
Segaer Theresia - Spinster, 49 jaar.
Sergeant Bernard - Landman, 45 jaar.
Sergeant Pieter Frans - Landbouwer, 50 jaar.
Siron Jacobus - Landbouwer, 45 jaar.
Sirion Jacobus - Landbouwer, 55 jaar.
Sierens Coleta - Zonder beroep, 70 jaar.
Slock Bernardus - Zonder beroep, 76 jaar.
Slock Francies - Wever, 51 jaar.
Slock Pieter - Wever, 55 jaar.
Sourrie Francisca - Mutsenmaakster, 34 jaar.
Souris Theresia - Spinster, 44 jaar.
Speeckaert Carolina - Zonder beroep, Landegem, 70 jaar.
Speeckaert Marie Theresia - Landbouwster, 35 jaar.
Speeckaert Pieter Francies - Lijnwaadwever, 29 jaar.
Speeckaert Rosalia - Landbouwster, 38 jaar.
Speeckaert Maria Theresia - Mutsenmaakster, 25 jaar.
Speeckaert Charles - Hoefsmid Dienstbode, 26 jaar.

Speekaert Theresia - Huisvrouw, 28 jaar.
Standaert Carolina - Landbouwster, 61 jaar.
Standaert Charles - Koewachter, 12 jaar.
Standaert Charles Francies - Karrendrijver, 45 jaar.
Standaert Joannes Baptist - Landbouwer, 57 jaar.
Standaert Pieter - Landbouwer, 60 jaar.
Standaert Rosalie - Kantwerkster, 29 jaar.
Sterre Bernardus - Koewachter, 16 jaar.
Stevens Charles Ludovicus - Dienstbode, 19 jaar.
Stevens Fredericus - Zonder beroep, 9 jaar.
Stevens Joannes - Dagloner, 45 jaar.
Stevens Justina - Zonder beroep, 9 jaar.
Stevens Livinus - Landbouwer, 48 jaar.
Stevens Marie Therese - Zonder beroep, 9 jaar.
Steyaert Jan Baptiste - Dagloner, 46 jaar.
Stommelinc Sophia - Huisvrouw, 40 jaar.
Strobbe Irma Marie - Spinster, 38 jaar.
Syngas Marie Therese - Huisvrouw-Spinster, 39 jaar.
Tant Coleta - Landbouwster, 68 jaar, weduwe van Joseph de Coster.
Temmerman Carolina - Spinster, 59 jaar.
Van Gheelandt Joannes - Baardscheerder, 55 jaar.
Van de Castele Francisca - Spinster, 49 jaar.
Van de Castele Jan Francies - Bakker, 63 jaar.
Van De Castele Livinus - Landbouwer, 58 jaar.
Van de Kerckhove Jan Francies - Landbouwer, 61 jaar, †10-5-1849.
Van de Kerkhove Joannes - Landbouwer, 64 jaar.
Van de Kerkhove Marie Therese - Spinster 33 jaar.
Van de Walle Francies - Bezondere, 67 jaar.
Van de Walle Joanne - Spinster, 64 jaar.
Van de Walle Petrus - Soldaat, in militairen dienst, 23 jaar.
Van de Weghe Karel - Wever, 26 jaar.
Van den Berge Augustin - Lijnwaadwever, 30 jaar.
Van den Berge Bernard Augustus - Kuiper, 59 jaar.
Van den Berge Bruno - Kuiper, 24 jaar.
Van den Berge Francisca - Spinster, 22 jaar.
Van den Berge Victor - Kuiper, 15 jaar.
Van den Berghe Franciscus - Wever, 61 jaar.
Van den Berghe Regina - Huisvrouw-Landbouwster, 67 jaar.
Van den Berghe Francisca - Spinster, 32 jaar.

Van den Steene Jacobus - Landsman, 69 jaar, weduwnaar.
Van den Steene Joanna Theresia - Landbouwster, 70 jaar, weduwe.
Van der Donckt Bernardus - Landbouwer, 83 jaar, †3-6-1847.
Van der Donckt Catherine - Spinster, 56 jaar, weduwe van Bruno Walraeve.
Van der Donckt Isabella Rosa - Kleermaakster, 32 jaar.
Van der Donckt Marie Theresia - Spinster, †10-6-1847.
Van der Haegen Martinus - Landbouwer, 77 jaar.
Van der Plaetsen Carolina - Spinster, 59 jaar.
Van der Plaetsen Jan Francies - Landbouwer, 56 jaar.
Van der Vennet Albinus Calistus - Zonder beroep (Student), 17 jaar.
Van der Vennet Bruno Hermanus - Student, 17 jaar.
Van der Vennet Charles Angus - Landbouwer, 32 jaar.
Van Der Vennet Coleta - Huisvrouw, 51 jaar.
Van der Vennet Frederic Deoiatus - Olieslager, 24 jaar.
Van der Vennet Justina Maria - Zonder beroep (*Pensionnaet*), 13 jaar.
Van Driessche Coleta - Spinster, 49 jaar.
Van Eeckhaute Pieter - Koewachter, 16 jaar.
Van Gheelandt Amelie - Spinster, 53 jaar.
Van Hecke Isabella Rosa - Spinster, 53 jaar.
Van Hecke Karel - Wever, 38 jaar, weduwnaar.
Van Hecke Marie Judoca - Spinster, 42 jaar.
Van Hove Angelus - Wever, 39 jaar.
Van Hove Augustinus - Wever, 42 jaar.
Van Hove Leonardus - Wever.
Van Hove Louis - Lijnwaadwever, 47 jaar.
Van Kerrebroek Petrus - Wever, 32 jaar.
Van Kerrebroeck Augustinus - Landbouwer, 69 jaar.
Van Kerrebroeck Carolina - Spinster, 52 jaar.
Van Kerrebroeck Charles - Landbouwer, 37 jaar.
Van Kerrebroeck Jan Baptiste - Lijnwaadwever, 37 jaar.
Van Kerrebroeck Jan Baptiste - Landbouwer, 87 jaar, weduwnaar.
Van Kerrebroeck Petrus - Wever, 22 jaar, in militaire dienst.
Van Kerrebroeck Regina - Spinster, 51 jaar.
Van Kerrebroeck Sophia - Landbouwster, 39 jaar.
Van Laecke Bernardina - Spinster, 52 jaar.
Van Laecke Bonifacius - Wever, 53 jaar.
Van Laecke Francies - Schaapherder, 48 jaar.
Van Laecke Marie Theresia - Spinster, 34 jaar.
Van Laecke Pieter Cornelis Albertus - Landbouwer, 64 jaar, weduwnaar.

Van Laecke Sabine - Spinster, 48 jaar.
Van Leeuwen Carolina - Spinster, 55 jaar.
Van Leeuwen Jacobus - Landbouwer, 67 jaar.
Van Leeuwen Livinus - Lijnwaadwever, 55 jaar.
Van Leeuwen Seraphinus - Landbouwer, 43 jaar.
Van Leeuwen Petrus - Koopman in Konijnen, 32 jaar.
Van Leeuwen Petrus - Dagloner, 22 jaar, in militaire dienst
Van Leeuwen Pieter - Wever, 57 jaar, weduwnaar.
Van Maldegem Livinus - Dagloner, 47 jaar.
Van Nevel Carolina - Landbouwster, 55 jaar, weduwe Jacobus Martens.
Van Nevel Coleta - Naaister, 24 jaar
Van Nevel Franciscus - Landbouwer, 73 jaar
Van Nevel Jan Baptist - Student, 23 jaar.
Van Nevel Ludovicus - Student, 21 jaar.
Van Oost Carolina - Landbouwster, 55 jaar.
Van Oost Jan Baptiste - Landbouwer, 75 jaar.
Van Parys Francisca - Vroedvrouw, 37 jaar.
Van Renterghem Sophia - Spinster, 46 jaar.
Van Vooren Rosalie - Winkelierster, 54 jaar.
Van Vynckt Amelia - Huisvrouw, 35 jaar.
Van Vynckt Bernard - Huisschilder, 51 jaar.
Van Vynckt Bruno - Soldaat in militaire dienst, 24 jaar.
Van Vynckt Emerencia - Spinster, 39 jaar.
Van Vynckt Francies - Koopman in Vlas, 43 jaar.
Van Vynckt Francisca - Spinster, 43 jaar.
Van Vynckt Joannes - Landbouwer, 80 jaar, weduwnaar.
Van Vynckt Joannes - Veearts-Hoefsmid, 23 jaar.
Van Vynckt Leopoldus - Katoenwever, 16 jaar.
Van Vynckt Maria Theresia - Huisvrouw-Spinster, 37 jaar.
Van Wassenhove Carolina - Landbouwster, 66 jaar, weduwe Pieter Wel-
vaert.
Van Wassenhove Jan Baptist - Landsman, 63 jaar.
Van Wassenhove Joannes Francies - Landbouwer, 65 jaar.
Van Zeeland Joannes - Barbier, 42 jaar.
Van Zeeland Pieter - Barbier, 65 jaar.
Vandekerkhove Seraphien - Onderwijzer, 39 jaar.
Vanderhaegen Hermanus - Landbouwer, 42 jaar.
Vanderhaeghen Leo - Wagenmaker, 34 jaar.
Vanderhaegen Pieter Joannes - Landbouwer, 54 jaar.

Vanderhaeghen Regina - Spinster, 74 jaar, weduwe.
Vanhecke Charles - Winkelier, 49 jaar.
Vanhove Angelus - Dagloner, 50 jaar.
Vanwambeke Constantin - Dagloner, 41 jaar.
Vereecke Jan Baptiste - Wever, 44 jaar.
Vereecke Pieter Francies - Zonder beroep, 57 jaar, weduwnaar.
Vereecken Pieter Francies - Landbouwer, 44 jaar.
Vergult Amelia - Spinster, 39 jaar.
Vergult Coleta - Spinster, 53 jaar.
Vergult Jan Francies - Lijnwaadwever, 41 jaar.
Vermeulen Joannes - Koewachter, 13 jaar.
Verhaege Caroline - Spinster, 52 jaar.
Verhaege Karel Francies - Werkman, 49 jaar.
Verhegge Maria Theresia - Spinster, 46 jaar.
Vervynckt Augustinus - Lijnwaadwever, 28 jaar.
Vervynckt Carolina - Huisvrouw-Landbouwster, 57 jaar.
Vervynckt Charles - Soldaat, 20 jaar.
Vervynckt Charles Ludovicus - Herbergier, 40 jaar.
Vervynckt Joanna Maria - Landbouwster, 68 jaar- weduwe De Witte
Vervynckt Marie Judoca - Landbouwster, 68 jaar, weduwe.
Vervynckt Pieter Judocus - Lijnwaadwever-Landbouwer, 62 jaar.
Viaene Rosalia - Spinster, 33 jaar.
Vincent Francies - Koewachter, 13 jaar.
Vincent Judocus - Wever, 46 jaar.
Vincent Pieter Judocus - Wever, 36 jaar.
Vyncke Francisca - Spinster, 58 jaar.
Vyncke Jan Baptiste - Zager, 52 jaar.
Vyncke Henri - Gepensioneerd militair, 49 jaar.
Walle Francisca - Spinster, 37 jaar.
Welvaert Jan Francies - Landbouwer, 40 jaar.
Willems Amelie - Huisvrouw, 25 jaar.

Ledeberg

De Meyer Livina - Huisvrouw-Winkelierster, 40 jaar.
Dewulf Isidor - Zwingelaar, 18 jaar.

Lichtervelde

Blomme Stephanus - Zager, 48 jaar.

Lochristie

Van Damme Francois - Herbergier, 38 jaar.

Lotenhulle

Bekaert Francies - Timmerman, 40 jaar.

Bekaert Franciscus - Timmerman, 30 jaar.

Bekaert Fredericus - Timmerman, 32 jaar.

Buyse Eugenia - Spinster, 47 jaar.

Cardon Jan Francies - *Barrière wachter bij den ijzeren weg*, 34 jaar.

De Schuyter Jan Francies - Landbouwer, 58 jaar.

Deschuyter Francies - Landbouwer, 68 jaar.

De Vos Pieter Ignatius - Herbergier, 70 jaar.

Devos Amelie - Huisvrouw, 24 jaar.

Devos Coleta - Huisvrouw, 40 jaar.

D'hondt Karel - Dagloner, 57 jaar.

Hauterman Emanuel - Landbouwer, 77 jaar.

Hoste Francies - Herbergier, 28 jaar.

Maerschallck Rosa - Spinster, 57 jaar.

Slock Eugenia - Winkelierster, 30 jaar.

Van Daele Marie Theresia - Spinster, 46 jaar.

Van Huffel Charles - Landbouwer, 53 jaar.

Vanheyste Eugenia - Huisvrouw, 57 jaar.

Lovendegem

Baele Constantin - Molenaar, 66 jaar, weduwnaar van Joanna Maria De Cooman.

Cosyn Dominicus - Klompenkapper, 35 jaar.

De Jaeger Francies - Landbouwer, 63 jaar.

Dewaele Sabine - Koopvrouw in konijnen, 22 jaar.

Eggermont Charles Louis - Hovenier, 27 jaar.

Luttens Karel - Metser, 43 jaar.

Lybaet Ida - Mutsenmaakster, 20 jaar.

Lybaert Sophie - Mutsenmaakster, 13 jaar.

Mathieu Francies - Huisschilder, 32 jaar.

Sourie Rosalie - Mutsenmaakster, 28 jaar.

Van de Velde Jan Francies - Landsman, 55 jaar.

Luik

Mesotten Pieter Michael - Particulieren, 85 jaar.

Machelen

Snauwaert Sophia - Spinster, 42 jaar.

Melle

De Smet Franciscus - Pastoor, 60 jaar.

Menen

Camelbeke Charles - *Statie Oversten*, 39 jaar.

Van Hoobrouck ten Heule geboren Van Pottelsberghe Sophie - Grondeigenares, 43 jaar, weduwe.

Macléod Paulina - Huisvrouw, 31 jaar.

Merendree

Beernaert Sophia - Spinster, 55 jaar.

Berth Angelus - Wever, 63 jaar, weduwnaar

Claeys Marie Therese - Landbouwster, 32 jaar.

Cocquyt Louis - Slachter, 60 jaar.

Coddens Maria Judoca - Spinster, 73 jaar.

Cornelis Francies - Wever, 48 jaar.

Cornelis Karel Francies - Lijnwaadwever, 39 jaar.

De Coster Bernardus - Landsman, 46 jaar.

De Cuyper Carolina - Wasvrouw, 40 jaar.

De Cuyper Charles - Timmerman, 42 jaar.

De Decker Carolina - Spinster, 66 jaar.

De Decker Coleta - Spinster, 69 jaar, weduwe.

De Decker Karel Louis - Dagloner, 38 jaar.

De Decker Marie - Spinster, 44 jaar.

De Decker Rosalia - Spinster, 59 jaar, weduwe.

De Decker Sophie - Spinster, 68 jaar.

De Decker Theresia - Landbouwster, 63 jaar.

De Dobbelaere Caroline - Landbouwster, 69 jaar.

De Keyser Joanna Theresia - Landbouwster, 62 jaar, weduwe Baele.

De Keyzer Martinus - Wever, 66 jaar.

De Rose Augustinus Leopold - Katoenwever, 22 jaar.

De Rose Bruno - Katoenwever, 30 jaar.

De Rose Joannes Franciscus - Katoenwever, 37 jaar.

De Rose Karel Francies - Katoenwever, 21 jaar.

De Rose Karel Ludovicus - Katoenwever, 39 jaar.

De Roose Leonardus - Katoenwever, 27 jaar.
De Serrano Seraphien - Landbouwer, 53 jaar.
De Vogelaere Isabella - Landbouwster, 71 jaar, weduwe van D'huytschaever.
De Vos Carolina - Spinster, 39 jaar.
De Wispelaere Francies - *Garde travers op den ijzeren weg*, 57 jaar.
De Zomer Philippus - Spinner, 72 jaar.
Desmet Caroline - Spinster, 47 jaar.
D'huytschaever Karel - Landsman, 57 jaar.
Florekeyn Sophia - Leurster, 59 jaar.
Gevaert Marie Theresia - Spinster, 31 jaar.
Gevaert Theresia - Spinster, 42 jaar.
Goedgeluck Rosalia - Spinster.
Goethals Benedictus - Landsman, 70 jaar.
Goethals Rosalie - Huisvrouw, 42 jaar.
Haerens Joannes - Leurkramer, 63 jaar.
Hautekeete Marie Theresia - Spinster, 45 jaar.
Langeraert Eduardus - Wagenmaker, 30 jaar.
Lattort Marie Therese - Landbouwster, 51 jaar.
Lippens Francies - Werkman, 54 jaar.
Lomme Joannes - Katoenwever, 51 jaar, weduwnaar van Rosalia Maenhout.
Martens Judocus - Zonder beroep, 71 jaar.
Martens Theresia - Huisvrouw-Landbouwster, 62 jaar.
Meyngels Theresia - Huisvrouw, 48 jaar.
Pots Anna Marie - Spinster, 73 jaar, weduwe.
Roets Marie Jacoba - Spinster.
Rutsaert Caroline - Spinster, 53 jaar, weduwe.
Rutsaert Marie Theresia - Spinster, 61 jaar, weduwe.
Rutsaert Theresia - Spinster, weduwe Francies De Cloedt.
Seyseele Bernardus - Kuiper dienstbode, 30 jaar.
Slock Isabella Rosa - Spinster, 57 jaar.
Standaert Pieter (Petrus) - Gemeentesecretaris, 39 jaar.
Stevens Carolina - Zonder beroep, 14 jaar.
Stevens Eugenia - Zonder beroep, 12 jaar.
Stevens Franciscus - Zonder beroep, 15 jaar.
Stevens Livinus - Zonder beroep, 13 jaar.
Stevens Maria Theresia - Zonder beroep, 10 jaar.
Stevens Seraphina - Zonder beroep, 8 jaar.

Steyaert Emanuel - Landbouwer, 40 jaar.
Steyaert Louis - Dagloner, 46 jaar.
Van de Velde Francies - Landbouwer, 46 jaar.
Van Den Neste Maria Theresia - Spinster, 67 jaar.
Van Holsbeke Charles Louis - Katoenwever, 23 jaar.
Van Holsbeke Judocus - Zonder beroep, 41 jaar, weduwnaar.
Van Holsbeke Louis - Katoenwever, 55 jaar.
Van Laecke Carolina - Spinster, 56 jaar.
Van Loocke Charles - Wever, 43 jaar.
Van Loocke Francisca - Spinster, 54 jaar.
Van Vooren Joanna Maria - Spinster, 73 jaar.
Van Vynckt Carolina - Spinster, 51 jaar.
Van Vynckt Martinus - Koopman in fruit, 53 jaar, weduwnaar.
Vandriessche Coleta - Spinster, 59 jaar, weduwe.
Vanholsbeke Jacobus - Zonder Beroep, 67 jaar, weduwnaar.
Vermeulen Rosalie - Spinster, 49 jaar.
Verschelde Coleta - Particulier, 79 jaar.
Wijckaert Gerulphus - Landbouwer, 59 jaar.
Wieme Marie Francisca - Landbouwster, 71 jaar, weduwe.
Wieme Marie Rosa - Spinster, 39 jaar.
Wieme Rosalia - Spinster, 40 jaar.

Meigem

Campe Jan Baptist - Zonder beroep, 68 jaar.
Campe Jan Francies - Mulder-Dienstbode, 48 jaar.
Campe Jan Francies - Wever, 39 jaar.
Campe Franciscus - Dagloner, 38 jaar.
Danneels Augustinus - Wever, 42 jaar.
Danneels Joannes - Landbouwer, 65 jaar.
Danneels Pieter - Dagloner, 54 jaar.
De Meyer Sophia - Spinster, 57 jaar.
Dobbelaere Charles - Landsman, 50 jaar.
Dobbelaere Sophia - Landbouwster, 41 jaar.
Eggerick Carolina - Huisvrouw-Spinster, 81 jaar, weduwe.
Maere Jan Baptiste - Zonder beroep, 66 jaar.
Rogge Marie Theresia - Spinster, 33 jaar.
Van der Vennet Justin Alouise - Olieslager, 53 jaar, weduwnaar.
Van Gansbeke Victoria - Huisvrouw - Spinster, 54 jaar.
Verhegge Petrus - Dagloner, 30 jaar.

Moorsele

Lamblin Julie - Huisvrouw, 33 jaar.

Nazareth

De Smet Marie Therese - Spinster, 45 jaar.
Desmet Jan Baptiste - Landbouwer, 40 jaar.
De Vreese Ferdinand Marie - Landbouwer, 46 jaar.
Peersegaele Rosalia - Spinster, 49 jaar, weduwe.
Persegaele Rosalie - Spinster, 57 jaar, weduwe.
Rogge Regina - Naaister, 69 jaar, weduwe.
Schaubroeck Eulalia - Huisvrouw, 37 jaar.
Torcq Eduardus - Timmerman Dienstbode, 21 jaar.
Van Huffel Francisca - Spinster, 48 jaar.

Nevele

Beelaert Jan Baptiste - Dagloner, 49 jaar.
Beresole Leo - Kleermaker, 64 jaar.
Blancke Rosalia - Landbouwster, 30 jaar.
Bracke Coleta - Spinster, Nevele, 73 jaar.
Campe Auguste - Zonder, 16 jaar.
Claeys Amelia - Spinster, 45 jaar.
De Boever Jan Baptiste - Wever, 60 jaar.
De Brabander Nathalia - Herbergierster, 29 jaar.
De Dapper Eugenia - Spinster, Nevele, 37 jaar.
De Dapper Francisca - Huisvrouw, 39 jaar.
De Decker Isabella Rosa - 77 jaar.
De Jager Theresia - Spinster, °Nevele, 74 jaar.
De Keyzer Marie Theresia - Huisvrouw, 45 jaar.
De Moor Bernardus - Dagloner, 40 jaar.
De Paepe Sophie - Spinster, 54 jaar, weduwe
De Pauw Eugenie - Spinster, 49 jaar.
De Pestel Joannes - Dagloner, 39 jaar.
De Reu Joannes Francies - Landbouwer, 26 jaar.
De Reu Rosalie - Landbouwer, 37 jaar.
De Rycke Joannes Catharina - Spinster, 52 jaar.
De Somer Rosalia - Spinster, 55 jaar.
De Vos Caroline - Spinster, 51 jaar.
De Vos Sophia - Zonder beroep, 30 jaar.

De Vreese Sophie - Huisvrouw-Spinster, 66 jaar
De Witte Caroline - Landbouwster, 64 jaar, weduwe.
De Wulf Leonaze - Herbergier, 33 jaar.
Devos Caroline - Spinster 61 jaar.
Faceur Karel - Metselaar, 39 jaar.
Fasseur Charles Louis - Metselaar, 49 jaar.
Goedgeluck Eugenia - Huisvrouw, 44 jaar.
Hertoghe Guillelmus - Landbouwer, 61 jaar.
Herzeele Pieter - Wever, 58 jaar, †24-1-1847
Holtijzer Francies - Wever, 41 jaar.
Joos Amelie - Spinster, 40 jaar, weduwe.
Loontjens Joanna - Huisvrouw-Landbouwster, 57 jaar.
Loontjens Joanna - Spinster, 68 jaar.
Martens Emanuel - Dagloner, 49 jaar.
Martens Francesca - Huisvrouw, 27 jaar.
Meganck Charles Louis - Wever in lijnwaad, 35 jaar.
Meganck Rosalie - Spinster, 41 jaar.
Mestdag Petrus - Wever, 51 jaar.
Mestdag August - Landsman 54 jaar.
Oosterlinck Marie - Spinster, 45 jaar.
Oosterlinck Marie Catherine - Spinster, 60 jaar, weduwe.
Oosterlinck Regine - Spinster, 72 jaar.
Oosterlinck Regina - Huisvrouw-Spinster, 59 jaar.
Pattyn Carolina - Spinster, 51 jaar.
Quickelberghe Marie Theresia - Landbouwster, 52 jaar.
Quicqueborne Petrus - Lijnwaadwever, 49 jaar.
Quickenborne Joannes - Wever, 56 jaar.
Quicqenborne Jan Baptiste - Lijnwaadwever, 47 jaar.
Roets Amelia - Huisvrouw, 34 jaar.
Steyaert Marie Petronilla - Zonder beroep, 89 jaar, weduwe Sergeant.
Steyaert Rosalia - Herbergierster, 32 jaar.
Steyaert Theresia - Huisvrouw, 44 jaar.
Stommelinc Francies - Landbouwer, 67 jaar.
Traman Barbara - Kleermaakster, 61 jaar.
Van Brussel Felix - Soldaat, 27 jaar.
Van Brussel Leo - Dagloner, 56 jaar.
Van Bueren Leo - Dagloner, 52 jaar.
Van Bueze Leo - Wever, 42 jaar.
Van den Abeele Marie - Spinster, 65 jaar.

Van den Abeele Eugenia - Huisvrouw-Spinster, 35 jaar.
Van de Moortele Theresia - Spinster, 36 jaar.
Van den Abeele Carolina - Spinster, 63 jaar.
Van den Abeele Eugenia - Winkelierster, 46 jaar, weduwe.
Van Gansbeke Eugenia - Spinster, 49 jaar.
Van Heze Carolina - Huisvrouw-Landbouwster, 67 jaar, weduwe
Van Huffel Rosalie - Huisvrouw, 50 jaar.
Van Hulle Maria Joanna - Spinster, 54 jaar.
Van Hulle Marie Theresia - Zonder beroep, 32 jaar.
Van Kerrebroeck Joannes - *Commissionaris*, 76 jaar, weduwnaar.
Van Kerrebroeck Joannes - Arbeider, 55 jaar.
Van Kerrebroeck Sophia - Kleermaakster, 48 jaar.
Van Lemmens Jan Baptiste - Hoefsmid, 31 jaar.
Van Nevel Rosalia - Zonder beroep, 28 jaar.
Van Oost Augustinus - Zonder beroep (Arme), 68 jaar.
Van Oost Petronilla - Landbouwster, 73 jaar.
Van Parys Jean Baptiste - Herbergier, 57 jaar.
Verbauwen Leo - Wever, 43 jaar.
Verbauwen Leonardus - Dagloner, 29 jaar.
Verbauwen Marie Therese - Huisvrouw, 36 jaar.
Verbauwen Petrus - Dagloner, 48 jaar.
Vermeulen Rosalie - Spinster, 59 jaar.

Oostakker

Van den Sompelen Paschasia - Spinster, 70 jaar, weduwe van Pieter Francies Goethals.
Verbrugge Angelus - Landbouwer, 74 jaar, weduwnaar.
Vermeersch Francisca - Spinster, 72 jaar.

Oostkamp

De Gandt Joannes - Dagloner, 46 jaar.

Oostrozebeke

De Vreese Rosalie - Huisvrouw-Landbouwster, 34 jaar.

Oostwinkel

Roosement Jan Francies - Onderpastoor, 40 jaar.

Petegem

De Vreese Isabella Marie - Spinster, 43 jaar, weduwe Leyzeele
Serbruyns Anna Marie - Winkelierster, 75 jaar, weduwe van Blasius Claeys.
Van de Moortele Amelia - Huisvrouw-Spinster, 51 jaar.
Willemys Augustin - Koewachter, 15 jaar.

Poesele

De Meyer Eugenia - Spinster, 63 jaar.
De Paepe Francies - Molenaar-Koopman, 39 jaar.
Devogelaere Jacobus - Winkelier in Ellegoederen, 46 jaar.
Devogelaere Petrus - Kleermaker, 16 jaar.
D'hulst Maria Anna - Huisvrouw, 69 jaar, weduwe.
Maebe Francisca - Spinster, 56 jaar.
Pynaert Jan Francies - Dagloner, 51 jaar, †18-5-1847.
Steyaert Eugenia - Landbouwster, 46 jaar.
Van der Vennet Rosalie - Zonder beroep, 74 jaar, weduwe.
Van Speybroek Fredericus - Wever, 34 jaar.
Van Wanzele Bruno - Mestselaar-Herbergier, 37 jaar.
Vincent Joannes - Dagloner, 50 jaar.

Ronsele

De Meyer Coleta - Dienstmeid, 38 jaar.

Ruislede

Cardon Augustinus - Landbouwer, 67 jaar, weduwnaar.
Cardon Josephus - Arbeider, 50 jaar.
Dhauw Ferdinand - Wever, 41 jaar.

Sint-Baafs-Vijve

De Bruyne Charles - knecht, 25 jaar.

Sint-Denijs

Cortvriendt Leo - Landbouwer, 43 jaar.

Sint-Joris-ten-Distel

Van Eeghem Rosalie - Huisvrouw, 48 jaar.
Vanpoucke Joannes - Kuiper-Dienstbode, 20 jaar.

Sint-Maria-Oudenhove

De Cuyper Marie Theresia - Huisvrouw, 43 jaar.

Sint-Maria-Leerne

Backers Regina - Spinster, 38 jaar.

De Backer Regina - Spinster, 48 jaar.

Devolder Marie Catharina - Spinster, 73 jaar.

Eeckhaute Florentin - Lijnwaadwever, 42 jaar.

Franck Melania - Spinster, 50 jaar.

Saelens Judocus - Landsman, 74 jaar.

Van Renterghem Camillus - Dagloner, 55 jaar.

Verhoye Jan Ferdinand - Landbouwer, 65 jaar.

Sint-Martens-Latem

De Vogelaere Melania - Landbouwster, 46 jaar.

Lanksweerd Petrus - Landsman, 40 jaar.

Mortier Ivo - *Cantonnier Canal Deynze Schipdonk*, 32 jaar.

Overlinck Victoria - Spinster, 57 jaar.

Van Eeckhaute Livinus - Boomkapper, 66 jaar.

Van Loocke Jan Baptist - Wever, 69 jaar.

Sint-Martens-Leerne

Cornelis Charles - Wever, 39 jaar.

De Schrijver Jacobus - Zonder beroep, 35 jaar, weduwe.

De Vreese Regina - Herbergierster, 39 jaar.

Langerdaert Francies - Wever, 54 jaar.

Onderbeke Augustinus - Herbergier, 37 jaar.

Onderbeke Constant - Mandenmaker, 47 jaar.

Saelens Emerenciane - Huisvrouw-Spinster, 36 jaar.

Saelens Emerentia - Spinster, 46 jaar.

Schauwbroeck Pieter - Landbouwer, 62 jaar.

Van Branteghem Amelia - Spinster, 51 jaar.

Van Renterghem Camillus - Dagloner, 52 jaar.

Verleye Isabella - Spinster, 72 jaar, weduwe.

Sint-Truiden

Messotten Henr.i - Herbergier, 79 jaar, weduwnaar.

Sleidinge

Hebbrecht Francisca - Landbouwster, 63 jaar.

Vereecke Jan - Mestramer, 51 jaar.

Vereecken Jan Baptiste - Dagloner, 39 jaar.

Tielt

Hovaere Joseph - Wever, 59 jaar.

Ursel

Brauwere Rosalie - Spinster, 40 jaar.

De Paepe Karel Francies - Wever, 35 jaar.

De Zutter Charles - Schoenmaker-Herbergier, 44 jaar.

De Zutter Karel - Schoenmaker, 34 jaar.

De Zutter Francies - Kloefkapper, 41 jaar.

D'hooge Maria Theresia - Landbouwster, 38 jaar.

D'hooge Rosalia - Landsvrouw, 48 jaar.

Rombaut Norbertine, 58 jaar.

Standaert Karel - Dagloner, 56 jaar.

Vyncke Livinus - Timmerman, °Ursel, 74 jaar, weduwnaar.

Vinderhoute

Baele Leopoldius - Mulder, 24 jaar.

Baele Petrus Franciscus - Mulder, 25 jaar.

De Vreese Karel - Bloempelder, 16 jaar.

Van den Berghe Maria Theresia - Huisvrouw-Landbouwster, 59 jaar.

Vinkt

De Graeve Coleta Francisca - Herbergierster, 69 jaar.

De Pestel Francisca - Spinster, 32 jaar.

De Seranno Seraphin - Landbouwer, 40 jaar.

Pypaert Marie Melanie - Zonder beroep, 54 jaar.

Grijspeirt Edouard - Student, 23 jaar.

Grijspeirt Evariste - Seminarist in Gent, 21 jaar.

Grijspeirt Rémi - Bezondere, 28 jaar.

Grijspeirt Sidonie - Bezondere, 20 jaar.

Verbeke Ivo - Schaapherder, 32 jaar.

Watermeulen Louise - Dienstmeid, 33 jaar.

Vosselare

Coen Eugenia - Landbouwster, 44 jaar.
De Cloet Pieter Jacobus - Wever, 64 jaar, weduwnaar.
De Weirdt Maria Anne - Spinster, 69 jaar, weduwe van August Campe.
Dewulf Louis - Herbergier-Winkelier-Bloempelder-Landbouwer, 39 jaar.
Ghys Isabelle Rosa - Spinster, 70 jaar.
Lippens Bernardus - Kloefkapper, 37 jaar.
Lippens Medarius - Kloefkapper, 22 jaar.
Lippens Rosalia - Leerling, 28 jaar.
Maes Karel - Lijnwaadwever, 5 jaar.
Mortier Regina – Spinster - 65 jaar, weduwe.
Thoofd Marie Theresia - Huisvrouw, 34 jaar.
Vereecke Rosalia - Huisvrouw, 39 jaar.
Vermaele Marie Theresia - Zonder beroep, 55 jaar.
Vermeire Livinus - Landbouwer, 38 jaar.
Vincent Judocus - Landbouwer, 62 jaar.
Vincent Sophia - Zonder beroep, 37 jaar.
Wieme Francisca - Landbouwster, 58 jaar.

Waarschoot

Bauts Jan Baptiste - Landbouwer, 79 jaar.
Reyniers Francisca - Herbergierster, 44 jaar.

Wachtebeke

Van Vynck Bernardus - Landbouwer, 55 jaar.

Waregem

De Tavernier Seraphina, 27 jaar.
Marlier Joanna Marie , Huisvrouw, 64 jaar.
Tavernier Seraphine - Winkelierster, 36 jaar.

Westkerke

Bulcke Karel Francies - Garde, 20 jaar.

Wetteren

De Meester Florentine - Dienstmeid, 36 jaar.

Wingene

Fonteyn Charles - Werkman, 33 jaar.

Wontergem

Blancke Sophie - Spinster, 55 jaar.

Callens Bruno - Landbouwer, 53 jaar.

De Doncker Joannes - Lijnwaadwever, 45 jaar.

D'haeyer Petrus - Landbouwer, 50 jaar.

Zemst

Mettenanxt Pieter Joannes - *Pontenier ijzeren weg*, 56 jaar.

Zeveren

De Schuymer Francisca - Winkelierster, 36 jaar.

De Schuymer Joannes Baptist - Broodbakker, 39 jaar.

Van Biesbroeck Melania - Huisvrouw, 46 jaar.

Van Haute Auguste - Landbouwer-Werkman, 42 jaar.

Zevergern

De Schuymer Jan Baptiste - Wever, 76 jaar.

Le Clercq Constantia - Herbergierster, 23 jaar.

Leclercq Constance - Naaister, 32 jaar.

Zomergem

Bonne Pieter Francies - Winkelier-Landbouwer, °Zomergem, 48 jaar.

De Cuyper Leo - Timmerman, 33 jaar.

De Rycke Bernard - Landbouwer, 37 jaar.

De Vriendt Carolina - Landbouwster, 27 jaar.

De Vriendt Pieter Francies - Landbouwer, 29 jaar.

Eggermont Joanna Maria - Huisvrouw-Spinster 60 jaar.

Huysse Coleta - Landbouwster, 67 jaar.

Lootens Karel Francies - Lijnwaadwever, 64 jaar, weduwnaar Catherina van Quicqueborne

Martens Petronilla - Zonder beroep, 48 jaar, weduwe.

Van Acker Rosalie - Naaister 63 jaar.

Willems Franciscus - Landbouwer, 50 jaar.

Withoek Ludovica - Spinster, 32 jaar.

Wittoch Henrica - Spinster, 41 jaar, weduwe.

Zwevezele

Plovie Virginia - 26 jaar.

Geraadpleegde werken

- A. Dauw, Emigratie uit België naar Amerika, in *Het Land van Nevele*, jg. 9 (1979), afl. 3, p.127-133.
- F. De Vos, Het reglement der Gentse commissionarissen halfweg de 19^e eeuw, in *Ghendtsche Tydinghen*, jg. 3 (1973), nr. 2, p. 58-62.
- A. Janssens, Vlasteelt, een verdwenen cultuur in Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. 5 (1975), afl. 1, p. 17.
- L. Neyt, Cursus in de verloskunde, in *Het Land van Nevele*, jg. 13 (1983), afl. 2, p. 123-125.
- M. Steels, De vondelingen te Gent in de 19de eeuw, in *Ghendtsche Tydinghen*, jg. 3 (1973), nr. 4, p.139-140.
- M. Steels, In Gent in 1847, in *Ghendtsche Tydinghen*, jg. 5 (1975), nr. 1, p. 5-11.
- M. Steels, In Gent in 1848, in *Ghendtsche Tydinghen*, jg. 5 (1975), nr. 2, p. 53.
- M. Steels, In Gent van 1841 tot 1850, in *Ghendtsche Tydinghen*, jg. 5 (1975), nr. 6, p. 200, 202, 210.
- J. Van de Velde, Uit het registerum pastorale ex. Landegem, in *Het Land van Nevele*, jg. 4 (1973), afl. 4, p. 198-199.

André Stevens
Landegem

UITNODIGING

Zondag 14 september 2008:

Open Monumentendag te Nevele - 20ste editie - 20ste eeuw

van 10u tot 12u en van 14u tot 18u.

Samenkomst parking Carrefour, Cyriel Buyssestraat 30.

Geleide wandeling door de straten van Nevele met bezoek aan de gebouwen van de voormalige cichoreifabriek Buysse-Loveling en de jeugdwoning van Cyriel Buysse (Cyriel Buyssestraat 38) en bezoek aan het kasteel van Nevele (Cyriel Buyssestraat 6) met zijn 1000-jarige geschiedenis. Het kasteel had in de 20ste eeuw diverse functies en werd tijdens de twee wereldoorlogen beschadigd. In WO I gebruikte ir. De Clercq de (nog aanwezige)... wasdraden op zolder om er radiocontact mee te maken met de Engelsen. In 1941 eisten de Duitsers het kasteel op. Momenteel zijn er in het kasteel 7 woonruimtes.

Voor de deelnemers is er een geïllustreerde brochure beschikbaar (gratis).

21 en 22 september 2008:

Herdenkingstentoonstelling Aimé Meiresonne.

op zondag 21 september van 10u30 tot 20u.

op maandag 22 september van 9u30 tot 17u.

Dit jaar is het 120 jaar geleden dat Aimé Meiresonne, de oprichter van de gelijknamige brouwerij, te Landegem werd geboren. Voor deze gelegenheid wordt voor hem een blijvend monument ter hoogte van de Brouwerijstraat-Heirenthoek onthuld. Daar werd op het einde van de 19de eeuw brouwerij *De Hoprank* opgericht. In oktober 1918 werd de brouwerij totaal vernield en kwam opnieuw tot leven langs de Gentse Koepoortkaai. In 1935 werd de naam De Hoprank gewijzigd in *Brouwerij Meiresonne*. Naast de oprichting van het blijvend monument wordt in het **OC Ter Kale** (Brouwerijstraat 4) een tijdelijke tentoonstelling over de brouwerij ingericht. De toegang is gratis.

Als blijvend aandenken wordt een geïllustreerde brochure te koop aangeboden.

Aan beide activiteiten verleent Het Land van Nevele zijn medewerking.